

El setmanari
de més
difusió de
Catalunya

Membre
de la UCIP

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"El cristià és el portador d'una Presència; és algú per a qui Déu és realitat, La Realitat: una realitat inexorablement present, una presència implacablement real. És aquell que s'ha trobat amb el Déu Vivent."

Henri Le Saux

Any V N.º 249

Setmana de l'1 al 7 de juliol del 1984

50 Ptes.

AFINANT

Malgrat no haver-lo vist

De sant Pere se'n poden dir tantes coses! Però jo no puc estar-me de comentar una i altra vegada un tret seu, del que se'n fa poc esment, i que li és, no obstant, ben característic. Amb una pinzellada esboça ell mateix la seva ànima d'ancià, treballant per l'Esperit de Jesús, cap de l'Església naixent i voltat de deixebles ardorosos de la segona jornada, la nostra, la dels que no hem tractat personalment el Mestre. Em refereixo a aquella frase, dita de passada, de la seva primera carta: "...Jesucrist, que sense haver-lo vist estimeu, i en el que creieu tot i no veient-lo, i, creient-hi, esteu plens d'una alegria que no es pot dir..."

Al Pere de les negacions i del plor, al Pere, sobretot, de les passejades ran del llac a soles amb el Mestre vivent després de la mort i per sempre més present en el seu cor, li cau la baba de veure com els que han vingut "després", sense tenir-ne les evidències que en tingué ell, se l'estimen i hi creuen tant com ell. Pere no tenia cap necessitat de veure flames de foc sobre els nous deixebles per "saber" que es complia la promesa de Jesús: "us enviaré el meu Esperit..." i Ell acabarà la feina..."

Joan E. Jarque i Jutglar

SUMARI

Idees i actituds
del Sant Pare
durant el seu viatge
a Suïssa.

6 i 7

Els sord-muts de
Sabadell inauguren
el seu nou estatge
social.

9

L'explotació dels
treballadors
africans.

22

Fou recordat en un acte a la Universitat de Fribourg com "el savi més gran de

"l'Europa del segle XIII"

Suïssa honorà Ramon Llull

FRIBURG.— A Ramon Llull, "el savi més gran de l'Europa del segle XIII", ha estat dedicada una diada d'estudis, organitzada pel Seminari de llengües i literatures ibèriques, en col·laboració amb la Càtedra de filosofia medieval, de l'Universitat de Fribourg. Ramon Llull nasqué entre 1232 i 1235 a Palma, Mallorca, i morí, probablement a la mateixa ciutat, a més de 80 anys. El col·loqui de Fribourg ha estudiat Ramon Llull com a cristià, filòsof i missioner. Les seves relacions amb el judaisme i l'islam també han estat tractades en exposicions a part.

De les 300 obres de Ramon Llull, "L'arbre de la ciència", una obra de mil pàgines sobre totes les branques de la ciència de l'època, ha estat especialment presentada. El professor emèrit de la Universitat de Grenoble, Armand Llinarès, declarà que aquesta obra monumental era el més antic assaig per presentar el conjunt de branques de la ciència en un sistema complet i estructurat.

Si hom mira l'obra atentament, es constata que es divideix en 46

"La conversió no pot ser altra cosa que un acte de llibertat", digué Llull en el segle XIII...

llibres, dels quals 7 són consagrats a les ciències profanes i 7 a la teologia. Els dos llibres restants es

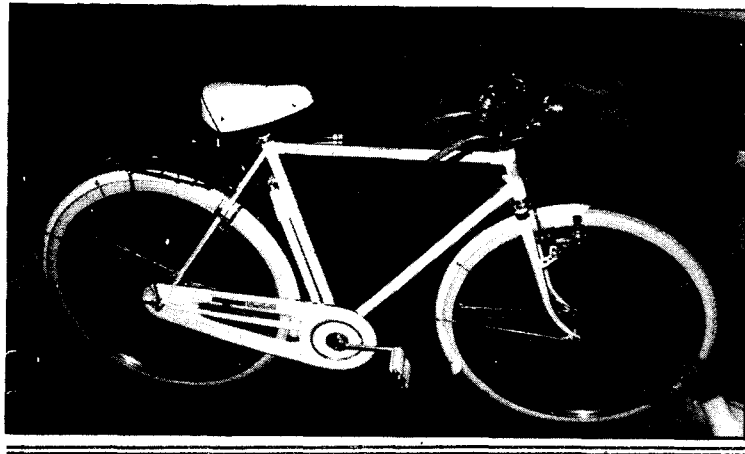
troben fora del sistema estructurat exposen els "exemples" (les fautes i les sentències) i les "qües-

tions" (varis milers). Les dues vegades 7 llibres sobre les ciències profanes i sobre la teologia són dividits cada un d'ells en 7 capítols que sempre representen un arbre complet: les arrels, el tronc, les branques, les rames, les fulles, les flors, els fruits. El més interessant fenomen d'aquesta obra és sens dubte la manera de Ramon Llull d'integrar tot el saber i tota la ciència de la seva època en un sistema.

En una primera exposició, Ramon Sugranyes de Franch, professor emèrit de la Universitat de Fribourg, havia presentat Ramon Llull en tant que filòsof i missioner per qui res no és més important que portar l'anunci de l'Evangeli sobre la convicció de l'amor i de la llibertat: "La conversió no pot ser més que un acte de llibertat, ja que Déu espera cada dia les ànimes que l'estimen i veu que elles van a ell lliurement i no pas forçadament". Ramon Llull estava convençut que "Crist i els Apòstols" no reconeixien altra manera d'anunciar la Bona Nova.

No surt encara el guanyador de la bicicleta del Papa

Malgrat els dies transcorreguts des que se celebrà el sorteig en suport de "Catalunya Cristiana", no sabem encara qui és el guanyador del primer premi, la bicicleta blanca que el papa Joan Pau II, ens concedí per a promoció del nostre setmanari.

Pàgines dedicades a Terrassa

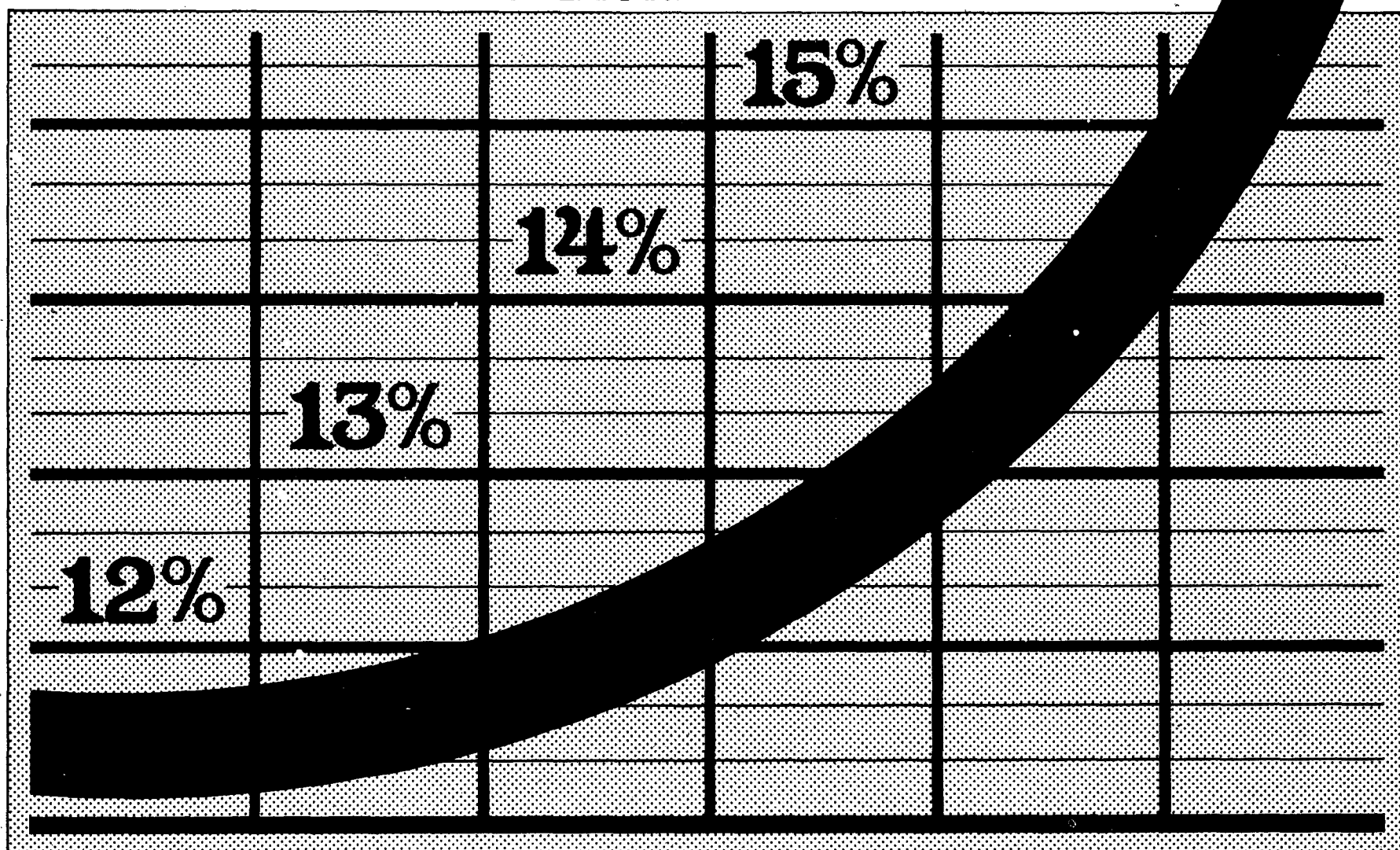

La ciutat de Terrassa té com a patró l'apòstol sant Pere, la diada del qual és el punt d'arrancada de la Festa Major de la ciutat.

CATALUNYA CRISTIANA se suma a l'alegria dels terrassencs en aquests dies publicant cinc pàgines especials dedicades a Terrassa i els seus homes.

19,7%*

 BANC INDUSTRIAL DE CATALUNYA
BANC INDUSTRIAL DEL MEDITERRANI

BONS AL 19,7%*

Qui se'n pot beneficiar

La nova emissió de Bons de Caixa del Banc Industrial de Catalunya i del Banc Industrial del Mediterrani ofereix un 19,7% de rendibilitat a qualsevol estalviador, gros o petit, i a partir de només 1.000 pessetes.

Com calcular i controlar els beneficis

Cal afegir a la rendibilitat pròpia de l'emissió, els beneficis fiscals d'aquests bons, els quals permeten de realitzar la màxima deducció autoritzada de l'Impost sobre la Renda.

Si afegim a això que els interessos són abonats trimestralment, vostè pot assolir una rendibilitat anual del 19,7%, que es converteix als tres anys en un rendiment total del 65,9%.

D'aquesta manera, 1.000 pessetes es poden convertir en 1.659,-.

I, si així ho vol, vostè pot controlar al dia tots els rendiments que va

generant la seva inversió, a través de la nostra «Llibreta de Bons».

Diners a mà

Els Bons de Caixa al 19,7% són fàcils d'aconseguir i fàcils de convertir una altra vegada en diners.

Per a subscriure'n, ho pot fer indistintament a les oficines dels bancs emissors o a qualsevol de les 381 oficines del Grup Bancari.

Vostè recuperarà la seva inversió als tres anys, o en qualsevol moment, si ho necessita, a través de Borsa.

I, a més, estan exempts d'impostos quan es transmeten per successió o per donació.

Bons de Caixa del Banc Industrial de Catalunya i del Banc Industrial del Mediterrani: en qualsevol cas, sempre diners a la mà.

Bons pagadors per als seus estalvis

BANCA CATALANA

BANC INDUSTRIAL DE CATALUNYA
BANC INDUSTRIAL DEL MEDITERRANI
BANC DE BARCELONA

*rendibilitat financer-fiscal

Editorial

Si crema la casa del veí...

La "qüestió escolar" dormiteja a casa nostra mentre que a la França veïna està més encesa que mai, malgrat que aquí no se'n parli. Per què? El govern Mauroy de la República veïna s'esforça actualment a fer aprovar, a corre-cuita, les seves disposicions sobre l'escola privada (ells encertadament en diuen "lliure"), incloses en la llei Savary, amb un procediment d'urgència sense un veritable debat, que comporta un veritable menyspreu per a l'oposició reduïda al dret de protesta...

Així a França es ressusciten polèmiques que hom creia que ja eren antigalles. La separació entre l'Església i l'Estat ja té 80 anys a França. Però, curiosament, no han arribat a un veritable divorci fet d'una ignorància mútua i educada, d'acord amb la "politesse" en la qual són mestres. Més aviat es mouen dins d'una confrontació ambigua, tantost amb "gentileses" recíproques, tantost amb cop baixos. Avui sembla que són aquests els que estan a l'ordre del dia.

De fet, l'oposició real no ha estat mai entre una Església i un Estat laic, sinó entre la religió i la part sectària d'aquest Estat que milita des de sempre per fer desaparèixer "legalment" el seu enemic. Hi ha molt més laïcisme ideològic que laïcitat jurídica. El debat escolar a França és un debat vell i mal plantejat des de fa més d'un segle: des que es va començar a pensar que ser republicà o demòcrata suposava ser anti-catòlic i vice-versa. No caurem en la ingenuïtat de negar que l'Església no tingués la seva part de responsabilitat en la polèmica. Una certa intransigència i a vegades prepotència quan se sentia forta enduriren el diàleg. Però avui incontestablement en el país veí són els catòlics els que paguen els plats trencats. La coalició dels socialistes amb els comunistes, entre altres objectius, va inscriure en el seu programa electoral del 1981 l'establiment d'un "gran servei" públic unificat d'ensenyament". "Un gran servei unificat" era un tema excel·lent per a la propaganda electoral. I políticament ha servit per a "distreure" l'opinió pública davant de les dificultats quasi insuperables d'altres objectius, com les nacionalitzacions!

Els responsables catòlics no han refusat de fer passos importants vers un apropament dels diferents punts de vista: han acceptat el principi de la intervenció de l'Estat en els programes, en el control sobre la qualitat de l'ensenyament, en la gestió de les subvencions públiques. S'ha fet tot el possible per arribar a una reconciliació durable entre una llibertat real d'ensenyament i una igualtat que, acceptada de grat, cerca honestament l'Estat. Hi ha un punt, però, que ho ha engegat tot en orris: la voluntat del govern francès d'imposar que el 50% dels professors siguin funcionaris de l'Estat i, per tant, nomenats i traslladats per ell. En el fons és una nacionalització encoberta que ha provocat el refús i el trencament del diàleg.

Una escola no és pas unes parets, unes aules i uns despatxos. És en primer lloc uns mestres, uns professors i una ensenyança i, encara més, una educació. És a dir un esperit, una certa concepció de l'home i de la societat. I per a realitzar això lliurement l'"escola" ha de poder triar tots els seus mestres. No és veritat que l'Església s'aferrí a conservar les seves escoles. Prou li plauria de veure's "alliberada" dels maldecaps que li porten. A allò que no pot renunciar l'Església és a la seva missió, no sols de transmetre la fe rebuda — i per aquesta transmissió l'escola és una peça insubstituïble — sinó d'educar l'home cristià cristianament. I avui aquesta tasca és més urgent que mai car els vells països de rels cristianes hom diria que les volen substituir per un humanisme neo-pagà les conseqüències fatals del qual ja comencen a mostrar-se. A la França veïna n'hi ha molts que els sembla tornar a sentir el crit d'alerta llançat durant la darrera guerra per "Témoignage chrétien": "França, no perdis la teva ànima!".

Ben cert que hi ha el Pirineu entremig i que "Spain is different", però cada vegada ho és menys. I és ben sospitos que, a casa nostra, ningú no informi del què està passant en el país veí, que per bé o per mal, tantes vegades ens ha servit de model.

Dos itineraris d'un mateix camí

Per seguir Jesús hem de quedar-nos on ell vol que siguem

Charles de Foucauld

El testimoni engresca si és agosarat, si sap proclamar amb valentia la veritat. Recordem Joan XXIII, el qual quan l'Església s'ensenyava en "el capvespre de les esperances", va saber tornar a encendre l'esperança dels creients. Fou un profeta.

Pere i Pau foren uns testimonis ardots, màrtirs fins a vessar la sang. Proclamaren ben alt la resurrecció del Mestre adorat, i ens la proclamen, encara avui, amb fermesa indefallent. Són testimonis diferents que manifesten diversament l'única fe de l'Església. Provenen d'ambients culturals diversos. Representen mentalitats divergents. Tenen maneres diferents de parlar, però proclamen ar.b veus diferents l'única Paraula del Déu únic.

La vida de Pere fou un esforç generós per mantenir-se fidel. La seva història és un teixit de llums i d'ombres, d'embranchides i de passes enrera, d'obertures i de replegaments. Era impulsiu i, per tant, insegur. Titubejava perquè era feble. Queia, però es tornava a aixecar. Poruc i coratjós alhora. Negà el seu Mestre, però li fou fidel fins a la mort. Havia estat pescador, un home avesat a feina dura del mar. Coneixia els embats imprevisibles de les aigües encrespades i havia sentit en la seva pell el pessic del fatalisme que obliga l'home a resignar-se a la grisor de la vida.

De vegades era arrogant. Gastava, aleshores, paraules altisonants. Proclamava, decidit la seva fe en el Crist, el seu Senyor, fins a la mort. Després vingué l'ensulsiada, i després, el penediment. La humilitat arraconà l'arrogància: *Vós ho sabeu, Senyor, jo us estimo!*

La conversió de Pere traspua sinceritat. La feblesa humana es mostra tal com és davant la mà poderosa de Déu, per tal que d'un terròs tou i fangós, en faci una roca ferma i segura que pugui servir de fonament a l'Església del Ressuscitat.

Pau és tota una altra cosa. Pertany a la mena d'homes que viuen patint llur individualitat. El seu accés, a la fe fou una topada amb l'Amat ignorat. Caigué per terra, quedà empolegat i enlluernat. I encegat per tant llum pregunta: **Què voleu que faci?** És l'honesta rendició sense condicions. S'alça il·luminat en la foscor i enamorat del qui no veu. Tot ell es fa disponible i segueix sense vacil·lacions els dissenys del Déu salvador.

L'experiència de Damasc convertí el fariseu generós en un cristià incondicional. L'honestedat acollí la gràcia, i la caritat coronà la disposta humanitat. Damasc fou un fogós combat. La força de l'amor envestí irresistiblement l'indòmit cavaller de la llei. Quan

Sant Pau visita a sant Pere a la presó. Pintura al fresc de Filippo Lippi. (1406-1469)

l'home honest es troba acarat a l'amor diví, no es pot fer enrera. Quan Déu assenyala el camí, l'home ja no pot rondar més.

La revelació de Déu trasbalsa les inquietuds humanes. Els cristians no inventem cap bondadosa divinitat. Acollim només, com Pau, el Déu que gratuïtament es revela. Des de llavors, tot queda capgirat. És impossible de continuar vivint com abans.

Tota la teologia paulina serà una incessant reflexió sobre aquest meravellós misteri: el Crist gloriós arrenca l'home de les guerres mortals del mal pecaminós. I la resposta exultant a aquesta salvadora revelació serà un crit d'astorament

místic: **la meua vida s'anomena Crist.**

Pere i Pau ens diuen que hi ha formes diverses d'ésser cristià. I això ens és un gran consol. De qualsevol pasta que estiguem fets, hem de treballar amb honestedat per tal de fer-nos generosament disponibles a l'Esperit del Ressuscitat. L'Església d'avui ha de trobar en aquests dos models de fidelitat l'energia que l'encoratgi a testimoniar amb tota valentia la fe. Contra totes les temptacions de defeció i de derrotisme, d'arrogància i de replegament.

Maur Esteve
Abat de Poblet

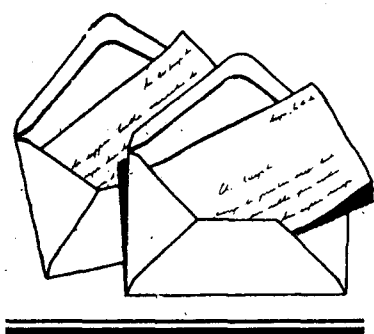
**Catalunya
Cristiana**

Edita: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Redacció i Administració C/. València, 244, 2.º Barcelona-7. Tels. 215/2739 - 2805 - 2433
Publicitat: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.

Subscripció anual: 2.500 pts.

Impressió: Publicacions Periòdiques i d'Arts Gràfiques, S.A.L. - Dipòsit legal: B.3030 - 1958

Difusió
controlada
per O.J.D.

Jordi Sánchez Bosch, puntualitza

En atenció a les diverses al·lusions que s'hi han fet en aquesta secció, sigui'm permès de reproduir un paràgraf del meu article: "Resuscitació d'entre els morts" (Cat. Crist., num. 239). Hi diu:

"Aquella Vida, per voluntat del Pare, arriba a nosaltres per un misteri de Mort i Resurrecció: no podem perdre el fil del misteri. I menys ara que, per aquell drama de llum i tenebres que anomenem Vigília Pasqual, tenim manera de fer-nos-el entrar pels ulls".

Tot allò del "retorn a una alegria més profana" no ho deia en absolut dels qui han entrat en l'òrbita de la Vigília Pasqual, sinó d'aquells que no hi han entrat.

Les cartes em diuen que aquests últims són menys dels que jo em pensava. Me n'alegro extraordinàriament.

Jordi Sánchez Bosch

☆☆☆

La devoció al Sagrat Cor

Des que es va anunciar que anava a sortir aquest periòdic vaig comprendre que era una

obra bona i necessària. Cada vegada estic més convençut que CATALUNYA CRISTIANA fa molt de bé i ho continuarà fent.

No obstant, permeti'm manifestar-li que hi ha quelcom que trobo a faltar en aquest periòdic, dignament dirigit per vostè: mai no he trobat quelcom referent a la devoció al Sagrat Cor de Jesús. Tant que li agrada a Déu aquesta devoció, i tan de bé com fa als homes, esperava que tingués un racó a CATALUNYA CRISTIANA.

¿Per què no acompanya a aquests meravellosos articles, que vénen en aquest periòdic, algun sobre la devoció al Cor de Jesús? ¿Per què en la secció "Avisos i Comunicats" mai no es troba algun acte en honor del Sagrat Cor de Jesús? Jo crec que algun se'n celebrarà en algun lloc.

Si li sembla bé, faci publicar aquestes lletres a CATALUNYA CRISTIANA, per si estimulen algú a escriure sobre la devoció al Sagrat Cor de Nostre Senyor Jesucrist, estic convençut que a molts lectors de CATALUNYA CRISTIANA els agradaria molt.

Torcuato Vargas Bretones

☆☆☆

El Papa i la llengua catalana

En el núm. 243 de C.C. apareix una carta de F. Broggi on comenta molt encertadament, crec, l'absència de la nostra llengua en la felicitació pas-

qual del Sant Pare. Permeti'm afegir-hi quelcom, mal sigui amb retard (retard que d'altra banda m'ha permès meditar més serenament sobre aquesta qüestió que no és pas un detall sense importància).

Entre les llengües emprades en aquella ocasió per Joan Pau II hi havia una certa abundor de les corresponents a països de l'Est Europeu: eslovac, macedoni, ucraïnès, eslovè, bielorús, etc. a més de les oficials en aquells Estats. Això és coherent amb paraules pronunciades pel Papa a la UNESCO el 2 d'Abril del 1980: "No és cert que hi ha, si mireu el mapa d'Europa (...), nacions que posseeixen una meravellosa sobirania històrica que prové de la seva cultura, però que al mateix temps estan privades de la seva sobirania plena?".

En aquell discurs a la UNESCO Joan Pau II enaltia, naturalment, la llengua d'aquestes nacions "privades de sobirania plena" però quatre anys més tard ha semblat donar a entendre que es referia llavors a nacions sotmeses o integrades a Iugoslàvia, la Unió Soviètica, Txecoslovàquia, mentre que per a França, Espanya o Itàlia el seu punt de vista era ben diferent (junt amb l'absència del català hi ha la del basc, del sard, el gallec, el bretó, l'occità, etc.).

Amb tots els respectes opino que els nostres bisbes, sobretot els més "influentes" en el Vaticà, haurien de fer-hi quel-

com per a què no es repeteixi aquesta absència que potser no és cap menyspreu però que pot semblar-ho. Quantes de les llengües emprades el Diumenge de Pasqua pel Sant Pare són parlades per cinc milions —o més— de persones? I quantes tenen figures literàries de la categoria de Verdaguer, Pla, Espriu o Rodoreda? I que hagin editat quelcom equivalent a la Gran Enciclopèdia Catalana —el Sant Pare en té una que li va regalar el nostre President— o al Diccionari Alcover-Moll? I per no allargar-me massa em deixo molts de "trufos" literaris, artístics, científics, etc. per fer evident la categoria indiscutible de la Llengua i la Cultura Catalanes.

Potser algú dirà que tenim la pell massa prima els qui ho veiem així i que la gent de la "región catalana" —tal com va dir Joan Pau II a Barcelona fa un any i mig— hauríem de ser més humils i admetre que per exemple el luxemburguès i el maltès (que no tenen ni mig milió de parlants i que segon sembla són de fet dialectes germànic i àrab respectivament) ens passin al davant, però és que varem estar quaranta anys amb "humilitat" vulguis o no vulguis i convé recordar-ho, fins i tot recordar-ho al Sant Pare, si cal.

Un empordanès

☆☆☆

Quan es tracta de la butxaca

Llegeixo en el seu estimat setmanari que l'Arquebisbe d'Oviedo en una homilia digué que "ningú no ha d'avantatjar els cristians en la defensa de la veritat". I em permeto de fer una pregunta: s'ha de dir la veritat sempre o només quan ens convingui, i no quan ens perjudiqui? La resposta sembla òbvia, però no ho és tant quan veiem que sovint, per exemple quan es tracta de manifestar els nostres ingressos o el preu del que comprem, falsegem la veritat. D'excuses tantes com vulgueu, però la trista realitat és que, en aquest cas no diem la veritat perquè no ens convé. I llavors, en què ens diferenciem dels pagans? També com ells ens entestem a servir a dos senyors, Déu, que és la veritat, i el diner, i fou dit que això no és possible.

Em sembla que aquest és un repte —el de dir sempre la veritat, tant si ens afavoreix com si ens perjudica— que no assumim els cristians. Potser fem donatius importants, però mentrestant defraudem quantitats majors. No és farisaica aquesta conducta? Hi ha un silenci deliberat i lamentable entorn d'aquesta qüestió àdhuc en els responsables de l'Església. Està molt bé de blasmar contra l'avortament i el divorci. Però quan es tracta de la butxaca...

M. Miret

Sobre la mort de dos Presidents

Sense afany d'entrar en cap polèmica —i menys amb l'amic d'anys, Francesc Picas i Pons—, voldria dir que segons tots els indicis, tant Francesc Macià, com Lluís Companys, Presidents de la Generalitat, moriren cristianament. Sobre el primer, en dona pèls i senyals el llibre "Memorias de un funcionario", del que fou Cap de la Guàrdia Urbana de Barcelona i Cap de Cerimonial, Manuel Ribé qui hi jugà un important paper.

Sobre el segon, el seu biògraf Josep Maria Poblet, mort fa poc temps, en el llibre "Vida i mort de Lluís Companys" recull alguns testimonis. Poblet, gens sospitós pel seu esquerranisme exposa objectivament el dessús dits testimonis. Entre els quals hi ha la paraula del sacerdot que l'assistí en els darrers moments. La transcripció d'ambdues versions allargaria massa aquesta carta que només pretén oferir uns elements de judici.

Esteve Busquets i Molas

☆☆☆

Conduir el cotxe com a cristians

Jo crec que el fet de ser cristians, ens obliga a tenir en compte el bé dels nostres germans, sens triar-los, siguin qui siguin.

També els hem de tenir presents, quan anem guiant un automòbil, en no fer nosa en parar, o en deixar el cotxe, o sia, en aparcar. Seguir sempre les ordres que hi ha donades, perquè el conduir sigui més suau.

Jo tinc, entre altres, el defecte, d'anar de pressa encara que sigui de la tercera edat, i he pogut adonar-me que fan més perill els que circulen lentament ja que obligan a avançar-los. També m'he adonat, que són molts els que es posen a llegir quan el cotxe ha de parar, quan són el primer de la fila davant del semàfor en lloc de sortir de pressa, quan es posa verd, per guanyar temps i estalviar benzina, esperen que s'organitzi un concert de botzines.

Per circular per les voreres, quan són estretes, com la majoria de les de la nostra ciutat i també de Catalunya també hi ha disposicions, perquè puguem anar pel carrer sense molestar-nos.

Hi ha moltes altres coses a dir, però deixem-les per millor ocasió.

Josep M^a. Caminals

Donem suport a

"CATALUNYA CRISTIANA"

Festa Major de Terrassa 1984

Catalunya

Alt index d'analfabetisme entre els adults de l'Hospitalet

Jaume Botey, antic regidor d'Ensenyament, va presentar el seu "Llibre Blanc de l'Ensenyament a l'Hospitalet". Amb un aparell estadístic i gràfic considerable, tracta de la situació de l'ensenyament a la ciutat, basada especialment en els nens de preescolar i EGB.

Encara que demostra els avenços de l'ensenyament públic durant el quadrienni 1978-83, diu que la situació a l'Hospitalet registra greus diferències segons els diferents districtes i arrossega una història molt negativa amb referència a la instrucció de la gent gran. Així, gairebé 28.000 persones (el 12,5 per 100 d'aquest segment de població de més grans de 14 anys) són analfabets, i 74.621 (el 34 per 100 del mateix segment) tenen l'ensenyament primari incomplet.

☆☆☆

Es denuncia un retall de competències a la Generalitat

El diputat per Girona de CiU, Josep López de Lerma, ha denunciat davant del ple del Congrés l'important retall de competències que significa la nova llei d'ajudes a la premsa per a la Generalitat de Catalunya. El parlamentari va afirmar que l'esmentada llei "ignora olímpicament el mandat constitucional, el mandat estatutari i el mandat específic del Reial Decret de Presidència del Govern sobre transferències a la Generalitat en matèria de premsa".

☆☆☆

5.000 milions de cànon energètic per a les comarques lleidatanes

La comissió de Govern de la Diputació Provincial de Lleida ha establert les bases per el repartiment del cànon d'energia elèctrica en les comarques de Lleida, que arriba a la xifra de cinc mil milions de pessetes pels pròxims quatre anys.

S'ha de destacar que els municipis més petits de dos-cents cinquanta habitants podran rebre fins el noranta per cent de subvenció per les obres prioritàries. Fins ara, només podien rebre fins el setanta-cinc per cent.

El repartiment seguirà sent del setanta-cinc per cent per les zones productores d'energia elèctrica i el vint-i-cinc restant per a les zones no productores. Per altra banda, els recursos es distribuïran en un 38 per cent per a obres supramunicipals i un cinquanta-set

per cent per a obres d'àmbit municipal, restant el cinc per cent per a despeses administratives. L'altre aspecte important en la distribució del cànon és el de la zonificació, es a dir, quins municipis són zona afectada i quins no, i en principi es manté l'informe elaborat per l'empresa Polictesa, que ja va servir, per a la distribució de l'any passat.

Espanya

La majoria dels ciutadans no s'atreveixen a sortir sols de nit

El 74,14 per cent dels espanyols que viuen en centres urbans no s'atreveixen a sortir sols de nit per manca de seguretat ciutadana, segons una enquesta realitzada per Acció Familiar. La consulta s'ha fet en vint-i-dues capitals espanyoles i un 44 per cent dels interrogats atribueix el problema al consum de drogues.

☆☆☆

Una cabra a l'oficina d'objectes perduts

Una cabra ha estat dipositada a l'oficina d'Objectes Perduts de l'Ajuntament de Lugo, on espera ser recuperada pel seu propietari. La cabra va ser trobada per un ciutadà a la via pública i com que no sabia que fer amb ella la va portar a la Secció d'Objectes Perduts de l'Ajuntament, on també fa dos mesos va ser dipositat un porc que va ser retirat dies més tard pel seu amo.

☆☆☆

Un captaire per a cada cantonada a Múrcia

L'Ajuntament de Múrcia va detectar durant 1983 un total de 762 captaires professionals, el que significa un pidolaire per cada 328 habitants. Davant aquesta profusió de captaires la regidoria de Serveis Socials insta als ciutadans a no donar cèntims als captaires del carrer sinó a les institucions. Els captaires acostumen a començar la jornada a les portes de les esglésies per distribuir-se després pels barris comercials a les cantonades "assignades".

Món

Dos milions de persones demanen a París la llibertat d'ensenyament

Gairebé dos milions de persones, potser més, es van ma-

nifestar durant tot el dia seguint quatre itineraris, pels carrers de París, fins a la plaça de la Bastilla, en favor de la llibertat d'ensenyament a França.

Amb l'eslogan comú de "L'Ecole Libre Vivra" i entonant el cant de la llibertat de "Nabuco", de Verdi, des de les estacions ferroviàries de Sant-Lazare, de Montparnasse, de l'Estat i d'Austerlitz, quatre enormes seguits va discórrer vers la plaça, amb calma, amb bon humor, enarbolant els manifestants enormes banderes en les que es llegien diferents al·lusions a

la "Llei Savary", el nom del ministre socialista d'Educació, que voldria dur a terme la reforma de l'ensenyament, discriminant la catòlica o, simplement, privada, per integrar-la en un sol sistema públic i laic.

☆☆☆

Derrota socialista en el Tirol

El Partit Socialista Austríac (PSOE) va sofrir una forta derrota en les eleccions regionals

celebrades en el Tirol, lloc tradicionalment del Partit DC. El resultat es considera com una nova victòria del president del país federat del Tirol, Eduard Wallnoefer, que no solament va poder mantenir la majoria absoluta sinó que va obtenir un escó adicional de manera que disposa ara de 25, els socialistes van perdre un escó i tenen actualment nou mentres que el Partit Liberal (FPOE) va mantenir amb penes i treballs els dos escons que els liberals qualifiquen d'èxit ja que comptaven amb tendències negatives pel seu partit.

ARA MATEIX

Sobre les exèquies

La celebració de les exèquies no és, ben mirades les coses, un tema de primer ordre dins el conjunt de la pastoral. Ara bé, tot un seguit de connotacions psicològiques i emocionals, històriques i populars —la mort és una referència essencial en la nostra cultura— en fan un tema especialment significatiu i fins i tot espectacular. Molts recordem encara com, ara fa vint-i-cinc o trenta anys, una de les metes somniades pel reformisme pastoral era la supressió de les absurdes diferències, de rel econòmica, que caracteritzaven la celebració de les exèquies: enterraments d'onze capellans, de nou, de cinc, de tres, d'un de sol... Tot i que pugui resultar incompreensible per als més joves d'avui, aleshores la mòdica pretensió d'anivellar tantes diferències mitjançant l'adopció de l'enterrament de tres capellans per a tothom, era revolucionària i mereixia amonestacions episcopals... Però tot això ja és aigua passada. La reforma finalment arribà, i no solament per a les exèquies, sinó per a tots els serveis religiosos: supressió de categories i gratuïtat econòmica. Fins aquí, tots —o gairebé tots— contents.

Però aquell anhel reformista, un cop realitzat, va ser succeït per un moviment de canvi, més fondo i discutible. Es posà en qüestió no ja la manera de fer les celebracions litúrgiques sinó la mateixa conveniència d'accedir a la seva realització, quan la demanaven les famílies no practicants. Hi hagué, com sol passar en aquest casos, pocs responsables de la pastoral que gosesin optar per una negativa total, però, en canvi, es una negativa total, però, en canvi, es generalitzà força la tendència a posar entrebancs i limitacions. No atrevint-se a reformar, molts es dedicaren a molestar, cosa, aquesta segona, sempre més impopular i desprestigiadora que la primera. Així nasqueren, en el camp de les exèquies, una sèrie de pràctiques locals que han arribat a aconseguir una certa extensió: negativa a la Missa de "còrpor insepulto"... substitució de la missa exequial personalitzada per una de dedicada a tots els difunts de la setmana... i altres pluralismes menors. El punt més feble d'aquestes reformes ha estat que els seus promotors, desesperant, sens dubte, de poder assolir la conformitat del conjunt de la diòcesi o

de la jerarquia a les seves propostes, les han aplicades pel seu compte. Mentrestant, no solament els llibres litúrgics oficials sinó també les publicacions d'organismes intermedis acreditats, com el Centre de Pastoral Litúrgica, han seguit les pautes sacramentals de dret comú. I, no cal dir-ho, el mitjà de comunicació, amb motiu de les efemèrides dels grans personatges o dels, lamentablement tan repetits, atemptats terroristes i altres calamitats, han difós també la pràctica general de l'Església. Això, ultra desconcert, ha produït en molts cristians l'estranya sensació d'estar sotmesos a unes arbitrarietats clericals, precisament quan amb més èmfasi es parla de la llibertat en l'Església. S'ha relativitzat l'autoritat del bisbe sobre el prevere, però s'ha accentuat la d'aquest sobre el laic...

El 1972, s'establiren a Barcelona unes normes que determinen la possibilitat de tres formes d'exèquies: la normal, al temple, la que té lloc a la capella del cementiri i la limitada a la llar del difunt. No toquen, aquestes normes, els altres aspectes de la celebració.

De fet, en els últims anys, s'han produït conflictes, que sempre han restat somorts, ja sigui per la prudència d'uns, ja sigui per la marginalitat social dels qui els han patit. Cal recordar, per exemple, l'existència d'alguna populosa barriada d'immigració —amb el que això comporta en qüestions d'aquest tipus— on són negades a la gent les exèquies, en totes les seves formes? I pel que fa a altres qüestions, algunes cartes al Director, en el nostre setmanari i en diaris, han plantejat el problema amb prou emotivitat...

Per això ha causat estranyesa que la nota del Consell Episcopal de Barcelona sobre exèquies, del passat 17 d'abril, digui només que els Vicaris Episcopals —i encara ajudats pels respectius equips directius zonals— han constatat que en la Diòcesi s'apliquen els tres tipus de celebracions exequials establerts en el Ritual... De debò no han aconseguit de constatar res més, tot al llarg d'aquests tres anys de govern, una mica grisos —amb perdó—, que són a punt de cloure?

J. Carrera Planas

Viatge apostòlic de Joan Pau II a Suïssa

"La purificació de la memòria és important en el progrés ecumènic"

"Doneu gràcies a Déu per la dignitat, pau i llibertat que gaudiu en aquest país, però no us deixeu seduir pels falsos déus d'aquest món, pels paradisos artificials", va dir el papa Joan Pau II al poble cristià de Friburg, en el seu viatge a Suïssa.

A Friburg el papa pronuncià set discursos i una homilia. El president de la Conferència Episcopal, Henry Schwery, bisbe de Sion, comentava: "Ens mancaran dos o tres anys per assimilar el missatge que Joan Pau II ens està deixant".

FRIBURG: "Davant els nombrosos i greus problemes de l'hora actual"

Un primer acte en aquesta ciutat fou l'acolliment per part del Papa al Cos Diplomàtic acreditat davant la Confederació. Joan Pau II els recordà que tenen competència per intervenir en els candents i nombrosos problemes que a l'hora actual saccegen el món sencer i posen en perill la pau: la cursa armamentista, la proliferació d'armes nuclears, la fam i misèries de tot tipus. En el mateix discurs es va referir al terrorisme internacional, als refugiats polítics, que són molts a Suïssa i a la quantitat de mà d'obra estrangera, la qual fa reflexionar sobre les condicions de treball i de vida familiar d'aquests treballadors.

Diàleg a porta tancada amb els teòlegs

Va tenir lloc una reunió a porta tancada en l'aula magna de la universitat de Friburg, davant de 50 teòlegs, la major part professors de diferents universitats.

El Papa va subratllar la responsabilitat de la seva tasca en la vida de l'Església i els va demanar fidelitat al magisteri de l'Església. Els teòlegs són cridats no a jutjar sinó a col·laborar amb tots els que tenen, per la seva funció, la responsabilitat de la unitat dels cristians. "La investigació teològica milloraria si fos examinada per uns altres especialistes més enllà de les fronteres d'una única escola teològica o d'un

país abans que se li doni publicitat", va dir el Papa. I afegí: "S'ha de tenir cura per no desorientar els que posseeixen una menor formació en qüestions de fe quan s'exposen, sense les distincions necessàries, tesis que encara no han estat reconegudes oficialment i són immadures".

Acabat el seu discurs, es van fer diverses preguntes al Papa: la possible ordenació sacerdotal de "seglars virtuoses" homes madurs, casats i amb formació teològica; també sobre la funció de la dona a l'Església, així com la necessitat que els seminaristes i estudiants de teologia visquin o no fora del seminari.

A totes elles va alludir d'alguna manera el Papa en el seu discurs.

KEHRSATZ: "El Papa ha demostrat que sap escoltar"

A Kehrsatz, a quinze minuts d'helicòpter de Friburg, els protestants suïssos van descobrir Joan Pau II. La trobada, celebrada en el centre ecumènic d'aquesta ciutat els va permetre comprovar que la realitat és més positiva que la idea que tenien. No, és que s'hagi aconseguit solucions noves i immediates als problemes, però el fet del diàleg obert va ser positiu. "És un home fort, atent a tot ser humà i amb una personalitat senzilla, directa", va dir la senyora Beatrice Aebi, protestant, membre de l'ajuntament de Kehrsatz, referint-se al Papa.

El diàleg entre els màxims representants del protestantisme suís i Joan Pau II ha transcorregut sobre el tema de la "intercomunió". Kehrsatz és seu de la Casa de Lhon, on el Consell Federal rep els seus hostes oficials i ho és també del centre ecumènic construït per catòlics i reformats el 1976.

El Papa estava d'acord amb

A l'hospital d'Einsiedeln, en el seu viatge a Suïssa, el papa Joan Pau II inclinat besa un nen nounat.

el pastar Kuster, de la Confederació Evangèlica Protestant suïssa, en el desafiament que és per tots els cristians l'amenaça que la nostra societat naufragui per la pèrdua de la fe i dels valors ètics. Referint-se a Zwinglio, que està celebrant el seu cinquè centenari, Joan Pau II va dir: "Les nostres diferències no s'han de limitar a la llibertat dels nostres esforços per reparar els danys provocats; la purificació de la memòria és un element de capital importància en el progrés ecumènic".

BERNA: Excessives mesures de seguretat

Joan Pau II va arribar a Berna, procedent de Friburg, i va ser saludat per Otto Wust, bisbe de Basilea, i per autoritats municipals i cantonals.

Un centenar de persones que esperaven l'arribada del Papa és van sentir decebudes perquè el Papa va pujar immediatament a un automòbil per traslladar-se al centre ecumènic que l'esperava. Joan Pau II va expressar públicament, per primera vegada, el disgust que li produïen les estrictes mesures de seguretat preses en els

seus desplaçaments. En baixar de l'automòbil, va voler apropar-se a la multitud que l'esperava, però uns filferros amb punxes li ho impedia. "Però què és això...", va exclamar el Papa en alemany amb veu forta perquè se'l sentís.

A tarda el Sant Pare es va traslladar a Einsiedeln.

EINSIEDELN: "El Montserrat de Suïssa"

En l'abadia benedictina de Einsiedeln, primer santuari maria d'aquestes terres, fita de peregrinacions per venerar la Verge de les Gràcies, Joan Pau II va mantenir contacte amb els bisbes, sacerdots i laics; una jornada dedicada plenament a l'interior de l'Església.

Es va debatre tota la problemàtica de l'Església suïssa. Referint-se a les tensions entre els desigs o les necessitats sentides pels cristians de la base, i, per altra banda, els principis i les directrius del magisteri de l'Església, va dir que és un problema semblant al de la inculturació de les Esglésies joves. "Cal evitar simplificacions i obstacles".

Davant el fenomen de la secularització, els recomanà que recordessin la necessitat de l'oració. "El problema crucial avui és el d'anunciar l'evangeli al món, que és sovint indiferent, materialista i a vegades ateu, va dir el Papa dirigint-se als sacerdots.

El contacte de Joan Pau II amb l'Església a Suïssa porta a l'empremta d'un sincer diàleg. El Papa escolta atentament, sí,

després parla i diu el que pensa dir.

SION: "Déu és més gran que els nostres cors acovardits"

Després de la seva visita a Lucerna, Joan Pau II va arribar el diumenge, 17 de maig, a la tarda a Roma procedent de l'aeroport de Sion.

En el seu discurs de comiat, dirigint-se als catòlics de Suïssa, el Papa va assenyalar que "malgrat les temptacions de secularització o d'indiferència religiosa, he trobat un poble de creients, que és feliç d'expressar la seva fe al voltant del successor de Pere i dels altres bisbes. No tingueu por, ben-volguts amics; Déu és més gran que els nostres cors acovardits".

La cerimònia de comiat va ser també un exemple de respecte al pluralisme cultural i lingüístic del país. El president Schlumpf, que hi va ser present, va parlar en francès i en reto-romànic, i el Papa va utilitzar, com a l'arribada, les quatre llengües oficials del país; francès, alemany, italià i reto-romànic.

A Sion hi va haver una missa a l'aeroport, enmig del suggestiu paisatge de la vall del Roine, i com a fons les muntanyes encara cobertes de neu. A la celebració Eucarística participaren unes 45.000 persones, i en ella es van ordenar nou capellans.

A última hora de la tarda del mateix diumenge, el Papa arribava a Roma, donant per acabat el seu viatge apostòlic a la Confederació Helvètica.

Dr. J.L. Viscarri i Trullàs

Psiquiatria - Psicologia
Tractament malalties nervioses i mentals. Alcoholisme.

Visita: Dilluns, dimecres,
divendres de 5 a 2/4 de 8 tarda.
Telèfon: 247 50 97.

Residencia Geriátrica Bon Viure

Estamos en Horta, en una torre con jardín, alimentación adecuada, calefacción, ascensor, sala de reposo, control sanitario y terapia humana. Estancias para siempre, y para convalecencias. Pocas plazas. T. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIO SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM Equador, 53, entl. 4r.
Tels. 239 12 92 - 322 31 82.
Ref. concert entrevista.

Durant la seva estança a Suïssa

Idees i actituds de Joan Pau II

S'ha dissipat la nuvolada

La visita del Papa a Suïssa es pot afirmar que ha constituït, malgrat les polèmiques precedents, una victòria de la tolerància. No es podia esperar res més del país anfitrió. Les trobades que el Papa mantingué amb el Consell Federal i amb els representants de les comunitats cristianes aconseguiren dissoldre la fosca nuvolada que en un principi planava sobre el viatge.

La manca de vocacions religioses no és una fatalitat

El Papa pernòctà en la residència de monsenyor Mamie bisbe de Friburg, que ho és també de Ginebra i Lausana. La seva primera trobada fou amb els religiosos i religioses a l'església dels franciscans de Les Cordelières. Resà els "Laudes" amb ells i elles i els dirigí una al·lució. A les religioses els va dir que la manca de vocacions no han de considerar-la com a una fatalitat, però que per tenir vocacions han de realitzar "obres visibles".

Joan Pau II respon a una estudiant

En resposta a una pregunta d'una estudiant, el Papa pronuncià, sens dubte, les paraules més belles de la jornada. Recordà que, abans de ser Papa, havia estat a Friburg per pronunciar una conferència a la Universitat sobre "Participació i alienació de l'home". I va dir que tot el seu missatge al món de la cultura es podria resumir així: "No pot haver-hi ciència sense consciència. La crisi de la moderna civilització es troba en el fet que l'home s'ha allunyat de les seves fonts. A causa d'una cultura secularista, que nega Déu, tenim un home empobrit i en definitiva alienat. Però les fonts existeixen: són el missatge de Crist. Allò que el Papa desitja de vosaltres és que no us separeu d'aquestes fonts. Que la ciència es converteixi en saviesa al servei de l'home". La jornada del Papa demostrà el valor que concedeix a allò que amb justícia s'ha anomenat "la pastoral de la intel·ligència" o el diàleg de la fe amb la cultura.

No hi hague concentracions multitudinàries

Els suïssos no inclinats a concentracions multitudinàries, se sorprenen que sent menys de tres milions els catòlics, s'hagin produït actes com els de Lugano, Friburg, Flueli, Einsiedeln, Lucerna i Sion. En aquesta última etapa, 75.000 persones assistiren a la missa celebrada a l'aire lliure a l'aeroport. Els catòlics s'han mobilit-

En la impossibilitat de transcriure la totalitat i integritat dels discursos, homilies i al·locucions del papa Joan Pau II en el seu últim viatge a Suïssa, hem optat per oferir un conjunt d'actituds i de pensaments que resumeixen tota la seva personalitat.

En la seva estada als països helvètics, el Papa Joan Pau II mantingué una conversa amb ex-soldats de la guàrdia suïssa.

zat des dels cantons que el Papa no ha pogut visitar.

"Hem resat i cantat junts"

El Papa digué en acomiadar-se: "hem resat i cantat junts, ens hem obert a l'alegria de saber-nos fills de Déu i de l'Església, ens hem afirmat en la nostra vocació de bisbes, de sacerdots, de religiosos, de laics. No hem oblidat els problemes del món contemporani hem estat en comunió amb els qui passen penes i sofreixen".

El Papa no oblidarà Suïssa

"¿Com podré oblidar Suïssa si alguns dels vostres compatriotes són els guardians de casa meua a Roma?", comentà en acabar. Va fer una petició: "Reseu per mi, perquè, malgrat els meus límits, el Senyor em permeti dur a terme per tot

arreu, el ministeri que m'ha confiat en la successió de Pere."

Allotjat en una habitació d'un estudiant

A Sion, el Papa dormí en una habitació d'un estudiant. S'allotjà al col·legi Les Creusets. Havia demanat que li donessin una senzilla habitació estudiantil. Li posaren això sí, un telèfon i un televisor.

Amb els universitaris

La trobada de Joan Pau II amb els 1.500 estudiants reunits al pati de la Universitat fou qualificada pel rector, professor Marcheret, com "un èxit", perquè aquesta Universitat és molt sensible a la pastoral de la intel·ligència. Admirem, declarà, la "comprensió" de Joan Pau II per l'intel·lectual que dubta i es formula preguntes, la seva defensa de la llibertat en un moment que es sotmès a

pressions. El Papa mantingué amb els alumnes una de les seves trobades més confiades i obertes. Cridà l'atenció sobre la responsabilitat i la grandesa recolzada a la mà esquerra, posició seva tan habitual, les preguntes que diversos estudiants li feren, a les quals contestà amb gran satisfacció, perquè —els digué— havia vist una concordança de preocupacions com les seves.

La cosa essencial és ser home

A la Universitat de Friburg el Papa es dirigí als joves estudiants i entre d'altres coses els digué:

"El què és específic de la vostra preocupació és com fer, com estudiar, com arribar a ser intel·lectual, com salvaguardar la pròpia humanitat i ser cada vegada més home, més madur. Heu comprès que la cosa essencial no és ser metge, professor o enginyer, sinó arribar a ser home. Una vegada vaig parlar en aquesta Universitat

—recordà— sobre la manera de no permetre l'alienació als homes contemporanis. És necessari no deixar que l'home caigui en l'alienació. Per això cal donar a la cultura, a la Universitat, una dimensió antropocèntrica o, millor, cristocèntrica, com diu el Vaticà II. Aquesta és la resposta.

Després de demanar-los esforç sistemàtic, personal i col·lectiu per tornar a les fonts de l'humanisme il·luminat pel missatge de Crist, els digué: "Penso que si la civilització moderna està en perill i si la ciència ha participat en la creació d'aquest perill, ha estat per haver abandonat allò transcendent, allò que els antics mestres nomenaven el ser, el bé, la bellesa. (Aquí, un gran aplaudiment el va interrompre.) "Estic content de les vostres preguntes —acabà—, encara que aquesta que m'heu fet sobre com reforçar la Universitat de Friburg em sembla excessiva per un pobre Papa de Roma. Les vostres preguntes són exigents i em recorden que el Papa ha de ser exigent a si mateix.

A l'hospital d'Einsiedeln

En tots els viatges pastorals de Joan Pau II no manca mai algunes visites i contactes directes amb el món del dolor.

Als malats de l'hospital regional d'Einsiedeln els presentà el sofriment com un mitjà per millorar el món. "Per als cristians, el dolor, el sofriment i la mort —aquest misteri que esferix el món— pot convertir-se en quelcom fructífer i ple de sentit per millorar el món", afirmà.

Von Balthasar: El carisma del Papa ha dissipat les temences

"Hi ha qui ha qualificat de "viatge al descobert" aquesta visita espiritual de Joan Pau II. Efectivament, una de les seves característiques ha estat la franquesa amb la qual ha afrontat els temes ecumènics i eclesials. Allò que va vaticinar el teòleg Urs von Balthasar s'ha complert: el carisma del Papa ha dissipat els núvols. En aquests sis dies, Suïssa ha ofert al Papa la millor cosa de si mateixa: la màxima bellesa de les seves valls i muntanyes, amb un temps esplèndid; els suïssos li han donat una bona acollida, sense l'entusiasme llatí d'altres viatges. Si els qui han seguit el Papa a Mèxic, Espanya, Polònia, Portugal, Gran Bretanya, els ha pogut semblar freda l'acollida suïssa, els propis suïssos els ha deixat impressionats. Alice Schenker, de Zuric, professora, és de tal opinió: "Estic impressionada, perquè, essent com som molt especials, tenia por que el Papa no fos acollit com es mereix. Estic contenta perquè hem respost".

Poeta d'origen català, empresonat vint anys a Cuba

Jorge Valls recobra la llibertat

Jorge Valls Arango, poeta cubà d'origen català, ha estat alliberat després de viure més de vint anys a les presons de Fidel Castro. El passat mes de maig complí els vint anys de condemna. Ha tingut molt poc contacte amb l'exterior i té una salut precària per causa de les dures condicions de vida que imposa el règim penitenciari. El seu delictes va ser dissentir del règim de Fidel Castro que no vol discrepàncies i tem els homes com Jorge Valls, honestos, valens, decidits i coherents fins a les últimes conseqüències. Pocs dies abans que fos alliberat, varem parlar amb la seva esposa, Cristina, i ens manifestava la seva esperança de tenir-lo aviat al seu costat. El seu desig s'ha fet realitat.

El poeta va néixer el 2 de febrer del 1933 a Cuba. És fill d'un català i d'una cubana. De molt jove va sentir de llavis del seu pare una llengua diferent a la del seu medi. I la va aprendre. Així l'any 1977, des de la presó, escriví per exemple una carta de la qual recollim aquest fragment: "En aquesta Pasqua, al davant de la seva passió i Resurrecció, en el reviu de la seva conversació amb els seus deixebles (els seus amics i els seus fills), tots serem junts, serem un. Ell es tot temps amb nosaltres, i ell fa sentir al cor de cadascú de nosaltres l'íntim missatge dels seus benamats".

Jorge Valls va entrar, quan encara era molt jove, a la Facultat de Filosofia de la Universitat. Ràpidament es guanyà l'afecte i la simpatia dels seus companys pel seu caràcter obert i sensible. En aquesta època el va sorprendre el cop d'estat que va donar Fulgencio Batista. Durant set anys Cuba va viure sota una dictadura molt dura. Jorge Valls somiava amb un país diferent on es respectessin els drets més elementals. Va començar aleshores, mogut per aquesta inquietud social, la seva tasca política per lluitar a favor de la llibertat i combatre la tirania. Des de la Universitat esdevingué una de les veus més crítiques envers el règim

de Batista. Fundà el Directori Revolucionari Estudiantil. Després d'una època de persecucions i de clandestinitat, va ser desterrat. Mentre residia a Mèxic, l'any 1959, va caure el règim dictatorial de Batista i el poeta decidí de tornar al seu país. La nova situació no el va convèncer i va denunciar-ne els perills. La lluita començava una altra vegada. El 8 de maig del 1964 l'agafaren i, després d'un judici contrari a les normes més elementals del dret, va ser condemnat a vint anys de presó

Condicions dures

El règim de vida de la presó és realment molt dur. Va ser traslladat moltes vegades i, talment com fan amb altres presos polítics, no permetien de prendre el sol o rebre assistència mèdica pel fet d'haver-se negat a vestir l'uniforme dels presos comuns.

Cristina Valls, la seva esposa, ens diu que la seva salut és bastant dolenta, ja que és fa difícil aguantar durant tants anys una situació com la del seu marit.

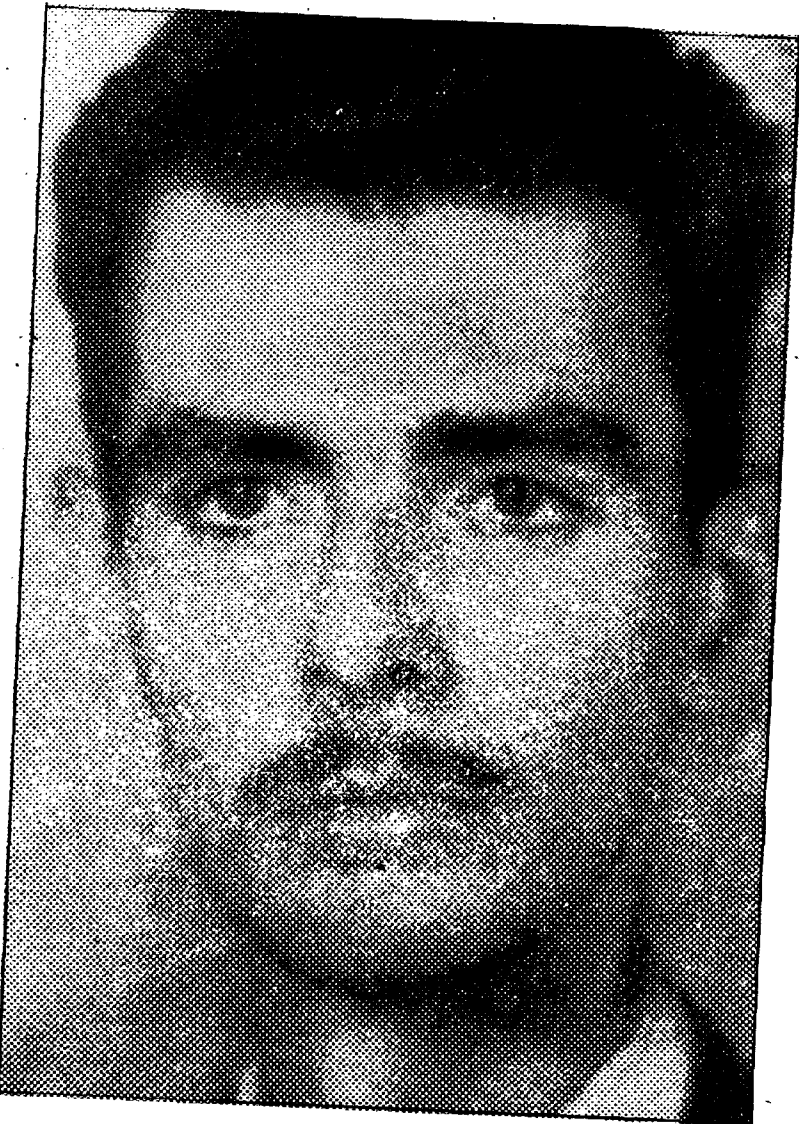
Vasta producció literària

La major part de la producció literària de Jorge Valls ha estat feta des de la presó. Ha fet passar, pels conductes que ha pogut, la seva obra. La seva esposa ens mostrà uns paperets molt petits amb lletra minúscula que li arribaren del seu marit. El poeta ha estat sempre un home de gran coratge, disposat sempre al sacrifici. És un excel·lent orador i té un gran magnetisme personal. Ultra la poesia, Valls conrea el conte, l'assaig filosòfic, i el teatre. És, a més un gran aficionat a la música. Ha compost valsos, cants de Nadal, música religiosa i peces del folklore cubà. En tota la seva obra hom constata unes grans dosis de patriotisme, de generositat i d'altruisme. Quan molts presos s'han trobat en una situació crítica, la veu de Jorge Valls els ha donat un consol i els ha ajudat a mantenir viva l'esperança.

L'Editorial Player de Madrid ha publicat el llibre **Donde estoy no hay luz y está enrejado**, que ha permès una divulgació important de la seva obra arreu del món. El Club PEN francès l'ha anomenat membre associat, l'Institut Jacques Maritain, president d'Honor, ha estat distingit amb el premi José Martí, i l'any 1983 rebé el Gran Premi de Poesia de Rotterdam.

Jorge Valls, malgrat la difícil situació en què ha viscut, ha tingut sempre el valor suficient per combatre tot intent de vexar-lo. El periodista Clavijo el definia d'aquesta manera al "Diario Las Américas":

"Valls és un ser excepcional, no només per la seva intel·ligència, per la seva habilitat com a mestre, com a guia intel·lectual i espiritual, sinó també per la seva

bondat, i generositat. Les poques pertinençies materials que pot tenir a la presó són de tothom. De les seves reserves espirituals

s'han alimentat —i s'alimenten— els seus companys".

Tomàs Puntí

DONDE ESTOY NO HAY LUZ

y está enrejado.
Inmediatamente después
hay un espacio iluminado.
Por lo tanto debe existir la luz.
Sin embargo,
Más allá, hay una sombra más densa aún...
Ya no hay ahaorcados;
todos están ardiendo.
¿Estarían hechos de kerosene por dentro?
Y siguen conversando,
moviéndose de aquí para allá,
de allá para acá,
interminablemente.
Algunos duermen.
Alguien está afuera.
En algún lugar hay sol.
Yo ya no puedo salir:
iré a dormirme.
Inevitablemente volveré a despertarme.
Y así sucesivamente.
La kerosene inagotablemente está quemando.

Diciembre, 1969

avisos i comunicats

SOLSONA

Exercicis per al Poble de Déu.— Properes tandes: Dies: de l'1 d'agost, al vespre, fins a la tarda del dia 5. Del 29 d'agost, al vespre, fins a la tarda del dia 2 de setembre. Lloc: Casa d'Espiritualitat de "El Miracle". Director: Mons. Miquel Moncadas, Bisbe de Solsona. Inscripcions: El Miracle, (93) 811 00 45.

BARCELONA

Vacances amb sentit cristià.— Per a infants i adolescents, durant el mes de juliol. Organitza CAF (Centre Apostòlic Formatiu), a Tiana. Inscripcions: CAF, c/ Ronda Universitat, 27. Tel. 317 10 52.

CEDAIR. Centre Diocesà d'Acolliment i Informació Religiosa.— Les persones que ho desigui poden sol·licitar informació sobre activitats a realitzar durant l'estiu (jornades, curssets, exercicis...), així com qual·sevol informació de caràcter religiós. El Centre està obert de dilluns a divendres, de 6 a 8 de la tarda, c/ Aragó, 268, bxs., tel. 216 02 13.

ESGLÉSIA ORTODOXA D'ESPANYA.— Visita pastoral a Barcelona de monsenyor Germain, bisbe de Saint Denis (París). L'Església Ortodoxa convida a participar en la DIVINA LITURGIA PONTIFICIAL (concelebrada) a la parroquia de la Resurrecció (C/. Príncep Jordi, 21 - Barcelona), el divendres, 6 de juliol, a les 19,30 hores.

1884 - 1984

Centenari del Naixement de

Mossèn SANTIAGO OLIVERAS i PRATS pvre.

Rector de la parroquia de la Puríssima Concepció de Barcelona (1921 - 1953)

El propinent dilluns dia 2 de juliol, a les 8 del vespre, la Parroquia de la Puríssima Concepció, es reunirà, per celebrar l'Eucaristia, donant-ne gràcies a Déu. Sou convidats a participar-hi, c/. Aragó, 299. Barcelona.

Barcelona

En acomplir-se els 25 anys de l'entitat

Els sords-muts de Sabadell

inauguraren

el seu nou estatge social

SABADELL.— Amb un programa atapeït, que durarà fins a fi d'any, tingué lloc a la capital del Vallès Occidental la benedicció del nou local de l'Associació de Sords-muts de Sabadell, una de les més actives d'Espanya, en un magnífic local en què s'ha convertit una casa senyorial sabadellenca de més de 700 m2. en el centre de la ciutat.

L'acte començà amb una missa a l'església dels Pares Escolapis, presidida pel Bisbe auxiliar de Barcelona, monsenyor Ramon Daumal, i concelebrada amb altres sacerdots. Al llarg de tota l'Eucaristia, fou traduïda la part litúrgica amb l'expressió mímica adequada pels sacerdots concelebrants, així com les lectures a càrrec dels mateixos socis i l'homilia de monsenyor Daumal ho fou per la Presidenta de l'Associació, que n'és l'ànima i fundadora, senyoreta Elena Mateu.

Monsenyor Daumal recordà com ara fa 25 anys, Elena Mateu li consultà el seu desig d'ajudar els sords-muts de Sabadell, i com des de la parròquia de la Puríssima de Sabadell, s'inicià aquesta obra en un petit local que avui, al cap de vint-i-cinc anys, ha aplegat en bona camaraderia centenars de sords-muts que ompliren la

gran església dels PP. Escolapis, procedents de tot Espanya.

Acabada la missa, la junta de l'Associació, representacions de la Generalitat i celebrants, junt amb tota la multitud d'assistents, es dirigiren a la casa nº. 26, del carrer de l'Escola Pia, on en arribar l'alcalde de Sabadell, es procedí a la inauguració de l'estatge social, amb la tradicional tallada de cinta.

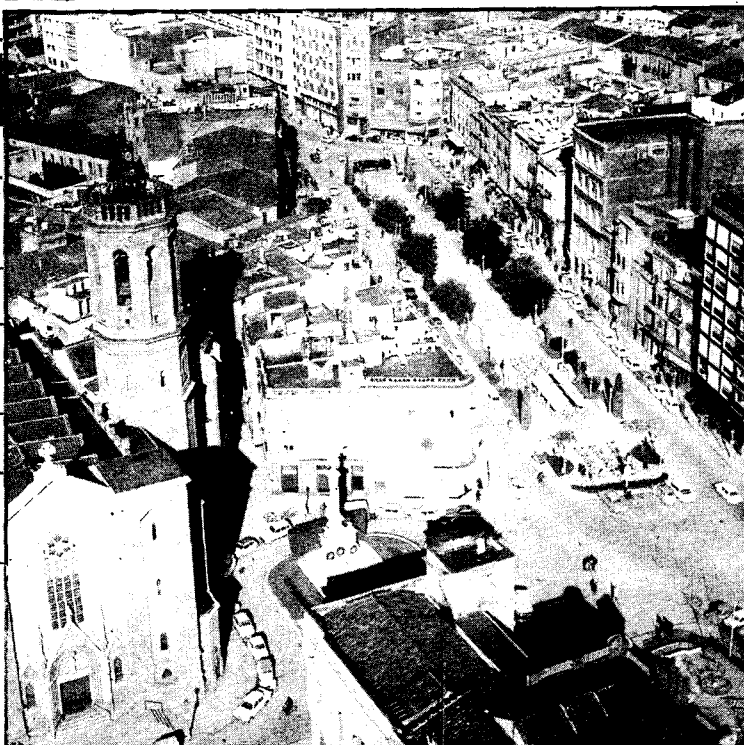
Col.laboració dels 130 socis

En les presentacions que féu la Presidenta senyoreta Mateu, hi figuraven els representants de totes les Associacions de Sords-muts d'Espanya i algunes de fora.

Aquesta important millora en favor dels sords-muts, ha estat possible gràcies a una subvenció per valor de tretze milions de pessetes concedida per la Direcció General de Serveis Socials de la Generalitat. Han col.laborat en les obres de transformació i acondicionament, els mateixos cent-trenta socis que formen l'Associació sabadellenca, molts d'ells formats, ja de fa anys, culturalment dins del centre.

D. Viñas

Fa 25 anys la senyoreta Elena Mateu va sentir el neguit d'ajudar els sords-muts. Avui la seva obra ha fructificat plenament a Sabadell

PENSANT-HO BÉ

"D'hora al llit, bo i matiner, hauràs salut, seny i diner"

Segur que quan algun ciutadà, indubtablement honest, recollint el seny popular, formulà aquest adagi, encara no s'havia inventat la "tele", ni "l'Encarna de noche", es cotitzava més la bondat que la pilleria i matinejar no era cap vergonya. En altres temps, les persones, havent sopat, després d'estar de sobretaula o de fer petar la xerrada vora el foc, cansats del treball i mig avorrits, després d'encomanar-se quatre badalls, es desitjaven bona nit, i cadascú, amb el farcell atapeït de les seves vivències, es colgava al llit. Ficar-se al llit és una mena d'inefable ritu nocturn, una paradoxal manera d'acceptar agradósament la indefugible pobresa de la nostra vida temporal, una mena d'assaig quotidià del son definitiu que, tard o d'hora, tots dormirem. Mira que passar-nos gairebé una tercera part de la vida dormint! Quan hom es veu abocat al quiròfan, el que més tem és perdre el món de vista. Cada nit però, amb una certa innegable il·lusió, desitgem perdre'l-hi. I si les preocupacions, els disgustos o els malsos ens mantenen desvetllats, no tenim inconvenient a procurar-nos l'anestèsia personal a base de píndoles. Ai, pobrics els homes!, en el fons tots conservem una bona dosi d'ingenuïtat i d'innocència; perquè dormir la vida és una manera ben ambigua i original de viure-la.

Avui dia, això de "d'hora al llit", ni parlar-ne. Una malaltia permanent i consentida del nostre país, és la son. Molts destrets nacionals no tenen, en part, altra explicació, sinó la de què tots estem permanentment mig adormits. Una cosa és que de dreta i esquerra s'intenti treure'ns la son de les orelles; l'altra és la son als ulls i a l'esperit, de la qual és molt difícil desempallegar-se'n si no és, precisament, dormint.

La son és una necessitat que difícilment es pot satisfer a miquetes. No n'hi ha prou amb mig adormir-se a la feina o pesar figures a l'autobús. "A dormir al llit", deia la mare, i no hi ha volta de full. Ajeure's en qualsevol indret serveix de ben poca cosa. Abans, en el mobiliari de la llar, el llit era una peça important. Era veritablement un moble per a jeure-hi i dormir-hi, noble pels seus materials i per les seves funcions de bressol, tàlem i relax. Ara els llits són com llits de monja o de campanya, dissimulats ridículament com una porta d'armari o com

un incòmode sofà. Si dormir és una necessitat, un bon llit no és cap vergonya, ni cap luxe.

Anar al llit tard i matinejar hauria d'estar terminantment prohibit. Un home mal dormit és un perill públic. La son és una droga terrible i intentar espantar-la amb una altra droga és multiplicar els enemics.

Després d'aquesta anàlisi és fàcil imaginar com queden de malparats el seny i la salut. El cos social està sonós i actua sonsament. Té una son que no s'hi veu de cap ull, i sense veure-hi no es pot pensar ni procedir justament, ni anar gaire lluny.

"Bo". L'elogi social de la bondat cada dia és més ambigu per no dir sospitós. Es cotitza més la pilleria que la bondat. De fet, tots som més pillets que sants. "No es pot ser bo", diem, i tots tranquils. Poder, sí que és possible i ser-ho també; però el pecat original ha grillat arreu amb tanta fecunditat que ho posa francament difícil. Bon home no és pas igual que home bo. Però, normalment, no sense una maliciosa benignitat, diem bon home als homes bons. Un bon home no fa nosa a ningú, més aviat és un cirineu que en qualsevol tràngol ens ajuda a empenyer el carro. L'home bo, és com es diu pomposament avui dia, una denúncia profètica. És la viva possibilitat de menar la vida per camins dreturers, i no l'astúcia de manipular-la segons les nostres conveniències. Un home bo pot fer el servei del bon home, però, sense que ens ho digui, sabrem que si haguéssim portat el carro per bons camins, no ens hauríem encallat en el fangar.

L'assumpte dels diners són figures d'un altre paner. Per una banda, la tant escatatinada Seguretat Social és una lloca-marassa que aixopluga sota les seves ales a justos i a injustos. Això permet que, fins i tot dormint es puguin guanyar diners. (Cap país europeu no té un índex d'absentisme laboral tan elevat). Per altra banda, res és tan fàcil com sostreure diners a un tocasón. (Els "bingos" en donen fe). El mal serà el dia que la gallina dels ous d'or deixi de pondre.

Potser aleshores, després d'una bona dormida, desvetllats del somni de Xauxa, ens llegiran l'adagi i el trobarem raonable i just.

Xesc Soliu

Diada d'Exercicis

a Caldes de Montbui

CALDES DE MONTBUI.— La Casa Nostra Senyora de Montserrat de Caldes de Montbui tingué la que podem anomenar, seva Festa Major: una "Diada d'Exercicis".

Unes dues centes persones, vingudes de diferents indrets del Vallès i de fora, visqueren unes hores d'intensa espiritualitat cristiana des de les 10 del matí fins a les 6 de la tarda. En concret: dues meditacions sobre el Sacerdot: el Sacerdot de Crist, únic Mitjancer necessari entre Déu i els Homes, i del qual participem tots els cristians per la nostra incorporació mística baptismal, i el que oferim (deuriem oferir) tots els moments de la nostra vida com "hòstia viva i santa" (Rom.12,1); i el Sacerdot ministerial, —Sagrament de l'Ordre— instituit per Crist per tal de regir el Poble Sacerdotal (no són ovelles sense pastor els seus deixebles), i per tal de atorgar-li el

perdó dels pecats, i per tal de renovar el Sant Misteri de l'Últim Sopar on Jesús perpetua la donació total de la Creu i ens dona (mitjançant el ministeri del seu Sacerdot) el seu Cos i la seva Sang victimals com a menjar i com a beguda. Aquest fou el tema central de la **Diada de Caldes 1984**.

Començà tot amb la recitació de la Litúrgia dels Laudes i acabà amb la de les Vespres davant el Santíssim i benedicció. La Santa Missa, en la qual festejàvem els 25 anys de ministeri sacerdotal del P. Cura Lluvià CP.CR, ocupà el centre de l'horari de la jornada. A l'hora del dinar, sota els cedres del parc, diferents oradors improvisats (de diferents edats i sexes) expressaren el seu interès per l'**Obra dels Exercicis Parroquials** que té com a finalitat recordar i facilitar la pràctica dels temps extraordinaris d'oració i reflexió cristiana.

URGELL

"Era veu dera Gleisa"

VIELLA.— Els preveres de la Vall d'Aran han publicat el primer número d'un full dominical amb àmplia informació religiosa de la comarca. "Era veu dera Gleisa", aquest és l'encapçalament de la publica-

ció de les esglésies de l'Aran; sortí a la llum pública el segon diumenge de maig. No vol ser res més que un suplement al "Full Dominical d'Urgell", publicació que reben totes les parròquies de l'Aran amb una

xifra considerable: 600 exemplars setmanals. Precisament Viella és la segona parròquia de la diòcesi d'Urgell que té una major subscripció, en xifres relatives als habitants, al "Full Dominical" diocesà. La finalitat del suplement aranès és establir un vincle de comunicació més directe entre tots els pobles de l'Aran, intentar també donar un judici sobre els fets i promoure la unió entre tots els pobles. La primera pàgina serà sempre en aranès, però les altres pàgines resten obertes a preveres i laics de la Vall que vulguin expressar els seus criteris en qualsevol llengua de les emprades en la comarca: català, castellà o aranès. Possiblement, amb la revista de la Fundació del Museu, són les dues úniques publicacions periòdiques de la Vall d'Aran.

Dues publicacions del nostre folklore

La primera a les Valls de Cardós i Ferrera. En aquests poblets sempre hi ha hagut grups de cantaires que han

animat la vida social i també la litúrgia en els temples. Avui moltes d'aquestes peces interpretades pel poble tenen el perill de desaparèixer i perdre's, amb elles hom perdria una pàgina entranyable de la història

L'aranès entra per la porta gran al nou full dominical de la Vall d'Aran

d'aquestes valls pirinenques. Per això Mn. Joan Dies, rector de les parròquies d'aquestes valls de l'alt Pallars ha preparat la gravació de les principals melodies i lletres dels cants religiosos del poble.

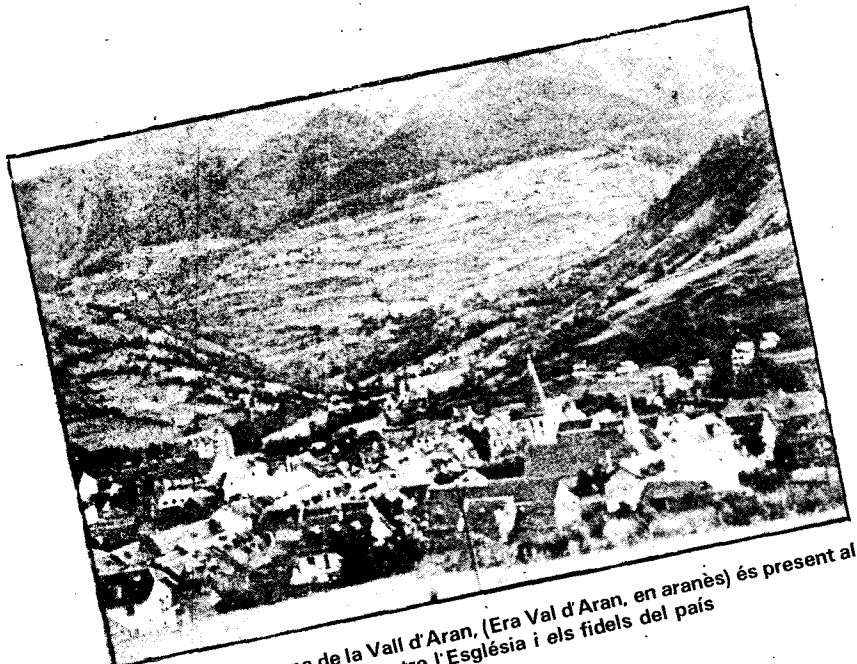
També a l'església d'Andorra la Vella, el dia 19 de juny, serà presentat un recull de cants tradicionals de les Valls. La interpretació serà a càrrec dels "Petits cantaires lauredians",

de Sant Julià d'Andorra, dirigits per Mn. Agustí Romero. També hauria estat gravada la interpretació en el curs d'aquesta vetllada presidida pel Bisbe Copríncep.

Ha estat inaugurada la llar del jubilat a la Seu d'Urgell

La comarca de l'Alt Urgell acaba d'estrenar un bon servei per als seus ancians: una llar amb serveis de sala d'estar, sala de TV, hemeroteca, perruqueria, bar, dispensari, sala d'actes, etc". Fins ara en tota la comarca no existia un servei d'aquest tipus i els vells havien d'anar als bars, o refugiar-se en qualsevol recer del carrer o restar a casa. Ara podran dur a terme una autètica vida social i sempre a nivell de les seves possibilitats. Els dies 3, 4 i 5 de juny van celebrar-se els actes inaugurals, però ja anteriorment, el 29 de maig, "La Caixa" havia lliurat els serveis als 600 socis de l'Associació de la gent gran".

Antoni Mirabet

La llengua autòctona de la Vall d'Aran, (Era Val d'Aran, en aranès) és present al nou mitjà de comunicació entre l'Església i els fidels del país

VIC

Membres de la Unió Excursionista de Vic han reparat les malifetes d'un grup d'incontrolats

Sant Feliuet de Savassona: una restauració ben reeixida

VIC.— Després que algun grup de desaprensius i gambirrots esventressin portes, estellessin bancs i deterioressin greument el petit campanar d'espadanya de l'ermita de Sant Feliuet de Savassona, un grup d'amics de la Unió Excursionista de Vic —conjuntament amb d'altres simpatitzants d'aquesta obra—, han refet i consolidat novament aquest monument tan estimat per excursionistes i amics del romànic.

San Feliuet de Savassona (conegut abans per Sant Feliu de la Roca) és una bonica ermita situada prop d'un poblat ibèric de gran vàlua arqueològica; això és a la serralada de les Guillerries (prop dels meandres del Ter). Ermita de la qual se'n té coneixement des del 1035 tot i que ja havia estat anteriorment santuari pre-romànic. La nau de la capella es va restaurar per primera vegada al segle XI i darrerament i de manera "definitiva" l'any 1959. En aquesta ocasió, més complexa que l'actual, es va mantenir Sant Feliu de Savassona en bon estat fins aproximadament l'any 1977; l'acció, però, de grups descontrolats, va fer que tant la capella com els seus voltants restessin en un estat deplorable. Portes, campanar, la mateixa campana, bancs, tot fou robat o destruït sense més ni més per aquests

desconeguts, amics de la destrucció i el vandalisme.

Avui, al 1984, s'ha acabat l'obra de restauració començada l'any 1980 (fa doncs quatre anys) per elements veritablement excursionistes i amb la col·laboració d'altres persones i entitats. Els Ajuntaments de Tavèrnoles i el de Vic entre d'altres.

Des d'aquestes planes cal que felicitem l'entitat excursionista vigatana pel seu espe-

Confirmació inter-parroquial

En una festa ben emotiva celebrada a l'Església Catedral de Vic el proppassat dia 8 de juny el bisbe de la diòcesi Dr. Josep M^a. Guix va confirmar un grup de quaranta-vuit joves (nois i noies) provinents de les diferents parròquies de la ciutat.

En aquesta Eucaristia el bisbe va ser acompanyat —con-

mare catequista presentà la petició de confirmació en nom dels mateixos joves expressant alhora el desig que tots ells siguin ben esplèndids en els fruits de la fe, manifestant també la bona disposició de tots per a rebre el sagrament.

En l'homilia el sr. Bisbe féu una àmplia catequesi sobre l'Esperit: moments en què es fa present en la mateixa vida de Jesús; llocs de l'Evangeli on el mateix Jesús ens en parla; de

tots els creients que vulguin acollir-lo. Continua, demanant als confirmands que estiguin oberts al do de l'Esperit que rebien, acollir-lo com a do de Déu, respondre-hi generosament. Do de l'Esperit que ens marca, dona caràcter, missió i empena per estendre aquest Regne de Déu per l'exemple i la paraula dels que ara han estat confirmats, cadascun des del seu lloc i amb el seu particular carisma, i potser alguns des d'una vida consagrada totalment a Déu. El sr. Bisbe demanà finalment a tots els joves que siguin autèntics testimonis de Crist.

La celebració que continuà amb la renovació de les promeses del baptisme, tingué una altra nota a destacar en el moment de la Pau: nois i noies amb sengles paneres repartiren a tots els presents unes branques d'olivera; olivera signa de pau, arbre fort de llarga vida, arbre del país de Jesús, l'arbre bíblic d'on s'extreu l'oli per a les uncions sacramentals. Tot un símbol en una diada, avant-vigília de Pentecosta, en la qual tots aquests joves rebien a través del Bisbe i per la imposició del sant crisma, la força i l'ardidesa necessàries per a esdevenir apòstols del Crist.

Miquel Cañellas

rit cristià, cultural i de bon fer que l'ha demostrat una vegada més amb la reconstrucció i agençament d'aquesta ermita i llogarret tan bells.

celebrant amb ell— pels rectors de les parròquies i pel vicari episcopal mossèn Jacint Anglada.

Abans de les lectures, una

l'ajuda que rebem d'Ell per a comprendre la doctrina i de la promesa que un cop acomplida transformà la vida dels apòstols; una promesa que s'estén a

GIRONA

Monsenyor Pèlach, bisbe d'Abancay, visità la seva Girona natal

GIRONA.— Monsenyor Enric Pèlach i Feliu, actual bisbe de la diòcesi d'Abancay, al Perú, ha passat uns dies a Girona, visitant els seus familiars i amics. Fill de la vila d'Estanyol, va estudiar al seminari gironí fins que es traslladà a Roma per a estudiar Missionologia. L'any 1960 va marxar a Amèrica Llatina i allí fou nomenat prelat pel papa Pau VI.

Ara ha passat per Girona tornant de la visita "ad limina" en la qual el Sant Pare Joan Pau II li ha promès que aniria al Perú i concretament a la diòcesi d'Abancay pel gener de l'any vinent. Monsenyor Pèlach va aprofitar la seva estança entre els seus per a presidir l'Aplec dels "Amics d'Abancay" que enguany es va celebrar a la parròquia de Cartellà. Els "Amics d'Abancay" és una associació que promou tota mena d'ajudes, materials i espirituals per aquell bisbat americà, situat al peu dels Andes i que té

moltes necessitats. L'idioma dels nadius és el quètxua i en aquest moment hi ha quatre capellans gironins de missioners, a més de monsenyor Pèlach: mossèn Miquel Guitart, mossèn Màrius Busquets, mossèn Joaquim Lloret, i mossèn Esteve Puig.

L'apec dels "Amics d'Abancay" reuní prop de dos centenars de persones el dilluns de la Pentecosta i monsenyor Pèlach presidí la missa concelebrada a les cinc de la tarda. Durant l'homilia agraf l'ocasió que li oferien de trobar-se amb tants col·laboradors del seu ministeri pastoral, explicant els fruits que, gràcies a aquesta ajuda, estaven recollint a la seva diòcesi.

Després de la missa es repartí un "berenar de germanor" entre els presents i es féu una simpàtica tertúlia.

M.C.

Homenatjat Josep Mundet, un artista que es destacà per la seva obra religiosa

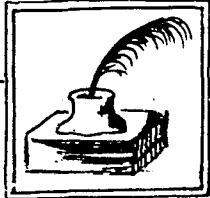
TORROELLA DE MONTGRÍ.— Del 2 al 27 d'aquest mes de juny se celebrà al museu de Torroella de Montgrí una exposició-homenatge a l'artista local, Josep Mundet i Tarrés, desaparegut ara aviat farà un any, víctima d'una cruel malaltia. Josep Mundet morí relativament jove —als 52 anys— i malgrat això deixà una gran quantitat d'obres, principalment escultòriques.

Estudià a l'Escola de Belles Arts, Sant Jordi, i fou un precursor ja que les seves imatges religioses produïdes els anys cinquanta són pràcticament les mateixes que es donen els anys setanta. El crític, Corredor Matheos, afirma que "els plecs de les seves túniques confereixen al conjunt el suggeriment d'un dinamisme que més tard guanyarà en intensitat".

Entre les seves obres de caire religiós més conegudes cal esmentar el "Crist Ressuscitat" en material refractari i el "Crist" on Mundet va plasmar segurament ja el dolor humà que ell mateix experimentava per la seva malaltia. Sentint-se ja greument ferit i pressentint el seu final escrivia poc abans de morir: "Quan un es troba malalt es passen hores molt dolentes..., un estat de cap anòmal com si actuessin dues activitats cerebrals". I afegia: "Però, quan et sents normal, el cervell sembla treballar en una altra ona, més ampla, més plana, més blanca, sense massa contrastos i com si tingués una forma de disc que dona pau in assoliment de quelcom deslligat de la matèria, tal vegada més còsmic, menys arrelat a tot el que és quotidià".

M. Caballé

IMPROMPTU

Sobre paquets i embalatges

Això de fer paquets és una de les primeres coses que vaig aprendre a la primera casa on vaig treballar: una editorial. Els paquets s'havien de fer molt bé per a què els llibres arribessin en bones condicions als clients.

Després he hagut d'empaquetar i embalar una munió de coses, entre elles escultures de tamany natural.

En certa ocasió, a Roma embalaren la "Pietà" de Miquel Àngel, i a París la "Monna Lisa" perquè poguessin passar l'Atlàntic i ser exposades a Nova York. Aquesta mena d'emballatges, a més de ser fets amb fusta de primera qualitat i cargols dels que no es rovellan, anaven acompanyats per un paquet de policies per evitar que algú volgués desembalar i fer el paquet pel seu compte.

Generalment els embalatges i paquets es fan amb motiu d'un trasllat, i alguna vegada per guardar quelcom a dalt de tot de l'armari.

Ara diuen que un búlgar anomenat Christo ens vol embalar el monument a Colom. I no per traslladar-lo, sinó pel gust de veure'l embolicat. Hi ha gustos que... La llàstima és que, segons sembla, les nostres autoritats municipals hi accedeixen... perquè els han fet creure que això d'embalar és un art comparable al de Fídias o al de Rafael.

Jo empaquetaria l'autor de la idea i amb els segells que calguessin l'enviaria a les antípodes, a la Papuàsia, on segurament trobaria prou babaus... I el pobre Colom continuaria tan tranquil al capdamunt del seu pedestal, senyalant el camí d'Amèrica.

Oriol Càmpos

TARRAGONA

4 notícies de l'Església tarragonina

1

Activitats de l'Institut de Teologia

TARRAGONA.— L'Institut de Teologia organitzà un curs sobre l'Eucaristia, que el donà el P. Eduard Canals. Aquest curs tingué lloc al Seminari, de 8 a 10 del vespre, durant els dies 16, 23 i 30 de maig i el 6 de juny. D'altra banda, organitzat pel mateix Institut, el P. Àngel Briñas, carmelita, donà un curs sobre vida espiritual, durant els dies 17, 24, 31 de maig i 7 de juny, al Seminari.

2

Reunions de l'Associació Bíblica de Catalunya

REUS.— L'Associació Bíblica de Catalunya porta a terme un

seguir de reunions arreu de l'arxidiòcesi per mantenir un contacte directe amb tots els seus membres. Aquestes reunions s'han celebrat a Reus, el Vendrell, Valls, Móra d'Ebre i Cambrils. En el decurs de les reunions, es fa la presentació de les conclusions de la trobada de l'estiu passat, alhora que també es fa una relació de les activitats i projectes de l'Associació Bíblica de Catalunya. Aquests contactes continuaran a d'altres poblacions de l'arxidiòcesi en les quals l'Associació Bíblica de Catalunya compta amb membres.

3

Concerts a Santes Creus

Es commemora enguany el desè aniversari de la fundació de l'Obra Cultural de Santes Creus. Aquesta entitat programà un interessant

cicle de concerts de música religiosa a l'església del Monestir. Aquests concerts de música sacra s'han consolidat des del seu inici i s'han enriquit progressivament.

4

IV centenari de l'Església dels Sants Reis

TARRAGONA.— S'han acomplert els quatre-cents anys de la benedicció de l'església dels Sants Reis de Tarragona, més popularment coneguda com església de Sant Agustí. Per aquells anys era regentada pels Pares Jesuïtes i ho és ara actualment pels Pares Claretians. Diuen les velles cròniques: "És estada esta fundació de gran, útil i bé per a los de Tarragona, puis en aquells pares troban lo past espiritual que han menester per a la salut de ses ànimes".

*Finestral
de la
caritat*

De debò, no et cal tant

Has pensat algun cop en les moltes coses superflues que aplegues només pel plaer de tenir més?

Ets, per això, més feliç? Potser més considerat?

Si hi has pensat, t'hauràs fet la pregunta de saber si de debò et cal tant.

Sigues franc amb tu mateix. En realitat no et cal tant.

Per què no comparteixes el que ets i el que tens? Encara que et representi un esforç.

Aquest compartir et farà més lliure, més solidari.

Mira la vida d'una altra manera. De debò: No et cal tant.

168.- Cap de família, per accident greu no ha pogut treballar durant molts mesos. Té una filla petita. Li cal liquidar el darrer pagament d'un préstec. Són 10.000 ptes.

169.- Mare amb un fill de 4 anys. Vivia amb l'àvia que va morir fa uns mesos. No ha pogut pagar el lloguer per falta de feina. El liquidaria amb 20.000 ptes.

170.- Cap de casa invàlid, amb una pensió de 10.000 ptes. Té cinc fills de 14 a 5 anys, un amb raquitisme i els altres anèmics. Per a alimentació li calen 35.000 ptes.

171.- Esposa abandonada del marit. Té una filla de 5 anys. S'ha endarrerit en el lloguer i la llum. Necessita 14.000 ptes.

172.- Cap de família malalt, té en tràmit la pensió d'invalidesa. Té un fill i deu pagaments de lloguer de l'ordre de 12.852 ptes.

173.- Mare malalta mental, passa temporades internada. Està separada del marit i té un fill de 10 anys. Només cobra les 10.000 ptes. del FAS. Per a alimentació li calen 15.000 ptes.

174.- Per falta de feina, un jornalier amb cinc fills, el gran de 14 anys, s'ha endarrerit en el pagament del lloguer en 20.450 ptes.

175.- Esposa separada del marit i amb cinc fills de 13, 12, 11, 10 i 6 anys. El marit ha deixat d'ajudar-la econòmicament. Té deutes per valor de 25.000 ptes.

176.- Senyor gran, viudo de fa tres anys, amb una petita pensió. Té a càrrec seu una néta de 15 anys per incapacitat dels pares. Evitaria el desnonament amb 25.812 ptes.

177.- Senyora de 63 anys, sense família, recollida per un matrimoni amb cinc fills petits i que ara es troba sense feina. La senyora està greument malalta i per a tractament mèdic li calen 25.836 ptes.

Preguem els nostres lectors que vulguin col·laborar amb CARITAS, adrecin els seus donatius a: CARITAS DIOCESANA, Plaça Nova 1, Telèfon 301 35 50 Barcelona-2.

BARCELONA

"Acció Solidària contra l'atur" ha alleugerit

146 casos de situació extrema

BARCELONA.— "Acció Solidària contra l'atur" ha donat compte de les sortides del seu fons econòmic de solidaritat amb els parats durant els mesos d'abril i maig d'enguany.

L'import de les 63 sol·licituds resoltes favorablement puja **2.834.000 pessetes** (dos milions vuit-cents trenta-quatre mil).

Totes aquestes famílies en l'atur assistides es troben en situacions límit: fam, problemes d'habitatge (lloguers, desnonaments, rebuts d'aigua, gas, llum etc.) i despeses mixtes. I són veïnes de Barcelona, Barberà, Castelldefels, Cerdanyola, Cornellà, L'Hospitalet, Mataró, Mollet, Rubí, Sant Boi, Sant Joan Despí, Santa Coloma de Gramenet, Terrassa, Vi-

ladedans i Vilassar de Mar.

A la suma esmentada, cal afegir un parell de subvencions que pugen 120.000 pessetes i corresponen al bloc complementari d'ajuts (cooperatives de serveis i d'altres iniciatives destinades a crear llocs de treball).

"Acció Solidària" ha atès, doncs, durant l'any 1984, 146 sol·licituds d'ajut puntual amb un import global de 6.679.913 pessetes, pertanyents a Barcelona i, altres disset ciutats del Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès Occidental, Vallès Oriental i Maresme. Mentre que les tres subvencions concedides al bloc complementari d'ajuts han pujat a 495.000 pessetes en el decurs dels cinc primers mesos de 1984.

Els grups d'oració i d'amistat visitaren Blanes

És ja un costum dels Grups d'Oració i d'Amistat, de Barcelona, visitar la Verge Maria, durant el mes de maig, en un dels seus santuaris, essent també aquesta sortida, motiu d'enfortir el coneixement i l'amistat entre els membres i simpatitzants d'aquest moviment.

És amb aquesta doble finalitat, que un grup d'unes 125 persones ens varem traslladar a Blanes, a on forem afectuosament rebudes per una representació dels G.O.A. en aquella població. En primer lloc vam anar a resar Laudes a la capella de la Verge de l'Esperança i,

seguidament, a visitar la meravella del Jardí Botànic, en tot el seu florit esplendor en aquesta època.

La celebració Eucarística, presidida pel Consiliari Diocesà, mossèn Albert Torrens va ser al santuari —de marineria devoció— de la Mare de Déu del Vilar, reunint-nos de nou, tots els assistents en amical Dinar de Germanor en un típic hostal proper.

L'últim acte del dia, va ser les solemnes Vespres i visita al convent de religioses carmelites, de Mataró, i, tota la jornada ressonà com un preludi de la gran celebració que, per la tardor, estem preparant per commemorar el XV ANIVERSARI de la fundació dels GRUPS D'ORACIÓ I D'AMISTAT.

"Aula de Medicina" en el Monterols

BARCELONA.— "El 40% dels pacients afectats pel Síndrome d'Immunodeficiència Adquirida (SIDA) moren en el transcurs del primer any de la malaltia", ha manifestat el Dr. Jaume Vilaseca, Professor Adjunt de Patologia General de la Universitat Autònoma de Barcelona, en una conferència pronunciada dins del curs sobre "Avenços en malalties infeccioses", que s'ha celebrat al Col·legi Major Universitari Monterols.

La causa de la mort es deu a greus infeccions generalitzades, conseqüència d'una disminució del poder defensiu del cos. "Amb les dades epidemiològiques que s'han publicat als Estats Units —on hi ha la major part de les dades i casos—, s'ha observat com el consum de la droga i la pràctica de l'homosexualitat faciliten l'aparició de la malaltia en qüestió". Jaume Vilaseca ha descrit el primer cas del SIDA del nostre país, resumint els aspectes clínics i immunològics que el caracteritzen.

Com ve essent habitual els darrers anys, l'Aula de Medicina de Monterols ha organitzat un cicle de conferències, en aquesta ocasió, sota el títol "Avenços en malalties infeccioses". L'elecció del tema s'ha basat en el canvi que s'ha produït a l'epidemiologia de les malalties infeccioses. Els motius d'aquests canvis epidemiològics són, entre d'altres, l'augment de l'edat mitja de vida, l'ús d'antibiòtics i la possibilitat d'allargar el procés de malalties irreversibles.

L'ortodòxia a Barcelona

Una nova Església Ortodoxa s'ha obert a la nostra ciutat, regida per dos preveres, el P. Renato Manzoni i el P. Maties Salom, el primer d'origen italià i l'altre de Menorca; ambdós tenen cura d'una petita comunitat que de mica en mica es va engrandint.

Nosaltres tenim el concepte quan parlem de "misses" ortodoxes, de una ampullositat de ritus, d'ornaments, de llargues celebracions. Però ens trobem a Espanya amb un ritual ortodox senzill, molt similar al de l'Església catòlica romana, o més aviat a una litúrgia antiga de Toledo. Aquesta litúrgia s'anomena de Saint Germain de París, del s. VI. Si més no, els rituals utilitzats actualment en l'Església Ortodoxa a Espanya són els de Sant Joan Crisòstom i Sant Basili, amb el de Saint Germain, fruit aquest d'una experiència litúrgica viscuda a França des de 1936, i instaurada progressivament sota la direcció de monsenyor Jean Kovalevsky. Al mateix temps, el cant fou elaborat a poc a poc sota la direcció de Maxime Kovalevsky segons els principis tradicionals. Treballs que encara continuen, tant en el domini dels textos variables de l'any litúrgic com en el perfeccionament i en-

riquiment del repertori de cants.

Tota la vida de l'Església Ortodoxa està centrada en la litúrgia eucarística. La celebració commemora un conjunt de fets històrics posats a la litúrgia. Ja sigui en la paraula de Déu (litúrgia dels catecúmens), on es porta al fidel al compliment de l'Eucaristia (litúrgia dels fidels).

El calendari litúrgic és pràcticament igual al de l'Església romana, excepte en la restauració de les dues setmanes suplementàries pel període d'Advent,

i de diverses festes teològiques lligades a l'ensenyança ortodoxa sobre l'Esperit Sant, com la TEOFANIA el 6 de gener i la Transfiguració el 6 d'agost.

Venera d'una manera especial la Mare de Déu, tota Santa i tota Puresa, obra mestra de la creació. També els sants que són el reflex de Déu i que han arribat a la santedat per mèrits propis i per gràcia de Déu. I, les ICONES, que per la contemplació d'una imatge reproduïm la visió i la presència viva del diví. Tot això juntament amb els altres sacraments formen el context de la vida del cristià ortodox, vivint així, en constant comunió d'Església.

L'Església Ortodoxa Espanyola està en comunió i sota la protecció apostòlica del bisbe Germain de Saint-Denis a París, de l'Església Catòlica Ortodoxa de França. Les dues Esglésies, estan sota la jurisdicció del Patriarca Ortodox de Romania, Justí, i el reconeixen com a màxima autoritat canònica.

L'Església nova es troba al c/. Príncep Jordi, 21, esc.A, entl. 1ª. Per a una millor informació i preguntes, dirigiu-vos al P. Renato Manzoni, telf. 200.73.62.

Francesc Xavier Farré

Sant Pere, Festa Major de Terrassa

Les nombroses associacions religioses en són una mostra

El terrassenc, un catolicisme amb empena

Una agrupació religiosa terrassenca està celebrant, amb festes que es perllongaran fins el mes d'octubre, el Centenari del seu establiment en la ciutat. Es tracta de l'Arxiconfraria Teresiana, una entitat de fins espirituals fundada a Tortosa l'any 1873 pel sant sacerdot Enric d'Ossó amb tan bona acceptació que prompte anaren sorgint nous rebrots en tot l'àmbit de la nostra terra. Encara en vida l'actual Beat, pogué veure com la seva obra conseguia 100.000 associades.

Els fins de l'entitat, posada sota l'advocació de la Mare de Déu i de Santa Teresa eren purament espirituals i centraven el seu esforç a servir de recés i esbargiment, i alhora de formació espiritual i religiosa de les noies, sobretot les de classe humil, que dintre del seu medi social es trobaven en fortes dificultats per omplir aquestes dues vessants de la seva vida.

La branca de Terrassa sorgí, com hem dit el 1884 i bona devia ser la seva llavor i fèrtil la terra on arrelà perquè avui encara perdura. No direm que sigui l'arbre espone-rós que fou en altre temps, però sí que encara fa bona feina en la vinya del Senyor.

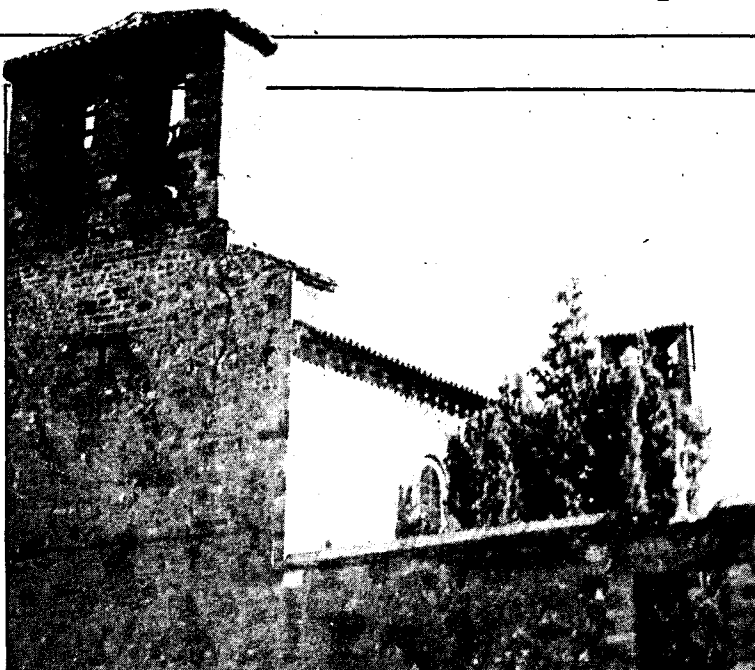
Però no és el nostre intent fer-ne aquí l'apologia, ni contar-ne la seva petita història. La permanència d'una institució així entre nos-

altres, ens ha fet recordar la puixança que durant tota aquesta centúria ha tingut la vida religiosa de Terrassa.

Déu ens deslliuri de triomfalismes extemporanis, però cal reconèixer, sense necessitat de remontar-nos al segle XVI, quan per una població de no més de 2.500 habitants aixecaren la immensa mola de la Basílica del Sant Esperit, sinó limitant-nos a l'actual centúria, els qui hem passat ja la frontera de la jubilació podríem contar moltes coses de la capacitat i empena del catolicisme terrassenc.

Al costat de "l'anarquista de Terrassa" esgrimit per en Cambó, i del cèlebre anti-clerical Roca i Roca de "L'Esquella de la Torratxa", hi havia un altre sector de la societat, àmpliament majoritari, que no feia el sord a les coses de Déu i de l'Església. És il·lustratiu pensar que el propi Roca i Roca que acabem de citar i que morí confortat amb els auxiliars espirituals per més que ho ometin els seus biògrafs, fou el cigró negre d'una família profundament cristiana. Un dels seus exabruptes pot interpretar-se com una disfressada professió de fe:

—Tinc el Cel assegurat: Sóc quatre vegades cunyat de Déu. Tinc quatre germanes monges, esposes de Nostre Senyor!

L'enumeració de les associacions que a través del temps han estat el braç visible de la vila religiosa de Terrassa serà fatigosa i tindria el perill de caure en lamentables omissions. Però no podem deixar de recordar la vitalitat de les Congregacions Marianes, l'impuls renovador del feccisme, la gosadia dels Cursets de Cristianitat, les múltiples activitats de l'Opus Dei, les específiques de les Conferències de Sant Vicenç de Paül, de Caritas Diocesana i les de la Cam-

panya contra la Fam, sense oblidar que el Pare Vallet trobà a casa nostra els primers i més eficients col·laboradors per l'Obra d'Exercicis, ni la perseverant labor de l'Schola Cantorum que des de fa vuitanta anys continua treballant per la dignificació del culte.

Menció especial hauríem de fer de l'ampli ventall de l'Acció Catòlica en uns temps en què era l'arma d'apostolat més eficaç amb que comptava l'Església. Un bisbe de Barcelona qualificà Terrassa de

"bressol de l'Acció Catòlica". Efectivament, el Dr. Irurita, donant forma jeràrquica a un grup de joves pioners, constituí el primer grup de Joves d'A.C. i imposà les primeres ensenyances que aparegueren a la Diòcesi. Tanta fou la vitalitat del Centre que fou considerat entre els capdavaners dels que actuaven en tota la Península. Les altres branques locals no quedaren pas endarrera i la parròquia del Sant Esperit es convertí en mirall i exemple de totes les parròquies. Tan rellevant i tan perllongada fou aquella activitat que en dues ocasions consecutives vegé com els seus pastors eren promoguts a la dignitat episcopal: el Dr. Ramon Sanahuja el 1944 com a bisbe de Soborb, i el Dr. Josep Castelltort, el 1957, bisbe d'Astorga.

La lliçó que hem après en contemplar de conjunt aquest panorama que ja s'esborra en la llunyania, i la realitat present d'institucions com la que ha obert el nostre comentari, és la de constatar que la perspectiva del temps ens ha aclarit que si bé els que foren considerats nous mètodes foren un suport eficaçíssim de l'Església i braç visible del seu apostolat, a la llarga han estat les més modestes institucions pietoses, les que han tingut més arrelada permanència.

Marian Trenchs

Hilos de gran calidad
y fantasías de máxima novedad
para género de punto exterior

HILATURAS
GENESIS

De 9h a 16h - Tel. 763 0612* 12 Líneas - Dir. Teleg. GENESIS
Tel. 7763 0800 - TERRASSA (ESPAÑA)

TODOS LOS COLORES A PUNTO

LEACRIL

Colores con vida.
que se van a llevar esta temporada. Antes que nadie. Y en la gama de matices y calidades

Ya puedes ir preparando tus agujas. Lanas Katia con Leacril ya tiene a punto todos los colores

más rica que nadie puede ofrecerte. Colores con vida que tú misma puedes ir combinando, y con los que puedes crear esas prendas de punto suaves, cálidas y entrañables que a ti te gusta hacer.

lanas Katia
lanas Katia

Sant Pere, Festa Major de Terrassa

L'Atlètic Terrassa assumeix la torxa de l'Hoquei espanyol

Parlar de Hoquei herba a Espanya és parlar de Terrassa. En efecte: l'antiga Egara fou el bressol dins el qual nasqué aquest esport al nostre país i, en el transcurs dels anys, ha mantingut la primacia tant en el nombre de practicants com en els triomfs assolits. Terrassa fou considerada com "la Ciutat més olímpica del món" gràcies al nombre de hoqueïstes terrassencs que figuraven en la Selecció Espanyola juntament amb representants aïllats d'altres esports.

Els tres clubs d'hoquei terrassencs constitueixen un autèntic stratus de l'activitat terrassenc i no sols en l'aspecte específic de la pràctica de l'esport de l'stick sinó perquè, al redós d'aquesta, han promogut i mantenen en forma creixent la de molts altres esports (Tennis, Frontó, Petanca, etc.); són nuclis d'activitat social i de convivència i assumeixen tasques de tipus cultural, artístic, etc. relacionades directament o indirectament amb l'activitat esportiva.

Durant molts anys fou el degà, C.D. Terrassa, el qui va mantenir enlairada la senyera de capdevanter que fou recollida, en un període posterior, pel Club Egara i en les darreres temporades la torxa ha estat assumida pel més jove dels tres clubs egarencs, l'Atlètic Terrassa. Ens referim naturalment als títols assolits en les màximes competicions ja que, afortunadament, tots tres clubs mantenen fermament la seva promoció i activitats en tots els aspectes, i el seu potencial esportiu en general i hoqueístic en concret, resten plenament actuals i amb un futur inqüestionable.

Cal, no obstant, fer esment del sorprenent "demarrage" que el benjamí de l'hoquei terrassenc —l'Atlètic Terrassa— ha fet ens els darrers anys i —sobretot— en la temporada recent acabada. El seu equip de Divisió d'Honor ha assolit els títols de Campió de Catalunya i d'Espanya en la modalitat de sala així com el de sots-

campió de Catalunya, Campió d'Espanya de Lliga i de la Copa del Rei i medalla de bronze a la Copa d'Europa d'herba, competició a la qual ha participat per primera vegada en la seva història i a la qual l'hi ha correspost —demés— l'organització que ha estat unànimament considerada com a modelica.

Treball de base

Aquesta eclosió no és fruit d'una casualitat ni un cop de sort. L'Atlètic Terrassa ha estat treballant durant molts anys amb paciència i esforç per arribar assolir els actuals triomfs i, darrera del seu equip de la màxima categoria compta amb una nombrosa i ben preparada pedrera d'alevins, benjamins, infants i juvenils. Diguem que una dada que eximeix de més comentaris és que aquesta temporada l'Atlètic ha mantingut dinou equips d'hoquei en competicions oficials.

Aquest club pluricampió disposa d'unes modeliques instal·lacions en el paratge anomenat "Can Salas" amb tres camps d'hoquei, nou pistes de tennis, 3 frontons, 3 pistes de petanca, dues piscines, una pista poliesportiva, un pavelló poliesportiu cobert, un circuit de jogging de 1.000 metres de llargada demés dels corresponents equipaments de tipus social com són un xalet, restaurant, etc. etc. Una autèntica comunitat de gairebé cinc mil persones que conviu en una filosofia que pretén, mitjançant, l'esport, promoure l'amistat i omplir, dins un ambient sa i obert les estones d'oci.

Com a nota anecdòtica, però també significativa, l'Atlètic publica regularment des de l'any 1966 i amb periodicitat bimensual el pe-

riòdic "RUSC" que manté informats els socis de les polifacètiques activitats de l'entitat i compleix el paper de nexa d'intercomunicació entre els seus addictes.

Creiem que és aliconador veure com, al redós de l'esport de l'hoquei, en el transcurs de trenta dos anys, un petit club fundat per no més d'una vintena de joves practicants s'és transformat en una entitat poliesportiva que recentment ha estat reconeguda com una de les deu primeres de Catalunya per

diferents estaments dirigents de l'esport a la nostra terra.

Una bona feina iniciada i continuada a través de dues generacions, amb idees clares dels objectius a assolir i mantenint-se (això és molt important) dins el més pur i radical amateurisme.

Creiem que l'Atlètic Terrassa H.C. mereix la felicitació de tots els qui contempen l'esport com una activitat transcendent i com un mitjà i escola de virtuts humanes i agermanament de persones dels

més diferents tarannàs i preferències.

Com a fruit i colofó de la categoria tècnica assolida per l'equip titular de l'Atlètic cal dir que, dels seus jugadors, nou són preseleccionats per als Jocs Olímpics de Los Angeles i tots ells han après a jugar a hoquei quan eren infants dins el propi club. No és arriscat pronosticar que a, aquesta vegada per obra i gràcia de l'Atlètic, Terrassa pot tornar a ésser a la propera Olimpíada "la ciutat més olímpica del món".

**Un bon terrassenc us
recomana que us feu
subscriptors de
CATALUNYA
CRISTIANA**

Sant Pere, Festa Major de Terrassa

S'hi aixopluguen col·leccions de teixits de tot el món

Les peces litúrgiques, un bon atractiu del Museu Tèxtil de Terrassa

Des de fa prop de quaranta anys, existeix a Terrassa, com a testimoni de la seva importància i tradició tèxtil, un dels primers museus de teixits antics i artístics del món. Fou creat per un grup d'industrial tèxtils, sota la iniciativa del terrassenc Josep Biosca i Torres i després d'haver conegut diferents situacions, propietaris i trasllats, avui és de la Diputació barcelonesa, que va construir el seu actual edifici, inaugurat l'any 1970.

El museu conté unes dotze mil peces tèxtils, corresponents a la fusió progressiva de diferents col·leccions al llarg de les últimes dècades, i d'aquest conjunt, s'exposa al públic poc més d'un miler de peces, en una trentena de sales; la resta de les col·leccions, es conserven, per la seva consulta i estudi, en les reserves del museu, que compta també amb biblioteca especialitzada, laboratori, sales d'exposicions —molt actives— i auditori.

Dels teixits egipcis, als estampats catalans

Tota una planta del museu, es destina a la presentació de teixits de les cultures orientals, amb sales dedicades a Egipte —les robes litúrgiques dels cristians coptes, entre d'altres—, Pèrsia, Turquia, Índia, Xina i d'altres pobles.

En altres sales, figuren mostres de les cultures americanes —inques i asteques— i de les molt importants hispano-àrabs, amb fragments de teixits que procedeixen de tombes nobles o eclesiàstiques de diferents llocs de Catalunya, com Sant Joan de les Abadesses, Vic o la Seu d'Urgell.

Junt a les sales de teixits molt luxosos de tot Europa —espanyols, francesos, italians, anglesos, etc.— es poden visitar altres sales amb vistoses indumentàries civils, especialment femenines, dels segles XVIII i XIX i encara en altres sales i dependències del museu, és possible contemplar col·leccions tan sorprenents com la de nines del segle passat, la de catifes, la de velluts, la de passamaneria, la de segells de temes tèxtils i fins i tot unes mostres de vestits d'alta costura de firmes de modistos famosos i unes altres dels actuals capdavanters de l'anomenada Escola Catalana de Tapisseria, amb grans peces de Grau Garriga, Royo, Delclaux, Raventós, Muñoz, etc.

Indumentària i ornamentals litúrgics

Especial importància pel nostre país, tenen les mostres d'estampats, ja que molts d'ells han estat fabricats a Barcelona en els segles XVIII i XIX, durant l'època d'esplendor de les indies.

El museu ofereix en diverses de les seves sales, una bona mostra d'ornaments litúrgics —capes, casulles, dalmàtiques— especialment francesos i espanyols, aquests darrers amb els seus extraordinaris brodats sobre vellut. També destaca en aquesta secció un pal·li italià, paraments d'altar i robes diverses d'ús litúrgic, des de mitres fins a sobrecaïzes.

La funció social del museu.

Fins i tot es presenta un conjunt modern d'indumentària episcopal, que ha pertangut a un bisbe del

nostre temps, el Dr. Josep Castell-tort, que fou nomenat per regir la diòcesi d'Astorga, on morí.

Com molts d'altres museus, el Tèxtil de Terrassa és visitat especialment per grups d'escolars i estudiants, per jubilats i per turistes diversos. Si més no, degut al seu caràcter especialitzat, és útil a sectors determinats de la nostra societat, com, per exemple, els industrials tèxtils, que busquen inspiració per les novetats de cada temporada, els dissenyadors i decoradors, que s'inspiren en models exòtics per les creacions actuals, la gent dels móns complexos de la

moda, la tapisseria, la indumentària, el teatre o el fòlklore, amb tots els seus especialistes i estudiosos, sense que faltin, al llarg de l'any, els que, procedents de diferents països, vénen a consultar els fons del museu per completar estudis, publicacions o tesis, i els nostres universitaris que elaboren treballs i tesines de temàtica relacionada amb història, art o tècnica tèxtil, que poden trobar en aquest singular museu català de resonàncies i prestigi universal.

Dr. F. Torrella Niubó
Director

COL.LABORACIÓ H.C.S.A.

GRADHERMETIC®

S.A.E.

**PERSIANES
I RESSORTS
PRELACATS**

FABRICA I OFICINES: BEJAR S/A

Tel. 785 12 00

Terrassa-Barcelona

Les esglésies visigòtiques, un magnífic record de quan Terrassa era seu episcopal

En la relació dels Concilis Provincials que es van escaure en el món cristià conegut aquí, en el curs del segle VII, hom veu que a la Tarraconense es fa constància del "Concilium Egarensis", reunió d'eclesiàstics celebrada l'any 615 "in locum Egara", l'actual Terrassa, el qual Concili va presidir l'arquebisbe de Tarragona EUSEBI amb assistència de catorze prelats, i en ell, entre altres assumptes, es confirmaren els acords presos en

el Concili d'Osca de l'any 598 pertocant a la vida i l'honestetat dels preveres i clergues d'ordre inferior.

No sabem del cert quin era el bisbe de la seu d'Egara en aquella època, però tot fa suposar que es tracta del darrer bisbe que subscriu l'acta de nom JUST, abans de presbíter Màxim i del diaca Fruitós que ho feien com a delegats.

Aquest important esdeveniment heus ací que s'esqueia gairebé cent anys abans que les forces dels sarraïns, capitanejades per Mussa, envaint la Hispània pel sud s'apoderessin del tresor reial dels gots a Toledo, iniciant-se a partir d'aquest moment la vertadera incursió musulmana.

Amb tot, cal recordar que el bisbat d'Egara es va iniciar un

segle abans, concretament en aquella època que s'ha anat coneixent com la lenta decadència de la romanització i la confirmació del domini visigòtic, a l'albor de la segona meitat del segle V, quan el bisbe de la Seu de Barcelona NUNDINARI fa separació de la part occidental del propi territori, i a l'any 450 el confereix al sant baró IRENEUS com a pri-

mer bisbe d'Egara.

És raonat creure que el fet d'atorgar —als del lloc d'Egara— aquesta dignitat episcopal, no era un caprici ni una disposició casual, sinó que ho motivava la renovada vitalitat cristiana que s'hauria estès precisament en aquesta contrada, entenent que l'autoritat d'un prelat s'exercia en aquells llocs que necessitaven rebre el

seu suport, per atendre un nucli de cristians o de possibles catecúmens, aspirants a rebre la gràcia de l'esperit de Déu en el baptisme.

Dades d'aquest passat gloriós les trobem avui en els arxius, i més concretament en els documents, col·leccions i actes que sempre veiem que es guarden gelosament i amb un especial respecte, però es dona el cas que el que ens confirma d'una manera clara i ben visible el capteniment cristià i les arrels que tenim d'aquesta dignitat episcopal d'època visigòtica, són precisament les restes arqueològiques, els temples i els edificis autèntics que es concreten majorment amb tot el que comprèn avui dia, el CONJUNT MONUMENTAL DE LES ESGLÉSIES DE SANT PERE DE TERRASSA, format per les tres esglésies, Sant Pere, Sant Miquel i Santa Maria amb les seves dependències, successores directes les tres, d'uns altres temples que en ordre catedralici existiren en aquest mateix lloc, vestigis dels quals els podem admirar en tot moment fent costat a molts altres elements de notable contingut històric i artístic, ja sigui de l'època romana desentrotllada ací, com de l'assentament ibèric o autòcton de llarga permanència.

construccions, afegiments i restauracions el conjunt de les quals no deixen pas veure massa clar, la basílica de tres naus que possiblement hauria estat en el seu origen. L'absis trilobat és d'una fina construcció molt anterior a la resta de l'edifici, i en el seu interior, com a frontal d'altar major, hom pot admirar el retaule d'obra descobert en el 1895-96, i que es creu del segle X, amb fornícules, arcs i columnes aprofitades, on s'hi entreveuen pintures murals representant dos apòstols, —probablement Sant Pere i Sant Pau, o potser Sant Pere i Sant Andreu—, els símbols dels evangelistes i el tema bíblic del pas de Mar Roig, i està avaluat com un exemplar únic a Catalunya.

Són d'importància també el mosaic del presbiteri de tradició romana, les pintures del segle XIV amb escenes de la Passió que ocupen part de la paret frontal a l'entrada, i la capella de sant Valentí amb un retaule d'estil barroc, un dels pocs exemplars que es salvaren quan la revolta de 1936.

Baptisteri de Sant Miquel

Dels tres temples que formen l'actual Conjunt Monumental, possiblement que el Baptisteri és el que causa major impacte, ja sigui per raó de les formes arquitectòniques que ens ofereix a l'exterior per tots quatre angles, com per tot allò tant emotiu d'ambientació que hom pot admirar en el seu interior, on les voltes i les arcades es complementen i es sostenen amb tot un conjunt

Sant Pere

Aquesta església considerada un exemplar del romànic del S. XII, és la que actualment es dedica a temple parroquial de la feligresia de Sant Pere.

La seva estructura constructiva s'observa diversificada, producte de successives re-

Visiteu

les esglésies

Romàniques

de Sant Pere

de Terrassa

L'ARGILA

Ceràmica del Toudell artesanía
Terrassa

d'elements aprofitats, com són basaments, fusts i capitells de tradició romana i visigòtica disposats molt acuradament en el seu lloc.

Les pintures murals de la volta de l'absis, datades del segle VI, encara que incompletes, són les pintures cristianes que a la tècnica del fresc es consideren més antigues en el nostre país.

Sota l'absis de llevant hi ha una cripta, capella de tres absidioles cobertes amb voltes esfèriques i dedicada a Sant Celoni o Celedoni.

Santa Maria

Una part del lloc que ocupa actualment l'església romànica de Santa Maria, és l'espai on s'havia aixecat una gran basílica de tres naus quan la Seu egarenca es podia considerar consolidada. Els fusts de columnes i capitells escampats per tot l'enjardinat ens demostren la grandesa i les proporcions que hauria pogut tenir aquesta catedral. El bell mosaic fragmentat que hi en el pla d'entrada correspon a la basílica més antiga d'una sola nau, i les formes decoratives d'aquest mosaic entren ben endins de la pròpia nau.

En unes excavacions fetes en el subsòl de la nau central a la tardor de 1947, entre altres

descobriments molt importants es van trobar uns elements constructius de planta vuitavada, en el centre dels quals hi ha una pila baptismal per immersió. És factible que es tracti del Baptisteri primitiu que es va aixecar als inicis de la Seu d'Egara, tot just arrencada la segona meitat del segle V.

Francament, tota l'església de Santa Maria es pot considerar un vertader museu cristià i més comptant amb tot allò que es guarda en el seu interior.

Són molt interessants les pintures murals romàniques del S. XII que veiem situades en una absidiola del braç del creuer de migdia, on hi ha representat el martiri de l'arquebisbe sant Tomàs Becket, prelat de Cantorbery, i també ho són les altres pintures murals del S. XIV, les que estaven situades a la volta i parets de l'absis d'aquesta església, les quals foren fidelment extretes en el curs de l'any 1937, i aplicades sobre uns grans plafons, els que actualment trobem col·locats a les parets d'aquest temple. Totes representen escenes de la vida de la Mare de Déu, i amb aquests detalls iconogràfics es confirma l'advocació que ha tingut aquest temple al llarg dels segles.

L'extracció d'aquestes pintures va permetre que quedés

sin al descobert unes altres pintures més antigues, les que en el present podem contemplar a la volta de l'absis, la representació plàstica de les quals resulta molt més arcaica, amb un colorit ben auster, i representant escenes de la vida de Jesús i els apòstols, detall que pot confirmar l'opinió que es té sobre una possible advocació diferent a la de Santa Maria en èpoques més pretèrites.

Puig i Cadafalch considerava que la qualitat d'aquesta plasmarció mural i pictòrica entra en una datació del segle VI, com les de la volta de l'absis de Sant Miquel, no obstant i això cal dir que aquest és un tema de llarga polèmica, i és bo recordar que continuen existint altres opinions que no les consideren tant antigues.

Com sol passar en les obres d'art d'aquestes èpoques, totes aquestes pintures són d'autors anònims, no sabem quin artista o artistes pintors les varen realitzar, però penetrant-hi bé en la seva contemplació mesurada, hom comprova que totes elles es manifesten en una diversitat expressiva d'intenció, colorit i formes gràfiques de la figura humana, de motivacions ben fidels i riques

de la cultura medieval, amb qualitat artística i a l'ensens devota, emotiva, hieràtica.

Realment, es tracta d'una visió o exposició cronològica ben exemplar en quant a la pintura catalana de l'edat mitjana, la qual defineix aquesta comarca nostra vallesana; que va del preromànic al gòtic, i que dóna franca entrada a les pintures sobre taula, o sigui, l'art dels restaules del S. XV, XVI i XVII, una representació important dels quals també ens ofereix aquest Conjunt Monumental i Artístic de les Esglésies de Sant Pere de Terrassa.

Tots coneixem els retaules catalans que ací es guarden, com són les taules soltes del gran retaule incomplet de Sant Pere, obra de Lluís Borrassà datada del 1411-13. El retaule de Sant Miquel, complet, que va començar a pintar Jaume Cirera i va haver d'ultimar en Guillelm Talarn, pintor que morí el 1452. I també el retaule de sant Abdon i sant Senén, que en el sentit popular en deien de "Sant Nin i Sant Non", magnífica obra de Jaume Huguet executada cap el 1460, aquest era conegut també com el retaule dels sants Metges degut als tres plafons de la pradel·la dedicats a Sant Cosme i Sant Damià.

A la sala gran de la casa rectoral s'hi guarden les taules pintades del retaule de Santa Maria o de Sant Ruf, obra del pintor italià Joan B. Parma o Palma, el qual des dels inicis

del S. XVII presidia l'altar major de Santa Maria, i fou extret en el curs de 1917 quan començaven les obres de restauració d'aquest monument a càrrec del prestigiós arquitecte i arqueòleg Josep Puig i Cadafalch.

També es podran admirar altra volta ben aviat, els disset plafons que formaven el retaule de la Verge del Roser d'autor desconegut per ara, que en el curs d'un any han estat consolidades i bellament restaurades en el Centre de Conservació i Restauració que el Servei de Museus de la Generalitat de Catalunya té a Sant Cugat del Vallès, i que dirigeix amb gran encert el mestre Josep M.ª Xarrié. Ultimades ja en aquests moments només manca el seu trasllat a Terrassa.

Amb tot això que hem exposat, es pot dir que només hem apuntat una part ben escassa dels molts valors històrics i artístics que guarda aquest Conjunt Monumental. Invitem l'amable lector o lectora que si tenen temps i bon humor, una vegada a l'any, com aquell qui res es deixin caure per Terrassa, i comprovaran que en molts aspectes ens hem quedat curts. Amb perdó!

Salvador Alavedra i Invers

Gerents interessats en
algun candidat truqueu
a l'Associació Cristia-
na de Dirigents. Tels.
319 77 21 - 318 79 77.
(De 5 a 8)

TREBALL

Oferiments

SRA. "CANGUR"

O tenir cura d'ancians.
Contracte mercantil.

ASSESSOR

D'indústries tèxtils.
Contracte mercantil.

VENEDOR

De nivell o cap de vendes
béns industrials.
INEM 18.808.007

ADJUNT

A gerència amb molta expe-
riència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 31.282

PINTOR

Decorador-estucador.
Contracte mercantil.

CONSULTOR-

Analista d'empreses amb
gran experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

administratiu.
INEM 109.678.

ADMINISTRATIU

Expert, amb alemany i fran-
cès.
Contracte mercantil.

ENGINYER TÈCNIC

Especialista tintoreria i
"aprestos".
INEM 49.569 D.

ADMINISTRATIU

auxiliar comptable i caixa.
INEM 19.475.446

APARELLADOR

Contracte mercantil.

ADJUNT

A Direcció, comptable o cap
de magatzem.
INEM 40.006

SECRETÀRIA

Investigació i Relacions
humanes. INEM 21.089.846.

DEPENDENTA

Administrativa.
INEM 43.463.

SOTS-DIRECTORA

O responsable d'un departa-
ment, encarregada d'una
botiga, relacions públiques,
assistenta social.
INEM 0/4.119.321.

AUXILIAR

Administrativa en pràcti-
ques matins.
INEM 31.705.

CAP

De vendes o cap de magat-
zems.
INEM 18.533.853.

DIRECTOR

Comercial sector auxiliar
Construcció i Béns d'equip.
INEM 15.730.426.

GERENT

O executiu d'alt nivell.
Contracte mercantil.

CAP ADMINISTRATIU

INEM 14.367.157

DIRECTOR-GERENT

O director-industrial amb
experiència. Contracte mer-
cantil.

ADJUNT COMERÇ EXTERIOR

INEM 22152435.

ENGINYER SUPERIOR

Amb experiència en Direc-
ció. INEM 20854001.

DIRECTOR

De fàbrica de productes quí-
mics.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 34.788.

AUXILIAR

Comptable; facturació, cai-
xa per transports, magat-
zems, etc. INEM 1.820.056.

AUXILIAR

Comptable administratiu
només matins.
Contracte mercantil.

VIATJANT

Especialitzat en material
audiovisual.
Contracte mercantil.

AUX. ADMINISTRATIVA.

INEM 18.882.454.

ESPECIALISTA

En comptabilitat analítica,
planificació financera, cos-
tos, control de gestió i co-
neixedor temàtica fiscal.
Contracte mercantil.

ADMINISTRATIVA-

Recepcionista amb expe-
riència.
INEM 17.448.822.

VENEDORA

objectes regal i sanitaris.
INEM - 115.429.

OFICIAL 1.ª EBENISTA

INEM 23.318.186.

DIRECTOR ADMINISTRATIVO

Con experiència. Contrato
Mercantil.

ADMINISTRATIVA I-O
DEPENDENTA

INEM 35.432.803.

OFICIAL 3.ª TORNER

INEM 36.491.459.

SECRETÀRIA

De gerència o advocat.
INEM 111.496.

ADMINISTRADOR

Experiència fiscal, compta-
ble i financera. Contracte
mercantil.

ENG. TÈCNIC TINTORERIA I
APRESTS.

INEM 49.769.

ADMINISTRATIVA

amb experiència.
INEM 20.302.647.

AUXILIAR ADMINISTRATIU

INEM 23.265.679.

SECRETÀRIA

Gerència i experta export-
import. INEM 37.988.149.

AUXILIAR

Administrativa i relacions
públiques. INEM 38.478.
279.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA

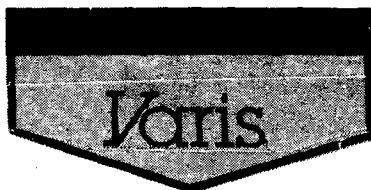
O dependenta. INEM
35.053.491.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA.

INEM 36 969 329.

ENGINYER,

industrial, adjunt direcció
general. INEM 48.383.

GRANJA-GELADERIA,

Bona oportunitat a Sta. Per-
petua, Pça. de l'Església. Es
traspassa per motius fami-
liars, amb clientela i bons
rendiments.

SANTA MARTA

Servei a domicili de ATS, IN-
FERMERS, PUERICULTO-
RES, AUXILIARS. Informes:
Tel. 245 37 58.

AUTOR

català, castellà busca editor
contracte.

CASETA

vacances estiu afores petit
poble prop Tarragona. Lloc
tranquil, bona aigua. Telè-
fon: 650 430.

COLÒNIES de 8 a 14 anys

vàries tardes 7.500 pts. onze
dies últimes places Daniel
352 17 80.

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial

Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys

Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora

Cultura General

Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric
i psicològic

Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

TEAS

es complau a notificar que
durant la FIRA INTERNACIONAL
DE MOSTRES, del 2 al 20 de juny
tindrà exposades les seves
obres a l'estand n.º 100,
en el PALAU FERIA NIVELL 1.

NOI de Blanquerna vull es-
cola per treballar a les tar-
des com a mestre de religió
tinc títol (DEI) Daniel 352
17 80.

SANTA CECÍLIA

Cura de malalts i nens, A.T.S.,
infermeres, auxiliars clíni-
ca, vetlladores, puericulto-
res, cangurs.
C/. Pelai, 12, 2n. K. Telèfon:
301 47 00.

ES LLOGA apartament a Pi-
neda de Salou juliol, agost i
setembre. Telèfon tarde
977-238 315.

Vendes

✉ Apartado de Correos 35

VENDA DE XALETs I APAR-
TAMENTS en els millors in-
drets de L'Escala (Costa Brava).
Preus interessants FINQUES
GUANTER (A.P.I.) Avinguda
Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra
per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula, i envieu-ho,
junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a
CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on. Barcelona-7.

NOM

ADREÇA

POBLACIÓ

Tel

PREU LÍNIA

50 ptes.
100 ptes.
150 ptes.
200 ptes.
250 ptes.
300 ptes.
350 ptes.

MES

SETMANES

Calculeu l'import que heureu d'abonar multiplicant el preu
de l'anunci pel nombre d'insercions.
Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA, carrer
València, 244, 2on. Barcelona-7.

Col·labora amb la nova
campanya de JUSTÍCIA I PAU.

Demana informació a: Justícia i Pau
Rivadeneyra, 6, 10è.
Barcelona-6
Tel. 317 61 77

Diumenge

XIII DE DURANT L'ANY

A cura
dels monjos de Poblet

el pa de la paraula

L'AMOR, SEMPRES FECUND

La maternitat de la dona, i la necessària tendresa per a realitzar-la, no se circumscriu únicament a l'engendrament fisiològic. La maternitat de la dona, signe de la maternitat de Déu, és permanentment oberta a l'amor i a la vida. L'acolliment donat a l'home de Déu, del Déu que dóna la Vida, esdevé una realitat fecunda. La dona sunamita no demana res per a ella; però l'amor al proïsme és sempre portador i donador de vida.

Lectura del segon llibre dels Reis (4:8-11, 14-16a)

Un dia Eliseu passava per Sunam. Hi havia allà una dona benestant que l'obligà a quedar-se a menjar a casa seva. Des d'aquell dia, cada vegada que Eliseu hi passava, s'hi quedava a menjar. Llavors ella digué al seu marit: "Estic convençuda que l'home de Déu que passa sempre per casa nostra és un sant. Fem-li una petita habitació d'obra a la terrassa, posem-hi un llit, una taula, una cadira i un llum, i cada vegada que vingui podrà retirar-se allà".

El dia que Eliseu hi anà, es retirà en aquella habitació i s'hi quedà a dormir. Llavors Eliseu digué a Guihezí, el seu criat: "¿Què podem fer per aquesta sunamita?". Guihezí li respongué: "Mira, no té fills, i el seu marit ja és gran". Eliseu li va dir: "Crida-la". Guihezí la cridà, i ella es presentà i es quedà a l'entrada de l'habitació. Eliseu li digué: "L'any que ve, per aquest temps, amanyagaràs un fill".

CREURE I ESPERAR SEMPRES

A l'hora de la prova es fa més punyent l'aparent absència de Déu i el seu silenci. El salmista recorda la fidelitat del Senyor a les promeses fetes a Israel. La llum i la joia de la fe brollen de la plena confiança del creient en l'amor i en el poder de Déu. Els favors i la fidelitat del Senyor ens acompanyen sempre.

Salm 88:2-3, 16-17, 18-19 (R.:2a)

Senyor, cantaré tota la vida
els vostres favors,
d'una generació a l'altra
anunciaré la vostra fidelitat.
Vós heu dit: "El meu favor és indestructible,
mantinc la fidelitat en el cel".

R. Senyor, cantaré tota la vida
els vostres favors.

Senyor, feliç el poble que us aclama.
Caminarà a la llum de la vostra mirada.
Tot el dia celebrarà el vostre nom,
enaltirà la vostra bondat. R.

Ve de vós la glòria del seu poder,
alcem el front perquè vós ens estimeu;
el nostre rei és del Sant d'Israel.
és del Senyor l'escut que ens protegeix. R.

El cristianisme té exigències paradoxals que
destaroten el seny pagà.

Gilbert K. Chesterton

L'incurable neguit d'estimar

La generositat és creadora, com la joventut. Els joves no calculen, sinó que es llancen. L'envelliment, en canvi, tot ho mesura, dóna per obtenir, "do ut des", que deien els romans eixerits.

El jove d'esperit quan rep quelcom se sent estimulat a correspondre-hi. Qui es veu acollit, se sap estimat i se sent empès a estimar. Aquesta és l'impuls interior que batega en l'amor. La mesura del jove és la desmesura. La joventut es palesa en la generositat.

Déu és generositat, eterna juvenesa. És ell qui ens ha precedit en l'amor. Més encara, si no haguéssim experimentat el seu amor seríem encapaços d'estimar. Ell és qui ens crea i qui ens estimula a estimar creativament. I si Déu és entrega infinita, llavors qualsevol do nostre ha d'ésser considerat com un do seu que retorna al seu origen.

Tanmateix la litúrgia d'aquest diumenge ens parla de paga, de recompensa i de guany. Aquest termes tan "comercials" sembla que no s'adiguin amb el amor que Jesús ensenyà als homes. Però hem de tenir present que la litúrgia parla amb el llenguatge de la Bíblia.

En el Llibre de Déu, la recompensa no és res al qual l'home tingui dret, sinó que és la vida eterna que Déu sembla en la història humana i que fa florida més enllà del món. Déu mateix va prometre a Abraham: **Jo sóc la teva gran recompensa.** Déu no regala res, sinó que es dóna ell mateix. Acceptar el seu do és salvació. Però el seu do és abassegador. Ho exigeix tot.

En l'home hi ha una profunditat sagrada d'on parteixen les arrels de l'existència i de tot significat. És la seva interioritat. Ningú no pot entrar-s'hi sense esdevenir idòlatra o blasfem. Solament pot entrar-hi l'autor de la vida, el Déu que habita en el cor de cada home. El Fill unigènit del Déu viu, del Déu que ha plasmat el cor de l'home, ell sí que té tot el dret d'ensenyorir-se de la sagrada intimitat de la persona. I quan ho fa, deixa una marca indeleble del pas del seu amor: el neguit incurable de cercar-lo.

La resposta de l'home a l'amor diví no s'adreça a cap dèspota que ofegui els mortals amb imperatius indefugibles, sinó que es dirigeix a la tendresa infinita que és sensible a la més mínima mostra d'afecte. Crist, tendresa infinita manifestada en el temps, es commovia davant els gestos d'afecte més casolans: donar un got d'aigua a l'asedegat. Crist estima els petits que saben estimar. I ningú no pot dir que estima Déu si és incapaç d'estimar els indigents i els febles, els predilectes de Déu, els privilegiats del Regne.

Estimar és una joia, i ho és més encara la certesa de saber que cada moviment de l'ànima és observat per Déu, i que serà recompensat més enllà del que es mereix. Aquesta certesa dóna pau i joia, fins enmig dels daltabaixos. L'amor ens fa capaços d'evitar l'envelliment de l'ànima.

Maur Esteve
Abat

BATEJATS PER A UNA NOVA VIDA

En la celebració sacramental del Baptisme té lloc un encontre existencial entre l'home i el Crist. La fe i el sagrament ens incorporen a la vida divina del Crist mort i ressuscitat. Així, ja ara, comencem a posseir i viure una nova existència, victoriosa del pecat i de la mort. Només cal obrir-se, sense por i amb generositat, a aquest dinamisme de vida, i esforçar-se pacientment per fer-ne vida del nostre viure.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (6:3-4,8-11)

Lectura de la Carta de Sant Pau als cristians de Roma:
Germans, tots els qui hem estat batejats en Jesucrist, hem estat submergits en la seva mort.
Pel baptisme hem estat sepultats amb ell en la mort, perquè, tal com Crist, gràcies al poder admirable del Pare, va ser ressuscitat d'entre els morts, també nosaltres emprenguem una nova vida.
I si hem mort amb Crist, creiem que també viurem amb ell. I sabem que Crist, un cop ressuscitat d'entre els morts, ja no mor més, la mort ja no té cap poder sobre ell. Quan ell morí, morí al pecat una vegada per sempre, però ara que viu, viu per a Déu. Igualment vosaltres, penseu que sou morts pel que fa al pecat, però viviu per a Déu en Jesucrist.

LA MESURA DEL CREURE, LA DÓNA L'ESTIMAR

La fe plenament viscuda demana un amor radical a Jesucrist. La mesura del nostre creure, la dóna el nostre estimar. Només l'amor pot portar la fe a la plenitud. Jesús ho diu clarament a tots aquells que volen seguir-lo. Cal, doncs, anteposar l'amor a Senyor a qualsevol amor. Sembla dur però, de fet, tots els autèntics amors porten a l'Amor. Estimant no es perd res, ben al contrari, es guanya i retroba tot. Acollint el Crist acollim Déu, ens estimem justament a nosaltres mateixos i ens obrim al nostre veritable futur.

Evangeli segons sant Mateu (10:37-42)

En aquell temps, Jesús digué als seus apòstols: "Qui estima el pare o la mare més que a mi, no és bo per venir amb mi. Qui estima els fills o les filles més que a mi, no és bo per venir amb mi. Qui no pren la seva creu i m'acompanya, no és bo per venir amb mi. Els qui vulguin guardar la vida en poder seu, la perdran, però els que per causa meua l'hauran perduda, la retrobaran. Qui us acull a vosaltres, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, acull el qui m'ha enviat. Qui acull un profeta perquè és profeta, tindrà la recompensa dels profetes, qui acull un just perquè és just, tindrà la recompensa dels justos, i tothom qui doni un vas d'aigua fresca a un d'aquests petits, només perquè és el meu deixeble, us ho dic amb tota veritat, no quedarà sense recompensa".

Calendari

Diumenge, 1 de juliol. XIII del temps ordinari. Sant Aaró sacerdot de l'Antiga Llei i santa Elionor, verge. El sol surt a les 4,20 i es pon a les 7,28 (hora solar).
Dilluns, 2 de juliol. Sant Procés i sant Martirià, màrtirs i santa Monegunda.
Dimarts, 3 de juliol. Sant Tomàs, apòstol; sant Lleó, papa; sant Antolí, bisbe i sant Eulogi, màrtir.
Dimecres, 4 de juliol. Santa Isabel de Portugal, princesa de Catalunya i Aragó; santa Berta, abadessa i sant Laureà, arquebisbe.
Dijous, 5 de juliol. Sant Miquel dels Sants, trin. Sant Antoni M^a. Zacarias, fundador i santa Filomena, verge. Festa major a Vic.
Divendres, 6 de juliol. Sant Maria Goretti i santa Dominica, verges màrtirs. Sant Isaïes, profeta.
Dissabte, 7 de juliol. Sant Ot, bisbe d'Urgell i sant Fermí, bisbe de Pamplona.

Obediència

*El qui obeeix obra bé.
 Si som obedients complirem la voluntat de Déu.
 Si alguna vegada ens costa d'obeir, pensem en Jesús que fou obedient fins acceptar la mort i mort en Creu.
 Que en tot, del tot i per tot es faci la Voluntat de Déu.
 Tinguem fe viva per descobrir Déu en tot.*

Joaquima de Verdruna

L'Església celebra

1 de juliol. Diumenge XIII de durant l'any. Lectures: Primera 2 R 4,8-11.14-16a, S 88, segona Rm 6,3-4.8-11, tercera Mt 10,37-42.
2 de juliol. Dilluns de la setmana XIII de durant l'any. Lectures: Primera Am 2,6-10.13-16, S 49, segona Mt 8,18-22.
3 de juliol. Dimarts de la setmana XIII de durant l'any. **Sant Tomàs apòstol.** Lectures: Primera, Ef 2,19-22, S 116, segona Jo 20,24-29.
4 de juliol. Dimecres de la setmana XIII de durant l'any. Lectures: Primera, Am 5,14-15.21-24, S 49, segona Mt 8,28-34.
5 de juliol. Dijous de la setmana XIII de durant l'any. Lectures: Primera Am 7,10-17, S 18, segona Mt 9,1-8.
6 de juliol. Divendres de la setmana XIII de durant l'any. Lectures: Primera, Am 8,4-6.9-12, S 118, segona Mt 9,9-13.
7 de juliol. Dissabte de la setmana XIII de durant l'any. Lectures: Primera, Am 9,11-15, S 84, segona Mt 9,14-17.

D'ACÍ I D'ALLÀ

Camina que caminaràs

Bé prou podria ser que quan Nietzsche i d'altres les arremeten furiosos contra la moral cristiana ho fessin perquè tenen un concepte molt elevat d'ella, però que se sentissin fallits i frustrats, mancant-los aquella senzillesa evangèlica que es necessita per anar ascendint, pas a pas, la muntanya sense mai no defallir. Quan Jesús ens convida a ésser perfectes com el Pare celestial, ens crida, més aviat, a caminar sempre endavant, tot i que la ratlla de l'horitzó, com més avancem, més s'allunya. L'home orgullós i saberut, que vol anar més enllà de la doctrina de Jesús, s'irrita, pica de peus, es torna com boig en veure que el cristià senzill li passa pel costat camina que caminaràs...

Pere Campàs Bonay

Homes i institucions

"Buenas noches"

Mercedes Milà

Hi ha persones a les quals hom voldria conèixer, famosos que de tant veure'ls i sentir-los contínuament en els mitjans de comunicació, formen part de la família. Avui podem conèixer un d'aquests personatges, la coneguda presentadora i periodista Mercedes Milà.

—En una societat tan preocupada pels seus problemes immediats, per la reconversió, l'atur, la cursa armamentista ¿No creus que resulta desfasat parlar de religió i intentar mostrar aquesta com una resposta per l'home del carrer?

—Crec que la religió interessa al ciutadà, el que passa és que aquí tots erem catòlics per la Gràcia de Déu (ho diu amb un aire de vehemència, com lamentant-se d'això) i aviat molts espanyols s'han adonat que necessitaven una espiritualitat i l'han buscat allí on trobaven més veritat. Hi ha una altra part en l'home, no solament la part econòmica, la part laboral, sinó aquesta part espiritual que cada u la té a la seva manera.

—Com et consideres a tu mateixa?

—(Mostra una mica de resistència a definir-se ella mateixa, a la fi ens confessa...) Sóc una periodista amb minúscula, que amb la meua curiositat que és molt gran i amb el meu entusiasme, cerco aprendre coses dels altres, i a través del meu programa intento escoltar i veure si és possible entre tots conseguir a solució.

—En unes recents declaracions manifestaves un gran cansament, que el programa estava acabant amb tu. ¿Tu, per quina causa cremaries, gastaries la teua vida?

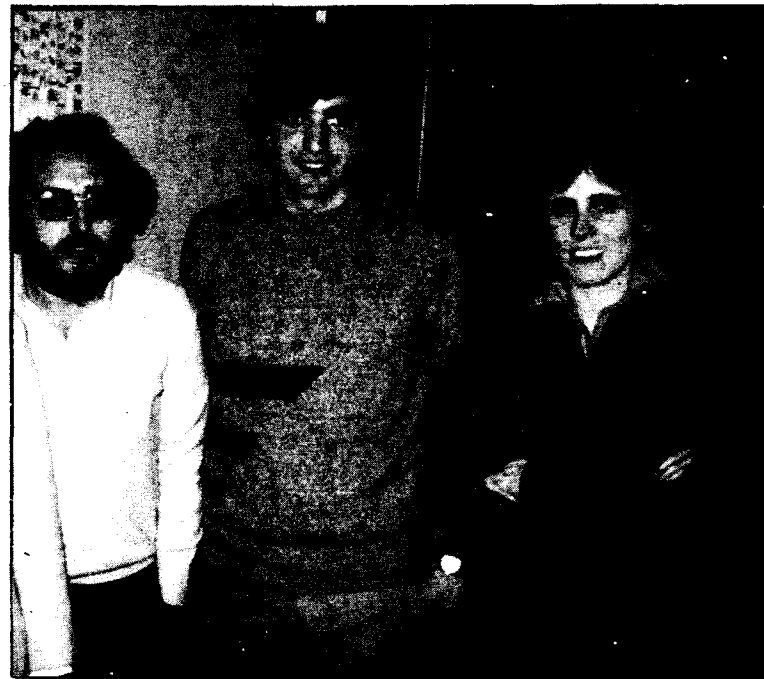
—Bé... soc molt covarda, així doncs, no seria capaç d'arribar fins a la última gota de la sang; però sí que estic disposada a posar-hi el coll perquè tots siguem més feliços, perquè la paraula serveixi abans que la violència.

—Creus en l'home?

—No em queda més remei que creure en l'home (ho diu aixecant les seves mans).

—Després d'entrevistar a més de tres-centes persones en el teu programa, i gràcies al coneixement que han adquirit tractant tot tipus de persones. ¿Creus que encara hi ha felicitat en el ser humà?

—Crec que estem travessant un moment molt dolent, hi ha molts problemes, ens falta on agafar-nos, no sabem on mirar per trobar un lloc de tranquil·litat; però de totes maneres no hem de claudicar

Mercedes Milà amb Carlos Fuentes, religiós franciscà entrevistat a "Buenas Noches" i un altre company de Carlos, Manolo Hernández

(el seu to de veu s'eleva com volent convencer-nos també a nosaltres) cal seguir endavant.

Creure en Déu

—Una de les preguntes més corrents que fas als teus entrevistats és si ells creuen en Déu i de quina manera ho fan. ¿Creus tu en Déu?

—Bé, jo sí que crec en Déu (taxativa) tinc una creença difusa, vaig ser batejada en l'Església catòlica, com tanta altra gent, vaig anar a un col·legi de monges, del qual tinc molt bon record, i la meua relació personal amb Déu passa a través de molta gent. Home, en un moment de dificultat li dius "Déu dóna'm un cop de mà", a més a més és que davant d'Ell em crec molt petita. Jo als ateu complets em costa molt entendre'ls com als creients absoluts, em sembla que s'ha de tenir una gran dosi d'humilitat i pensar que som molt poca cosa...

—Quin lloc ocupa Déu en la teua vida?

—No li dedico moltes hores al dia, deu estar molt enfadat amb mi i em dic "mira ara que ets feliç i les coses van bé és ara quan has de recordar-te d'Ell, no solament quan les coses van malament". A vegades m'he trobat donant-li "gràcies, perquè és molt bonic tot això", però la veritat és que el tinc bastant abandonat, ho reconec.

—Creus qué es pot viure sense Déu?

—Crec, que hi ha gent que ho fa, i els respecto, és com en els alcohòlics, tu no pots forçar-los que deixin de beure, han de decidir-ho ells. Jo respecto la gent que no creu en res i només creu en l'home, però aquest no és el meu cas. Per altra banda Déu és una cosa que se m'escapa, he utilitzat poc temps a estudiar, potser la meua "obligació hauria estat estudiar més, aprofundir l'Evangeli i la Bíblia.

D. Angurell
(De "Agape informativ")

EDITORIAL REGINA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig

- ELS MANAMENTS DE DÉU
- LES BENAURANCES
- LES OBRES DE MISERICÒRDIA

Textos catequístics per als infants, exposats en llenguatge de fàcil comprensió. Nombroses il·lustracions a tot color, de caire sumament atractiu i orientador.

UN BON REGAL PER ALS NOSTRES INFANTS

De venda en llibreries

(P.V.P. 1.400 ptes.)

També s'edita amb text castellà.

Mallorca, 87-89 - Barcelona-29

LA BÍBLIA A L'ABAST

La fe, do i resposta

(Rm 4:18-25)

El creient Abraham

El "pagà" —no jueu— Abram, escolta i acull la paraula de Déu que el crida. I s'hi deixa endur. Abandona el país dels adoradors dels estels i es converteix en pelegrí de la fe. Camina atent a la paraula de Déu, i quan aquesta paraula li diu: "atura't i acampa", dona per acabat el seu pelegrinatge. S'estableix a la terra que Déu li ha mostrat i que donarà en possessió als seus descendents. Tot està presidit per un únic títol: la fe. Déu li ha fet el do de cridar-lo. Abram ha fet a Déu l'obsequi de creure'l. Així aquest "estranger" sense fills, es convertirà en **pare d'una multitud de pobles** (v. 18) i en posseïdor del país. Tot és gràcia. El que era no-res ha estat escollit lliurement pel que ho és tot perquè sigui signe de l'acció salvadora de Déu enmig del poble que ha de venir. Abraham es converteix així en símbol de la humanitat que es troba Déu fins a arribar a la plena possessió de la

pàtria definitiva que Déu li ofereix. És tota la humanitat, de fet, la qui peregrina pels camins del do i de la resposta creient. I el terme de la peregrinació no serà una terra, una pàtria material, sinó el que marcarà el misteri de l'Ascensió, quan Jesús farà seure la humanitat salvada a la dreta del Pare.

Mort i resurrecció d'Abraham

Sant Pau ens fa contemplar l'experiència creient d'Abraham com un model reeixit de fe cristiana. Ens introdueix així en la dinàmica de mort i resurrecció del misteri pasqual. Tot i trobar-se immersit en la mort —**el seu cos, per poder tenir descendència, ja era com mort, i ho era també el de Sara** (v. 19)— en contra de tota expectació humana, es va agafar fort a l'esperança de la fe i va creure. El leccionari diu: **la seva fe no s'afeblí**. Es mantingué forta, ferma, en contrast amb la "ruïna" que oferia el seu cos centenari. El patriarca mantingué sempre ferma la fe en la paraula de Déu que li havia promès una llarga descendència. Com s'ho faria Déu? No sols no ho sabia,

sinó que fins i tot, la visió dels anys que s'anaven escolant pel pendís de la seva existència que ja declinava, eren un poderós argument "natural" per desesperar. Però ell va creure, i en la fe va esperar. És el camí que el menà a la "resurrecció". **La seva fe es féu encara més forta, i donà glòria a Déu** (v. 20), fiant-se únicament de la paraula de Déu. És la imatge del creient penjat en el buit, agafat sols de la mà poderosa de la fidelitat de Déu **que és prou poderós per a complir allò que ha promès** (v. 21). I Déu va complir: li donà el fill. És el fruit de la resurrecció obrada per Déu. D'un "mort" sexualment, Déu en fa alçar la vida que tirarà endavant el poble pels camins de la promesa.

Imatge del Crist

I del cristià. Contràriament al que féu Adam —l'home— que intentà inútilment manipular Déu, i fou causa de la seva perdició, Abraham es deixa menar per Déu. No sols no intenta tenir a les mans el seu futur, sinó que es deixa portar pels camins de tenebra de la seva pròpia experiència

humana. I s'hi deixa portar amb fe. Aquesta ruta, tot just esbossada aquí, és la que dibuixarà amb traç ferma Jesús en el seu capteniment: obediència fins a la mort, fins allà on la vida desemboca en l'absurd més esgarriós, fiant-se únicament en la força de Déu. Per això la mort es converteix, en Jesús, en portal de resurrecció. **I el Senyor ho tingué en compte**. Ho tingué en compte en el cas d'Abraham per **fer-lo just** (v. 22). O sigui per entrar-lo de ple en la justícia de Déu: allò que ens realitza segons el seu pla. I el pla de Déu és dur l'home a la seva plena realització, fent-lo superar els límits estrets deguts a la seva condició de creatura i, fent-lo superar la mort, donar-li la vida per sempre al seu costat. És el que sant Pau ens diu que Abraham centenari, aconseguint un fill, prefigura. És el que Jesús realitza en el seu misteri pasqual. És el que a nosaltres se'ns dona graciosament per **haver cregut que ell ha ressuscitat d'entre els morts Jesús, el nostre Senyor, entregat a la mort en pena dels nostres pecats, i ressuscitat per fer-nos justos** (vv. 24-25).

Josep M. Aragonès

Cultura científica

"... a fi que els tresors fins ara guardats en les torres d'ivori dels laboratoris científics esdevinguin patrimoni cultural de tots."

Antonino Zichichi

16.- L'astronomia posterior a Newton: William Herschel

Per interessantíssim que sigui esbrinar l'origen del sistema solar, com s'ha vist en els quatre articles precedents, encara ho és més descobrir com s'ha format tot l'univers i quines lleis segueix el seu manteniment i evolució. És aquesta la qüestió bàsica i principal de la cosmologia, i cap aquí s'orienta tot el que hem historiat fins ara. Però no és fins al segle XX que sorgeixen les primeres cosmogonies científiques, que a partir només de les dades de la ciència, estructuren com s'esdevingué el naixement del cosmos. Ara bé, abans d'arribar-hi, convindrà encara exposar les descobertes astronòmiques fetes després de Newton fins a la primera autèntica cosmogonia, ja que elles en van ser la base. A la mort de Newton, del cosmos només se sabia que hi havia el sistema planetari del sol i sis planetes (algun amb satèl·lits) i més enllà uns piquets brillants anomenats estrelles. Ni es veia segur que el sol fos una estrella més, ni idea es tenia de les distàncies estel·lars ni dels moviments de les estrelles. Fins el 1718 no se suggereix, per part de Halley, que les estrelles "fixes" potser no són fixes, ja que les posicions dels tres estels Sírius, Artur i Aldebaran

no coincidien amb les indicades 2.000 anys abans per Hiparc: és que s'han mogut?, o és que les medicions d'Hiparc no eren prou exactes? Segueix creient-se també que només feia 6.000 anys que existia el món. Tot això anirà canviant.

William Herschel (1738-1822)

Onze anys després de la mort de Newton va néixer a Hannover el qui ha estat considerat l'astrònom observador més gran de tota la història, i que també ha merescut el nom de "pare de l'astronomia estel·lar": William Herschel. El seu pare era director de la Guàrdia Hannoveriana i, com els seus germans, ell de petit es veié abocat a estudiar música. Als 15 anys ja ingressava a la banda de son pare a tocar-hi l'oboè. No s'hi mantingué gaire temps; disgustat d'haver d'acompanyar l'exèrcit se'n anà a Anglaterra. Tenia 19 anys. Començà a guanyar-s'hi la vida exercint de músic (va obtenir la plaça d'organista a Halifax després de demostrar que era millor que el seu competidor), però no es satisfia del tot aquesta professió. De fet sempre s'havia interessat per l'astronomia i a partir de 1771 serà la seva

principal ocupació: va llogar un telescopi reflector i ben aviat ja en volia un de més gran. Com que el preu era superior als seus recursos decidí fabricar-se'n un ell mateix. Després de més de dos anys d'esforços i 200 fracassos aconseguí construir un telescopi més bo que tots els que hi havia al mercat. I encara en va millorar la qualitat, i fabricant telescopis un darrere l'altre, perfeccionant-los i venent-los després (reservant-se sempre, és clar, el més bo) es guanyava la vida més que amb la música.

Els descobriments de William Herschel

Una de les primeres coses que Herschel es proposà fou la d'esbrinar com estaven repartides les estrelles al cel. El matemàtic Thomas Wright havia suggerit que el conjunt no era esfèric sinó que tindria la forma de disc i ell vol veure si l'observació s'avenia o no amb aquesta teoria. L'empresa no era fàcil: calia mesurar la posició de molts mils d'estels i fer-ne el recompte. Però ell no s'espanta i comença la feina...

Estava plenament lliurat a aquesta tasca el dia 13 de març de 1781 quan veié a la

constel·lació de Gèmini un estel tot especial, no era un punt de llum sinó un disc ben destacat d'un color verdós. Seguí observant les nits següents i veié que es movia lentament sobre el fons estrellat. Serà un cometa? fets els càlculs resultà que seguia una òrbita planetària: és un nou planeta! Però això era una novetat impensable. Cap dels astrònoms del món no sospitava que hi hagués més planetes que els que durant mil·lenis havien estat "els" planetes a seques. Herschel es va fer famós. El rei Jordi III d'Anglaterra el féu astrònom reial amb un sou de 200 lliures anuals. El nou planeta, que Herschel volia anomenar amb el nom del rei, rebé el nom d'Urà per conveni internacional. La seva distància al sol és el doble de la de Saturn el planeta més llunyà fins aleshores. El sistema solar ha multiplicat per dos la seva grandària.

Però són molt més importants uns altres descobriments que féu el pare de l'astronomia estel·lar. En primer lloc la forma de la Galàxia: després d'un llarg recompte de mils d'estrelles arribà a la conclusió que efectivament la seva distribució forma un conjunt aplatat, com una immensa

lletilla o dos plats encarats un sobre l'altre. I així és; només s'equivocà en creure que el sol és a prop del centre (en dista 30.000 anys-llum).

Verificà que era cert el suggeriment de Halley: els estels realment es mouen. Faltava ara esbrinar a quines velocitats i a quines distàncies. I el 1802 anunciava una altra descoberta: hi ha estrelles que són dobles, girant les dues al voltant del centre de gravetat del sistema, obediències a la llei de Newton. També va descobrir moltes "nebuloses", núvols de matèria entremig de les estrelles. Halley ja n'havia vist sis i Messier n'havia fet un catàleg de 103, però Herschel en catalogà unes 1.500, i va fer notar que n'hi ha de dues classes: unes que semblen de gas incandescents i altres compostes d'estels. Avui sabem que tenia tota la raó: les primeres són de la nostra Galàxia i les segones són altres galàxies llunyanes.

Herschel es va fer quasi tant famós amb les seves descobertes com Newton amb la seva teoria. Amb ell podem dir que hem entrat ja a l'edat moderna de l'astronomia.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Teologia de Barcelona

L'exploació dels treballadors africans

Treballen
moltes
hores per
pocs
diners

Vénen del Senegal, Camerun, Guinea, Zaire, Nigèria o Gàmbia. Treballen molt i reben, a canvi, uns sous miserables. Viuen en algunes localitats del Maresme i, contràriament al que s'ha volgut donar a entendre en alguna ocasió, no són conflictius. Són treballadors africans que no tenen cap mena d'assegurança i pateixen en carn pròpia les condicions que els imposen. Treballen clandestinament i no tenen dret a res.

Aquests treballadors africans varen començar a emigrar dels seus països l'any 1975. Un període en què hi hagué sortides massives va ser el comprès entre els anys 1978 i 1979. Hom calcula que han passat per Catalunya uns dotze mil africans. El vuitanta per cent procedeixen de Gàmbia.

II. legalitat

El principal problema que tenen és la situació d'il·le-

galitat en què viuen. Això fa que no pugin fer cap queixa ni presentar cap denúncia pels abusos que sovint han de patir. No gosen reclamar res perquè tenen por de perdre allò que han aconseguit amb molt de sacrifici. Vingueren aquí perquè es pensaven que això seria el paradís i se'ls acabarien els problemes.

Pateixen un neguit constant perquè saben que, si algú els denuncia, poden anar a la presó. Alguns han estat a la Model pel fet d'haver-se acabat el seu permís d'estada de tres mesos a Espanya.

El sindicat Comissions Obreres va fer públiques unes estadístiques que són molt significatives. El 25 per cent d'aquests africans fa tres anys que treballen sense cap mena de contracte, el trenta per cent ho fan irregularment i porten un any a Espanya i el 45 per cent troben de tant en tant

alguna feina. Cobren uns sous molt baixos que van de 70 a 100 pessetes l'hora en molts casos. No poden dir que no perquè hi ha molts candidats a ocupar el seu lloc.

Com que cobren un sou molt baix, malviuen vuit o nou persones en pisos de dimensions molt reduïdes. Mengen poc i malament i no els queden ni diners per al seu temps lliure. Són conscients que les il·lusions que tenien en venir a Espanya no s'acompliran i no podran estalviar diners. Ja és molt si en tenen per a malviure.

Fa uns mesos, el Govern Civil de Barcelona va elaborar un projecte de repatriació. Alguns d'aquests sis mil africans tornaran als seus països d'origen amb un mal regust de boca, conscients que han estat víctimes d'una explotació total.

TP

La bellesa del volcà

Moltes vegades hom fa servir la figura del volcà per a simbolitzar la situació política a l'Amèrica Llatina. Amb aquesta representació, generalment, intentem expressar la conflictivitat social d'aquest continent, a punt d'esclatar en qualsevol moment a causa de l'acció d'algun detonador. Aquesta imatge de l'explosió d'un artefacte, hauria d'evocar també el volcà, malgrat que pugui estar gestant un drama en el seu si, que és una muntanya susceptible de provocar l'emoió estètica en la persona que el contempla.

Hispanoamèrica, les seves gents, el seu paisatge, el seu cel, és sobretot el que és: gent, paisatge, cel. Potser conté en el seu interior, com en gestació, drames profunds, a punt de desencadenar conflictes dolorosos. Però només a partir de l'amor i el respecte a la persona hispanoamericana i al seu context social, cultural i ecològic, serà và-

lid plantejar la possibilitat d'evitar qualsevol drama que s'hi pugui congregar.

Hi ha, al continent hispanoamericà, una gran varietat de cultures i grups ètnics. Des de Mèxic, a Nord-amèrica, passant per la zona central del continent tot mirant a les Antilles, i baixant pels països andins, a tocar les immenses terres brasileres, fins arribar al con sud, hom troba indis, mestissos i afro-americans que reclamen el dret de gaudir de la seva única existència, plena d'ambigüitats, i que desitgen desenvolupar les seves capacitats amb joia.

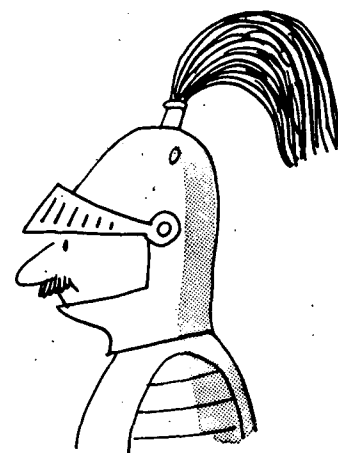
Quin és aquest camí? ¿La dependència de països econòmicament més capaços i políticament més estables, els quals imposen els seus models culturals? ¿O potser la submissió a certes ideologies, que posen al servei del seu model de la realitat tota persona i cos social?

Els pobles d'aquest continent, que celebrarà aviat el mig mil·lenni del seu encontre amb la cultura occidental, tenen la seva idiosincrasia. El punt de partença per a frontar l'actual situació podria ser l'acceptació joiosa de la seva realitat i de la de tots els esdeveniments històrics, polítics i socials que l'han forjada, i que si la Història no hagués estat exactament com va ser —amb els seus drames i els seus encerts—, nosaltres no existiríem. Sobre aquesta Amèrica estimada, i fins i tot sobre Europa hi hauria altres americans i altres europeus, fruit de matrimonis i unions diferents de les que la Història ha fet possibles.

Malgrat tot, no hem de repetir els errors, les injustícies i les omissions del passat, per tal de crear nosaltres un present més just i gratificant. Des d'aquesta plataforma de "realisme existencial", estimant tot el que existeix pel fet d'existir, la gent hispanoamericana i els cossos socials que formen, podran viure el seu present, lliures de ressentiments i esclavituds, i contemplar amb esperança serena el futur que ja s'està gestant. Un temps potser gràvid de dolor, però també de joia. És l'ambigüitat del volcà, també la seva bellesa. Ens recorda l'ambigüitat humana, la seva existència real.

Francesc Viñas.
Corresponsal de l'Ambit
Maria Corral a Bogotà

Humor

3.ª Edat - RESIDÈNCIA per a l'estiu

juny-juliol-agost i setembre.
Estances d'una, dues, tres o
quatre setmanes. Pensió com-
pleta i sortides programades.
Informació, tel. 253 76 45 de 2
a 4 de la tarda, i de 10 a 11 de la
nit, de dilluns a divendres.

Fundació per la Pau associació promotora

Pau Claris, 72, 3.ª 2.ª B
Tel. (93) 302 51 29
Barcelona-10

NOTA.— En el número anterior aquesta pàgina, per un lamentable error, es publicà en castellà. Demanem disculpa als nostres lectors.

Comunió amb Crist

El sagrament de l'eucaristia és el signe i la realitat de la presència de Jesús en l'Església, amb el seu cos, sang, ànima i divinitat, tal com diu el catecisme. Sant Pau ho recorda als corintis, i, llegint aquest fragment paulí en la solemnitat del Cos i la Sang de Crist, l'Església ens ho recorda avui a tots. Aquesta és la nostra fe. La fe de l'Església. El calze de la benedicció que nosaltres beneïm ¿no és, potser, comunió amb la sang de Crist? El pa que nosaltres patim ¿no és, potser, comunió amb el cos de Crist? (v. 16). El poble cristià ha entès ben bé aquesta dimensió comunal de l'eucaristia. S'acosta amb reverència a rebre Jesús. Es queda uns moments en recollit i íntim diàleg amb el Crist que sap per la fe present en el cor de qui ha combregat. I la mística i la lírica ens ho diuen amb imatges plenes de llum i d'audàcia. Som portadors de Crist. Custòdies que el porten per carrers i places. Sagrais vivents, que guarden enmig de la vida humana el tresor de la presència de Jesús.

Comunió amb el Crist vivent

Sembla supèrflua aquesta constatació. Però jo diria que no ho és. Almenys per a

L'eucaristia, ferment de comunió eclesial

(1C 10:16-17)

algunes —moltes? poques?— persones. Hi ha cristians que fan tota l'aparença de combregar amb el Crist mort. La comunió eucarística sembla talment que els converteixi en una rèplica del sant sepulcre. Tot queda quiet. Com sempre. Pau i silenci. Repòs. Però repòs de cementiri, únicament ple de records, nostàlgies i desigs que no fruitaran mai. Certament aquesta mena de comunió no és la comunió eucarística. Hem de tenir sempre a ran d'oïda el repte de Lluc a les dones —a l'Església—: **Per què busqueu entre els morts aquell que és viu?** (24:5). En l'eucaristia combreguem amb el Crist ressuscitat, vivent. I actiu. És per ell que rebem i creixem en la vida cristian. És motor de vida, d'actuació. Exigència de testimoniatge i de missió, per anunciar i fer present Jesucrist enmig del món. El nostre món. El petit món de casa. El gran món de la societat humana actual amb

totes les seves complexitats. El cristià que combrega amb Crist, no és un sant sepulcre, és un irradiador de vida cristiana.

Comunió amb l'Església

El Crist vivent és el cap del cos, que és l'Església. Sols podem combregar amb Crist si estem disposats també a combregar amb la seva Església. A construir la comunió eclesial. Perquè l'eucaristia és ferment de comunió amb el Crist total. Fer la comunió amb el Cap, ja hi estem ben disposats. També hi estem per a fer la comunió amb els membres del cos de Crist? Moltes vegades sembla que no hi estem massa ben disposats. I el mal ja ve de lluny. Sant Pau exhorta els corintis a fer aquesta comunió total. **El pa és un de sol. Per això tots nosaltres, ni que siguem**

molts, formem un sol cos, ja que tots participem del mateix pa (v. 17).

Exigència de conversió

La comunió arrenca de la unitat de la fe i del pluralisme de respostes al do de Déu. El pa és un de sol, diu l'Apòstol, i en canvi nosaltres som molts. Molts, amb diversitat de temperaments, capacitat de comprensió i de resposta. Tots som alimentats pel mateix pa, el memorial de la mort i la resurrecció d'aquell que es va oferir "per molts". Aquí és on la diversitat, sense perdre la seva riquesa característica, esdevé unitat gràcies a la comunió. Crist segueix essent el cap i nosaltres els membres diversificats. No hi ha fusió de res ni de ningú. Molt menys encara, confusió. Hi ha comunió que és esforç per entrar i mantenir-se actiu dintre de la dinàmica de l'amor: donar i rebre al moment oportú, constantment, per construir la comunitat. No guanyen els més forts ni els que són més en nombre. No perden els més febles ni els que són minoria. Guanya tothom, perquè tothom mira de fer-se tot en tots. És la força del misteri pasqual. Crist mor i ressuscita per ressucitar els que, havent mort, no poden fer res més que restar en la mort. L'eucaristia ens fa participar de la vida de Crist. Per això és comunió. I exigència i força de conversió.

Josep M. Aragonès

Cultura científica

"... a fi que els tresors fins ara guardats en les torres d'ivori dels laboratoris científics esdevinguin patrimoni cultural de tots."

Antonino Zichichi

15.- Teoria actual de l'origen del sistema solar

La setmana passada vàrem agrupar en quatre apartats les teories de la primera meitat del segle XX sobre la formació del sistema planetari. Aquesta classificació provenia de dos punts de vista: segons que la matèria dels planetes fos estel·lar o interestel·lar, i segons que el sol i planetes fossin de la mateixa edat o no. La 1ª i 4ª teoria consideraven els planetes constituïts per material interestel·lar i la 2ª i 3ª de matèria d'una estrella. La 2ª i 4ª deien que havien sorgit el sol i els planetes d'un material aplegat al mateix temps i la 1ª i 3ª posaven el sol més vell. Quina de les quatre cal triar?

Dades de l'astrofísica actual

En els últims trenta anys la situació per a jutjar del valor d'una teoria planetària ha canviat enormement. L'astrofísica ens ha proporcionat un munt de notícies que limiten molt la hipòtesi que es vulgui elaborar. Hi ha sobretot dues dades molt importants:

1ª: Els astrofísics han mesurat espectroscòpicament el tant per cent de deuteri (hidrogen pesat) que hi ha en l'hidrogen de l'atmosfera de Júpiter (no es podia fer amb l'at-

mosfera de la Terra perquè no hi tenim hidrogen; la feble gravetat d'aquesta l'ha deixat escapar) i el que hi ha en l'hidrogen interestel·lar, i s'hi ha vist una coincidència total. Què vol dir això? Que l'hidrogen que hi havia en la matèria que formà els planetes, i, per consegüent, tota aquesta matèria, era típicament interestel·lar; no podia provenir de la superfície d'una estrella, ja que en ella el percentatge de deuteri seria unes cent vegades més petit, com a mínim, perquè el deuteri és fràgilíssim a les reaccions termonuclears i s'hi desintegra ràpidament; cosa comprovadíssima en el nostre sol. Amb això tenim que les teories 2ª i 3ª queden excloses, ja que la matèria dels planetes no pot haver sortit d'una estrella ja formada i a alta temperatura.

2ª: L'edat dels planetes per mitjans radiactius s'ha pogut calcular fàcilment, mesurant els percentatges de rubidi-87, tori-232 i urani-238, que contenen, respecte dels seus productes de desintegració, les roques més antigues de la Terra, de la lluna i meteorits, i dona aproximadament 4.600 milions d'anys; xifra que ja tothom dona per vàlida amb un màxim d'error possible de 100 milions d'anys. La del sol no es

pot mesurar directament, però per la gran quantitat d'hidrogen que encara li resta no pot ésser una estrella vella de 5.000 milions d'anys o més. Precisament la xifra 4.600 o 4.700 milions és la que més s'hi ajusta. Si sol i planetes són de la mateixa edat només queda la 4ª teoria com a vàlida.

Però encara hi ha una altra cosa a tenir en compte en aquestes mesures de temps: la "radiactivitat fòssil". Hi ha elements com el plutoni-244 i el iode-129 que s'havien de desintegrar més ràpidament que els que hem dit abans, deixant només els seus productes de desintegració (isòtops del xenó) enclosos en la roca, si és que en menys de 100 milions d'anys es va passar de matèria interestel·lar a formar els planetes (si s'hagués trigat més no hauria deixat ni rastre). Doncs aquest petit rastre s'ha trobat en les roques de la Terra i per tant podem assegurar que en poc menys de 100 milions d'anys una matèria interestel·lar va consolidar-se formant ja matèria sòlida; això és el que donen els càlculs i fixeuvos que la xifra calculada de 100 milions coincideix amb la deduïda per Weizsäcker en la seva hipòtesi. Tot lliga, doncs, per

donar la màxima probabilitat a la 4ª teoria, que per exclusió ja es veia també la més segura.

Com van formar-se els planetes

La teoria de Weizsäcker (1944) s'han enriquit molt, últimament, amb les contribucions de Kuiper (1951), Cameron (1962), Schatzman (1963), Safranov (1972) i altres, i ja es pot donar una explicació encara més coherent i segura de com van anar les coses:

En primer lloc, la matèria interestel·lar que formà sol i planetes no és la matèria original de la Galàxia, que era de només hidrogen pràcticament, sinó que ja és el resultat de l'evolució de les estrelles. És a dir, els elements com carboni, oxigen, ferro... es formen al cor dels estels i quan aquests es moren els expulsen i van a parar a constituir part del gas i pols interestel·lar. Aquest gas-pols encara conté la major part d'hidrogen però és capaç per condensació de donar origen a un planeta com el nostre que conté 90 elements químics i també al sol, que resulta ésser una estrella de 2ª generació (o 3ª), ja que l'edat de la Galàxia es calcula en uns 15.000 milions d'anys, i poc més la de l'univers.

Així, doncs, un núvol de matèria interestel·lar d'aquesta, situada en un braç de la Galàxia, a uns dos terços del centre, fa uns 4.600 milions d'anys, començà a contraure's per acció gravitatòria. La concentració provocà grans remolins i trencà el núvol en fragments, perquè a mida que es concentrava girava més depressa (lleis de les àrees). La força centrífuga originà com un disc aplanat entorn d'una massa central. El disc tindria un 3% de la matèria total que seria com de dues masses solars. En començar la reacció nuclear per l'augment de calor al centre, es començà a dissipar matèria per l'espai, fins a reduir-se a la meitat en un temps relativament curt (menys de 100.000 anys), i quedant només d'aquell 3% del disc un 1,3 per mil del total concentrat en els planetes...

No cal que ens entretinguem a especificar tots els detalls. Deixem als astrofísics la feina d'anar estudiant cada pas detalladament d'aquesta fascinant història.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Teologia de Barcelona

Glòria i risc de la comunicació entre cristianisme i cultura (i III)

3. El segrest semàntic

Els humans no tenim accés directe a la realitat sinó mitjançant la paraula que anomena, recorda, invoca, promet, explica, exigeix, prega, crea, etc. No comprenem la naturalesa del llenguatge, si el vivenciem com a fórmules matemàtiques o signes telegràfics que encara no hem pogut simplificar del tot. El llenguatge és una forma de vida, deriva de les posicions totals amb les quals les persones s'afermen en el món i arrela en actituds últimes. Les paraules tenen una constitució simbòlica que fa impossible entendre-les fins el fons sense veure-les néixer i sense oir-les en ser dites per un subjecte humà. Per això la paraula és l'arca sagrada que ens conserva els tresors de totes les experiències humanes, de tots els enyoraments i de totes les expectacions. La paraula és així la mediació de la realitat. Fins i tot la mateixa realitat de Déu no la tenim sinó sentint anomenar-lo, invocant-lo, explicant la seva història, anticipant la seva promesa.

Una sagrada i llavor vivent són les paraules que, semblades a cada generació, reneixen portant noves collites. El llenguatge, com les feixes, cal solcar-lo cada any per tal que doni fruit, obrint solcs profunds, a fi que la realitat broti verge i mare des del seu si. Per això, davant del llenguatge, els humans sofreixen dues temptacions. Una consisteix a transmetre'l com si ja hagués cristal·litzat, definitivament sense cap alteració per no profanar-lo, mantenint-lo amb una sagrada reverència repetitiva; l'altra, al contrari, consisteix a alterar-lo fins a l'extrem que les paraules trenquin la connexió significant amb el que durant segles han anunciat als humans. Una generació que no recrea les paraules s'anquilosa fins a la mort, perquè deixaran de ser eloqüents. Una generació que transmuta la significació de les paraules es tanca l'accés a la història, a les experiències i a les realitats de les quals vol parlar. Qui canvia les paraules, acaba canviant la realitat i la història.

En el cristianisme, les paraules neixen de profundes experiències i a elles es remet sempre. Sense revivre aquestes experiències, les paraules perden les seves rels i angles, la seva pròpia fermesa i la seva força evocadora de la realitat de Déu, del destí de Crist, de l'acció de l'Esperit Sant en el cor dels fidels, de la història de l'Església com història de gràcia i història de llibertat. Per això, un ús de les paraules cristianes sense referència a la incardinació sense consentiment i amorosa penetració en les realitats i ex-

Les transformacions més profundes de la natura social i de la convivència individual s'inscriuen amb els canvis de significació en les paraules. Per això l'amorosa més radical que el cristianisme pateix, però dia de d'una inassolible però lenta desvalorització de les seves paraules específiques, ja sigui perquè se les generalitza en l'ús, se les desvalora en la força explotadora o, senzillament, perquè se les silencia.

periències fundacionals, acaba degradant-les. Les paraules cristianes tenen, per tant, una matriu pròpia, viuen d'experiències originals i reclamen una acció connatural. Sense tot això, no podran ser ni vehicle de la presència de Déu ni actualitzadores de la seva Revelació.

La nit del dimecres de Setmana Santa vaig veure la retransmissió televisiva d'una processó. Deixo sense comentar la realitat transmesa i em concentro en l'anàlisi de les paraules amb les quals es presentava i interpretava. ¿Què hi havia per als locutors al fons dels fets celebrats? Una catarsis primaveral; la festa de la tolerància; la superació de tots els conflictes; l'alliberació de les inèrcies i temors acumulats durant l'any; el respir de la criatura després del llarg hivern; la comprovació que la força de la vida preval en primavera sobre l'aclaparament de la mort i sobre l'angoixa dels gels; l'olor del llessamí i de la flor dels tarongers, llimoners i poncirers, de l'encens i de la cera; el redoblament de tambors i les músiques heroiques, que reintrodueixen els somnis primordials de tot home; la suma d'una passió dramàtica reprimida i de la consciència nacional estèticament orquestrades; la mediterraneïtat amb el sel despertar sensual vers la llum i la integració de tota la naturalesa en òrbita sagrada; la traducció, negació i superació simbòlica de la realitat i dels conflictes humans; les classes socials vestides, revestides, cobertes i encobertes per poder perdurar i negar el seu ordinari existir la resta de l'any.

Juntament amb tot això, els noms personals funcionaven despersonalitzats: el Sant Crist, Maria Santíssima, la Setmana Santa, l'Ajusticiat..., penetrant tot en una òrbita de significació, amb uns eixos de gir i unes pollegueres de sentit que ja no mantenien res o gairebé res que fos religiosament, teològicament i evangèlicament significat.

Qui serà tan ingenu per negar que el fet religiós, en encarnar-se en homes i institucions, pren una corporeïtat social, econòmica i dramàtica inevitables i que es revesteix de l'ànima del lloc, amb tota la seva naturalesa i història? Pel catolicisme sempre fou evident aquesta condició encarnativa del que és cristià. L'Església, els sacraments i tots els signes sagrats fan presents el Misteri de Déu per mitjà

de realitats humanes. I d'aquesta encarnació ètica, estètica, dramàtica i social d'allò sagrat sorgeix la cultura cristiana en els seus distints ordres. Però en tota cultura, un cop s'aferma i densifica, s'apodera el significat del significat; i els signes amb els quals els homes expressen allò que és cristià per si mateixos acaben essent només una afirmació de l'home per si mateix i davant si mateix, utilitzant les referències cristianes. Tota cultura ha de convertir-se i passar per la transformació sagrant de la creu, per servir amb docilitat i transparència l'Evangeli.

El cristianisme, quan és viscut amb autenticitat, té una significació universal, que permet que els homes d'altra actitud religiosa, o fins i tot sense ella, puguin descobrir en ell dimensions essencials i respostes vàlides al problema de l'home, a la seva condició dramàtica, als seus anhels utòpics i a la necessària purificació que tota vida necessita. Però només roman vàlid universalment en la mesura en què es viu transcendent vers la persona de Jesús, el seu permanent origen originador, l'afirma en l'amor i viu des d'ella. L'home Jesús és el Crist o Salvador universal; però la seva significació salvífica universal no la descobreix ni pot realitzar-la el que se separa d'aquell Jesús que fou jueu, fill de Maria, mort en una creu. Per això si s'endureixen les experiències eclesialment fundants, si hem perdut la ingenuïtat cristiana —és a dir, aquella nativa llibertat de terra pròpia, inculcada en la sang i ossos de batejats—, aleshores les paraules perden substància i es buiden, es converteixen en cadàvers de morts, que acaben esmoreint i enterrant els vius que les usen.

Hi hagué uns anys en els quals les paraules cristianes foren dissoltes en les aigües comunes, perdent el seu color i la seva sang propis. Els llibres de Garaudy o Evelyn, per exemple, parlen de resurrecció, creu, amor... amb una infinita vaguetat. Els cristians pensaven estar llegint textos de sant Pau i de sobte es trobaven amb unes conseqüències que eren les antípodes de les seves pròpies conviccions catòliques. Perdu-

raven les paraules; però havia desaparegut la realitat que elles havien de transmetre. Al meu poble encara en diuen "llinars" de les hortes, quan ja ningú no ha vist el lli ni sap el que és la llinosa, espadellar, cardar o filar; ni ha conegut un rastrell, ni ha dormit amb llençols de lli. Tots parlen dels carritxars, i ningú no podria dir què són els carritxos, si són ocells o plantes. Pot arribar un dia, si els cristians no desporten, que els homes continuïn parlant amb paraules cristianes i les realitats cristianes siguin per ells només restes d'una història superada, oblidada, insignificant.

La societat contemporània ha instaurat uns mitjans de comunicació interpersonal i social que ha reduït tot signe a notificació de fets verificables, de decisions concretes, de mesures jurídiques. El que són experiències fundants; el que és eterna paraula que no tendeix a satisfer la curiositat sensitiva; el que neix de l'esperança i requereix l'escalf de l'amor i de la il·lusió per somiar-lo i servir-lo, per acollir-lo creant-lo amb la fidelitat i el desig: tot això no té avui paraula possible en els mitjans de comunicació. Les paraules: Déu, Crist, gràcia, fe, pecat, esperança, culpa, redempció, resurrecció, només ressonaran allí alertadores, sense quedar instantàniament desvalorades, quan siguin proferides per homes i dones que creuen en elles, que es diuen a si mateixos en dir-les que les eleven a la realitat des del seu consentiment a elles, que en el personal dir i consentir desvetllen la seva validesa universal i la seva riquesa present.

Els creients tenim una tasca sagrada respecte de les paraules: fer-les renéixer des de la memòria, celebració i afirmació de la fe, però no deixar-les tancades en la comunitat com un ghetto. Cal llançar-les al vent perquè volin com coloms missatgers pel món, però afincades i guiades per la brúixola que es permet de tornar a la seva llar de permanent constitució i reconstrucció. Cal submergir-les en el mar de tota la humanitat en el mar de tota la humana consciència, perquè s'amarin de la seva esperança i a la vegada siguin missatgers allí de la promesa de Déu. Així, en aquest anar i venir, sofriran canvis de

significació, però serviran perquè adquireixin una major densitat i no per una banalització, per una diària purificació animadora i no per una banalització, que acabaria envanint aquell que les usa.

Jo vull ser hortolà d'aquest hort on es cultiven les paraules veritables, cultivar-les amb amor, arrencar les herbes que creixen al seu voltant, afemar-les a temps, en la seva estació podar-les i empeltar els necessaris esqueixos. Però no tenim més que la paraula. Perquè de Déu no en tenim res més que paraules, i en una d'elles, en la Paraula encarnada, tenim l'Unigènit, i, tenint-lo a ell, tenim el Pare, i amb Ell ho tenim tot. Cal vetllar per les paraules amb amor. No les podem oblidar, degradar o transmutar. No podem usar paraules cristianes per anomenar altres coses. Déu és el seu sant nom; i el seu nom és invocat sobre nosaltres, i només oint-lo ve a la nostra vida. La primera pol·lució que sofrim és la de la paraula; la primera redempció que necessitem és la de la paraula. ¿Qui tindrà oïda i llengua d'iniciat perquè a la seva gola les paraules tornin a ressonar potents i creadores, com les de Déu en el primer matí del món; guardadores i santificadores com les de Crist en terres de Palestina; pacificadores com oli i enardidores com vi, com les de tots els veritables poetes?

Conclusió

L'Església no existeix per guardar-se, sinó per donar-se i vessar-se. Com Jesús, es deixarà segrestar i anular pels poders d'aquest món. Però com ell, ha de donar el bell testimoni en el temps difícil, proferir la paraula de la veritat davant el tribunal que la negui.

L'Església és responsable de l'ètica, de l'estètica i del llenguatge com tots els altres humans. I qualsevol inhibició, pretext o covardia és en ella un pecat major. Però la seva responsabilitat no acaba aquí. Ella té una fe i una esperança específiques per transmetre; una paraula única a proferir. No les pot silenciar, ni intercanviar ni desvalorar. Ha de continuar proferint-les perquè il·luminin. Ella és només mesura i lliant, no la llum. El qui il·lumina és Déu, i els quin han de ser il·luminats són els homes. La seva missió és cercar una cera que faci llum i no fum; que encengui clarejats noves i no senzillament proclami generals evidències ètiques o estètiques.

Olegario González
de Cardedal

LLIBRES

Tercera edició i ara en fascicles

"El Costumari català" d'Amades (1)

Joan Amades i Gelat és un personatge fonamental per a la cultura popular catalana. Barceloní de soca-rel fou director del Museu d'Indústries i Arts populars del Poble Espanyol de Montjuïc després d'haver estudiat pel seu compte el folklore català. La gran quantitat d'informacions que va recopilar durant els seixanta nou anys de la seva vida ha quedat reflectit en nombrosos llibres. El més important de tots ells, la seva obra magna és el "Costumari català" editat en cinc volums entre els anys 1950 i 1956. L'edició s'esgotà totalment i posteriorment n'hi ha hagut un altra. Però ara s'ha plantejat una tercera d'unes característiques especials en fascicles que surten coincidint amb el temps. Perquè cal dir que el "Costumari català" segueix el curs de l'any dia a dia i estació per estació. Aleshores començant a sortir a l'inici de l'estiu hom comença pel volum quart per mantenir la coincidència. D'aquesta manera el lector cada setmana veurà el que era típic i tradicional al Principat de Catalunya i la seva lectura sera més fàcil que no pas amb cinc volums monumentals. D'altra banda això també permet de fer un pagament esglaonat i per tant més còmode.

L'interès de l'obra no és simplement el text, sinó que ve enriquit per un reguitzell d'il·lustracions verament interessants: gravats antics auques, goigs, cromos, i sobretot un gran nombre de dibuixos que el propi Amades féu. A més hi ha un contingut important de músiques populars i tradicionals

COSTUMARI CATALÀ

JOAN AMADES

La Mare de Déu de Montserrat, invocada pels segadors, segons una estampa set-centista.

SALVAT

fa que es puguin conservar íntegrament. També hi ha una important col·lecció de poemes, rodolins i cançons que completen el quadre de qual-sevol costum.

A la penúltima pàgina de cada fascicle —n'hi hauran 158— hi ha una secció titulada que el fet de reproduir la solfa Memòria poètica i que evocarà

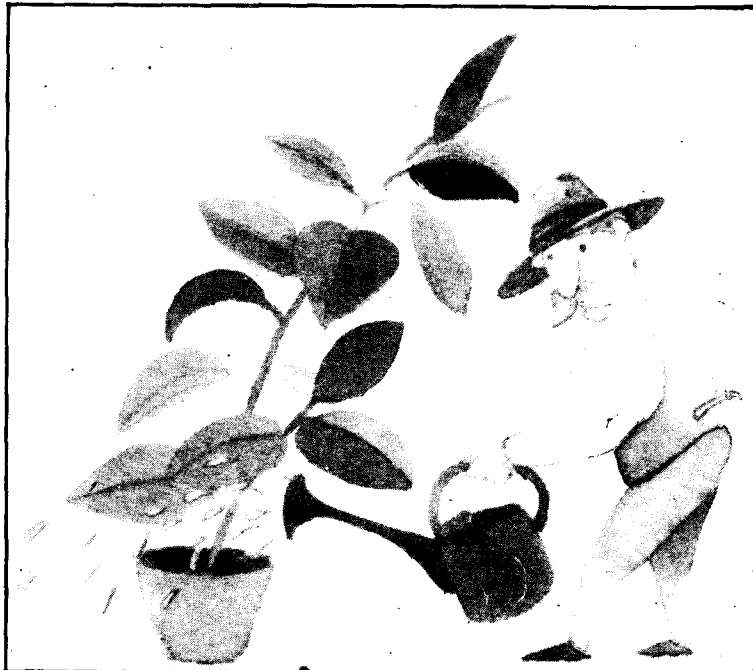
els principals esdeveniments de Catalunya, en els dos primers fascicles hi apareixen respectivament la famosa oda "A la Pàtria" de Bonaventura Carles Aribau, i "L'emigrant" de mossèn Cinto Verdaguer.

Ferran Camps

(1) Costumari català. Joan Amades. Salvat Editores. Barcelona 1984.

LLAR I PLANTES

Les plantes a l'estiu

Deixeu que les plantes envaeixin la vostra casa, però ara que el temps és esplèndid, apropieu-les a la finestra! deixeu que deixin veure el seu nas verd! us ho agrairan i creixeran saludables! però tingueu-ne cura, les plantes són delicades, poseu-les a un lloc d'orientació alterna; massa sol tampoc no és convenient.

Si encara no heu adobat les vostres plantes, feu-ho abans d'anar de vacances, les plantes realitzen la seva màxima activitat a l'estiu.

Vigileu les plagues, i empreu els fungicides per a cada una, però no d'una manera excessiva.

Comproveu que les enfiladisses disposin d'un bon suport.

Les plantes en general, presenten diversos problemes d'estiu, sobretot quan marxem de vacances, prepareu-les i preneu precaucions; sinó a la tornada podeu trobar-vos alguna desagradable sorpresa.

En primer lloc, és important proporcionar l'aigua suficient a les plantes. Una manera de fer-

ho és: el dia que marxeu regueu molt abundantment els testos, ompliu d'aigua un cossi, col·loqueu-lo més alt que les plantes i feu unes tires de cotó o metxes, que vagin des del cossi a la planta (col·loqueu tantes tires com plantes vulgueu regar) així es mantindrà aquesta humitat durant els dies que siguem absents.

També podem col·locar les plantes totes juntes en un cossi, ben regades i omplir-lo tot, de torba humida.

Tampoc no podem deixar les plantes sense llum, ni aire, per tant tota aquesta instal·lació, la podríem fer en el lloc del safareig, en una terrassa o galeria amb vidrieres, a la cuina, a algun lloc de casa nostra que quedi il·luminat i que tingui alguna finestra o respirall perquè entri l'aire. Deixar les plantes a les fosques i sense aire, es pitjor que no regar-les.

També hi ha una altra solució molt interessant... deixeu-les a la veïna que ens en tingui cura.

Maria Teresa Dachs

A l'estiu i en català

Cinema infantil i juvenil

Per iniciativa de "CAVALL FORT, DRAC MÀGIC, RIALLES" 1er. Cicle de Cinema en català per a nois i noies.

Cinema ARS de Barcelona
Del 21 de juny al 19 d'agost
Sessió única, cada dia a 2/4 de 5 de la tarda.
Preu: 150 pessetes.

Ordre de projecció

1. LA FLAUTA DELS SIS BARRUFETS, del 21 de juny al 1 de juliol.
2. LES AVENTURES DE TOBY NELSOL, del 2 de juliol al 8 de juliol.
3. EL FANTASMA DE L'AVIÓ, del 9 de juliol al 15 de juliol.
4. ELISABET, del 16 de juliol al 22 de juliol.
5. JANOT I ELISENDA, del 23 de juliol al 29 de juliol.
6. UN INVENT DIABÒLIC, del 30 de juliol al 5 d'agost.

7. LA GUERRA DELS BOTONS, del 6 d'agost al 12 d'agost.

8. LA FLAUTA DELS SIS BARRUFETS, del 13 d'agost al 19 d'agost.

RACÓ DEL LLENGUATGE

Les parts del cos (9)

No sempre treure la llengua és senyal de burla i menyspreu. La traiem a requeriment del metge quan en vol observar el color com a símptoma de trastorns gàstrics.

Sota mateix de la boca tenim el mentó, prominència de la mandíbula inferior, que també s'anomena barba, encara que, amb més propietat, la barba és el pèl que hi creix al damunt. Algunes persones presenten un clot o una ratlla vertical al mig de la barba, cosa que no és considerada com un defecte, ans té la virtut de conferir un atractiu especial, afavoridor. Tots recordem rostres famosos amb aquesta particularitat. La barba i el seu complement, el bigoti, creixen implacablement i cal rasurar-los cada dia si hom vol estar presentable, llevat és clar, dels qui decideixen deixar créixer l'una o l'altre, o ambdós additaments pilosos.

Si rapassem la història i la seva iconografia, ens adonarem de com la faç masculina ha adoptat, segons la moda del moment, aspectes molt variats que depenen de la llargada i la disposició del pèl a la cara. Al jovenet que s'afaita el primer pèl moixí, cofoi d'aquest senyal de virilitat, se li presenta l'opció d'anar amb la cara neta, amb una pinzellada fosca sota el nas, amb polseres fins més avall de les barres o amb tota la barba, suposant que se li hagi espessit prou. Ara tothom va com vol i la moda no és aquella dictadora intransigent de temps passats, sinó que deixa al lliure albir de cadascú l'exhibició o supressió de pèl a la cara, segons els gustos i possibilitats.

Les efígies dels homes importants que han contribuït a fer la història són un exponent representatiu de l'època que van viure. Les trobem als manuals d'història i a les enciclopèdies. Hi trobem barbasses tal com ragen, blanques i fluvials, tal com deuen ser les dels patriarques bíblics; així ens ho han pintat els artistes posteriors amb fundada suposició. Hi trobem barbes treballadíssimes, plenes de tirabuixons impecables, com les dels prohoms que veiem en els baixos relleus assiris. Els egipcis que veiem de perfil en les pintures de les tombes van rasurats, i si algun porta barbeta, la tanca dins una capsa rectangular. Els grecs també s'afaitaven, de joves; els filòsofs vells, no. I els romans, hereus de la cultura grega, feien igual. Molts recordareu el rostre de Sèneca que sortia als bitllets de paper de cinc pessetes, desapareguts ja fa temps. Afaitar i tallar cabells, un duro, deia la gent.

Perles ortogràfiques

En un sopar de deu anys de durada d'una escola de pares, fet digne de celebració tant per la continuïtat com per la labor portada a cap, davant del plat hi havia una cartolina pulcrament impresa on, entre altres coses, deia: Sopar commemoratiu... Cal saber que la n sempre es torna m abans d'una altra m: commemoratiu.

Albert Pera

AVUI

Prensa Catalana S.A. Consell de Cent, 425, Barcelona, 9. Tel. 246 60 00 (10 línies). Telex 54063.

VULL REBRE INFORMACIÓ, SENSE CAP COMPROMÍS, DE LES CONDICIONS I MODALITATS DE SUBSCRIPCIÓ AL DIARI AVUI.

NOM I COGNOMS

ADREÇA

POBLACIÓ

BARCELONA, A DEL

PREMSA CATALANA, S.A.
Consell de Cent, 425, 6è - Barcelona-9

LA SARDANA I LA DANSA

Premis "Joaquim Serra" 1984

PREMIS "JOAQUIM SERRA" 1984. - Ràdio Nacional d'Espanya i l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona han convocat la tretzena edició dels premis "Joaquim Serra", amb el desig de promoure la creació de noves sardanes i, ensem, perpetuar la memòria d'un dels més insignes compositors que la nostra dansa ha tingut en tots temps.

Els premis "Joaquim Serra" 1984 són un dels certàmens musicals sardanistes de més renom en el terreny de la música per a cobla, després de tretze anys de desenvolupar-se amb més o menys regularitat. La convocatòria d'enguany compta amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, establint-se els premis de la manera següent: un primer premi de cent-cinquanta mil pessetes; un segon premi de setanta-cinc mil pessetes; i un tercer premi, de quaranta mil pessetes; més quinze mil pessetes per a cada una de les sardanes seleccionades, exceptuant les guanyadores del primer, segon i tercer premis.

Com en anteriors convocatòries, l'atorgament dels esmentats premis es decidirà per votació popular efectuada pel públic assistent a la Festa de la Sardana, que tindrà lloc al Palau de la Música Catalana el dia 2 de desembre de 1984, entre les diferents sardanes seleccionades prèviament pel jurat qualificador.

La participació està oberta a tots els compositors que hi vulguin concórrer, amb un màxim de dues sardanes per concursant. Els originals hauran de ser rigorosament inèdits, o sia, no interpretats públicament ni premiats en cap altre concurs. Les sardanes es presentaran instrumentades per a cobla d'onze instruments i a cada partitura s'adjuntaran les partitures dels instruments i una reducció per a piano. A cada original constarà el títol de la sardana i un lema, però no el nom de l'autor; i, a part en un sobre tancat, s'inclourà una tarja amb el títol i lema, nom de l'autor, adreça i telèfon.

Les obres seran trameses al Gabinet Tècnic de Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya, Passeig de Gràcia núm. 1, sisè pis, Barcelona-7, fent constar al sobre: Premis "Joaquim Serra" 1984. L'admissió d'originals finalitzarà el dia 30 de setembre de 1984.

APLECS. - El dia 1 de juny va tenir lloc a la ciutat de Lleida una reunió de la Coordinadora Nacional dels Aplecs de la Sardana a la qual s'incorporava, per primera vegada, la nova entitat que aglutina les diferents comissions i grups organitzadors d'aplec a les terres lleidatanes. A l'esmentada reunió, celebrada a les dependències dels Serveis Territorials del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya hi van assistir repre-

sentants de la Comissió dels Aplecs de la Sardana de les Comarques Barcelonines, del Centre Coordinador dels Aplecs de les Comarques Meridionals de Catalunya i la nova Coordinadora des Aplecs de la Terra Ferma. Entre els temes tractats destaca l'atorgament dels ajuts econòmics instituits per la Generalitat de Catalunya a favor dels 114 aplecs que integren la temporada d'enguany. També es va fer una anàlisi de la situació actual dels organitzadors d'aplec, que enguany es troben afectats per les inclemències meteorològiques que impedeixen el normal desenvolupament d'aquestes manifestacions amb les conseqüents pèrdues econòmiques.

En relació als aplecs lleidatans, podem informar que d'aquí a final de temporada se celebraran els següents: dia 24 de juny, matí i tarda, el cinquè Aplec de Guissona, amb 4 cobles; el dia 1 de juliol, matí i tarda, al Racó d'En Pep de Vilanova de la Barca, el divuitè Aplec de les Terres Lleidatanes, amb 3 cobles; el dia 19 d'agost, al Santuari del Tallat, el desè Aplec de Rocallaura, amb ballades matí i tarda amb una cobla; el dia 2 de setembre, a Molle-russa, matí i tarda, amb una cobla; i el 23 de setembre, el 9è Aplec de la Ciutat de Lleida, amb 3 cobles matí i tarda.

Josep Ventura

CRÒNICA CASTELLERA

Exposició preliminar del Museu Casteller

Amb motiu de la propera creació del primer Museu Casteller a Catalunya, ha estat inaugurada a la Ciutat Bressol dels castells una exposició del primer material casteller destinat a l'esmentat museu. Aquesta està oberta al públic als locals de l'Institut d'Estudis Vallencs dels dies 21 de juny fins al primer de juliol; consta de sis sales, on es troba una àmplia mostra de material casteller, recollit de totes les comarques i colles castelleres, fotografies, vestuari, vídeos, música casteller i fins i tot, un recull dels cartells aixecats en els últims tres anys registrat amb ordinador. L'esmentada exposició va ésser inaugurada oficialment el passat dia 24, festivitat de Sant Joan —festa major de Valls— amb la presència de les primeres autoritats de Valls, així com representacions de totes les colles castelleres, cronistes i personalitats vinculades al castell.

Els Xiquets de Reus, actuaren a Occitània

La colla dels Xiquets de Reus realitzaren la seva primera actuació internacional actuant a Montpeller i visitant a pocs quilòmetres la vila de Courmontale. En aquestes dues viles la colla del Baix Camp va aixecar aquests castells: a Montpeller: torre de sis, quatre de sis amb l'agulla al mig, dos pilars de quatre, feren un intent, que va ser desmuntat, de tres de sis aixecat per sota i intentaren també, sense sort, el pilar de cinc. A Courmontale aixecaren dues torres de sis, castells de sis, diversos pilars de quatre i dos pilars de cinc.

Altres actuacions

—Els Castellers de Castelldefels actuaren en pròpia plaça i a l'ermita de Bruguers; aixecaren en les dues places aquests castells: tres de sis, quatre de sis amb l'agulla a mig, la torre de sis, i el pilar de quatre. D'aquesta actuació cal destacar la torre

de sis, que en les dues actuacions varen descarregar, castell que la colla del Baix Llobregat encara no havia aconseguit.

—Els Castellers de Vilafranca tomaren a actuar en pròpia plaça, concretament en la zona esportiva; van aixecar el tres i quatre de set, el pilar de cinc i diversos pilars de quatre.

—La colla Joves dels Xiquets de Valls ho feren al seu local social, celerant així el segon aniversari; completaren amb la torre de set amb folre, el tres de set i el pilar de cinc, desmuntant en dues ocasions els quatre de vuit quan estaven col·locats els dosos.

—La colla dels Minyons de Terrassa actuaren a Matadepera. Allí aixecaren, fent cercavila, el cinc de sis net, la torre de sis neta, el quatre de sis net. A la plaça descarregaren el quatre i tres de set, el pilar de cinc, desmuntant la torre de set.

Propers actuacions

—A Reus actuaran quatre colles: Xiquets de Reus, Castellers de Vilafranca, Xiquets de Tarragona i la Colla Vella Xiquets de Valls.

—Al Gornial actuaran la colla Joves dels Xiquets de Valls i els Bordegassos de Vilanova.

Eloi Roca

MODA

Un esportiu

ELEGANT

Abric en napa color "blau núvol", obert sobre faldilla recta formant conjunt. S'acompanya de T-shirt sense mànigues en jacquard de seda també blava.

Gavardina blanca de cotó per a aquest conjunt format per jaqueta i faldilla rectes. T-shirt amb mànigues curtes en lli blanc a lunars festuc.

En la col·lecció primavera-estiu '84 que la firma Loewe presentà recentment, persisteix la idea elegant que en tenim. No obstant, aquesta temporada, una delicada discreció ha avalat a gairebé tots els models eminentment dedicats a una clientela d'èlite que des de fa anys, segueix amb caràcter de tradició aquesta firma.

Una elegància esportiva per aquest estiu a favor d'una més gran llibertat per coordinar teixits i colors dins de l'estil personalíssim d'aquesta firma, que aquesta temporada se'ns presenta a través d'una gamma de tons molt suaus i

fins i tot en ocasions, molt delicats.

En tota la col·lecció a part de les seves peces realitzades amb napa i ant també aptes per a l'estiu, a base de colors suavitats pels tons clars, la seda ocupa un lloc molt destacat, amb gran varietat d'estampats així com de colors llisos.

Molt de lli amb to llis o bé amb ratlles i, gran presència de cotó que en la realització de vestits i jaquetes presenta tons llisos exceptuant en la "col·lecció platja" a base d'estampats figuratius, inspirats gairebé sempre en temes del mar; en aquest apartat es recolza

bàsicament la línia més jove i desimbolta de tota la col·lecció.

En tots els models, es fa notar l'absència total d'eventuals barroquismes per adoptar un aire renovador on les línies àmplies i rectilínies juguen un important paper. Espatlles discretament pronunciades i mànigues que "neixen fora del seu lloc" per aixamplar l'esquena.

Reaparició de l'abric "de primavera" i incorporació de jaqueta i jaquetes llargues.

Gran presència de caçadores marcant la cintura per dur sobrevestits túnica de tall recte.

Mànigues també rectes juntament a una altra versió més ampla, més important, que cobreix un gènere evidentment molt actual. Camises molt amples i còmodes per dur damunt de la faldilla o els pantalons.

Les faldilles són rectes amb un llarg que sobrepassa escassament el genoll i els pantalons són de tall clàssic amb adornaments de pinces en la cintura; també es presenten turmelleres, per convertir-se en algunes ocasions en els pantalons "pirata" tan adequats en l'ambient de platja.

Un apartat dedicat al "jogging",

on els colors es converteixen en més lluminosos, aportant a aquest tipus de peça un cert "aire de luxe".

Molt blanc, blau marí safir, groc, terra, pal de rosa, blau núvol i verd pistatxo són els colors en què aquesta firma ha basat la seva col·lecció, dedicada exclusivament a aquesta dona activa que es mou i treballa, però que li continua agradant tot el que és refinat i selectiu. I això és, ni més ni menys, el que Loewe ha ofert.

María José Ejarque

(Fotos Javier Vallhonrat)

COSTUMS I TRADICIONS

Nuvolers i tempestaris

No fa massa temps —o potser sí, perquè els anys passen volant—, quan a Banyoles hi havia sequera portaven les relíquies de sant Martí a l'estany, en processó de petició de pluja. Algun cop, no havien tingut temps de retornar a l'església, que ja plovia abundantment.

Hi penso perquè sant Martí és aquesta setmana. I perquè això de les pregueres "ad petendam pluviam" sembla haver passat de moda. Així ens llueix el pàl. Quan les coses del temps van malament, donem la culpa als experiments nuclears o a les persones. Això darrer es tradueix en frases com "algú s'ha posat la samarreta —o la camisa— a l'inrevés".

Antanyasses s'atribuïen els fenòmens meteorològics, als tempestaris o nuvolers. Era quan encara hom creia en bruixes i bruixots. Almenys amb aquesta excusa cremaven homes i dones. I entre els bruixots hi havia els provocadors de nuvolades o tempestes, anomenats com he dit abans.

Sant Agobard, que fou bisbe de Lió del 816 al 840, advertí que creure en tals subjectes era una estultícia, en un llibre titulat: "Liber contra insulsum vulgum opinionem de grandine et tonitruis". En el fons, el bon home potser hi creia en l'existència de tals provocadors de llamps i trons i pedregades, perquè l'any 805 un Concili ordenava que no s'havien de matar els tempestaris com s'havia fet fins aleshores, sinó apressar-los per veure si així es penedien.

Fos com fos, carla vegada que hi havia algun

temporal sortien a relluir els tempestaris i en les històries de bruixots i bruixes se'n troben exemples a mans plenes. Fins hi havia una mena d'oracions per tal de contrarestar llurs malèfics efectes.

Amb tot, cadascú interpretava la Llei a la seva manera i es feia poc cas de les recomanacions conciliars. I ja que parlem de lleis, diguem que el Fuero Juzgo definia els tempestaris com "los que facen caer la piedra en las viñas o en la mieses", per ordenar, després, als jutges, que als convicts de tals fenòmens, per no dir estropicis, se'ls donessin dues-centes fuetades ben comptades. I continuava: "e sennálelos no fronte layda mientras e fágalos andar por diez millas en derredor de la ciudad, que los otros que los vieren sean espantados por la pena de éstos". Finalment deien al jutge que "los meta en algún lugar o bivan".

Quan els homes del Servei Meteorològic parlen de ciclons i anticiclons, borrasques i depressions, altes i baixes mares, milibars, nuclis tempestuosos i coses per l'estil, somric. Ells es fien de les fotografies dels satèl·lits, de les computadores, dels molts aparells que manipulen, però quan les coses resulten a l'inrevés la gent els dona tota la culpa.

Jo penso que no la tenen sinó que algun tempestari o nuvoler s'ha escapat de l'Edat Mitjana per enredar-ho tot, ara que la gent no vol creure en la intercessió dels sants.

Esteve Busquets i Molas

CUINA

Cocktail de llagostins

**800 grams de llagostins
un o dos enciams
dues pomes cuites
salsa maonesa**

**una llimona i una copa de conyac
dues cullerades salsa Perrins
dues cullerades tomàquet Catchup
dues pastanagues**

Coeu els llagostins amb molt poca aigua i sal, durant dos o tres minuts, escorreu-los i traieu-los les closques. Tail·leu molt fi la part més blanca de l'enciam, renteu-lo i si cal aixugueu-lo amb un drap.

Feu una maonesa espessa, aromatitzada amb suc de llimona.

Barregeu la maonesa amb dues cullerades grans de Catchup, dues cullerades de salsa Perrins i la copeta de conyac, rectifiqueu de sal, barregeu-lo amb l'enciam i les pomes tallades a trossets petits. Si us agrada fort, podeu afegir-li una mica de pebre.

Repartiu el que heu preparat en sis copes especials o petits recipients, poseu els llagostins repartits, deixant-ne sis de bonics per a l'adornament. Serviu-lo rodejat de gel picat, adornant-lo amb els llagostins reservats i pastanaga ratllada.

Maria Glòria Muntañola

ENCREUATS

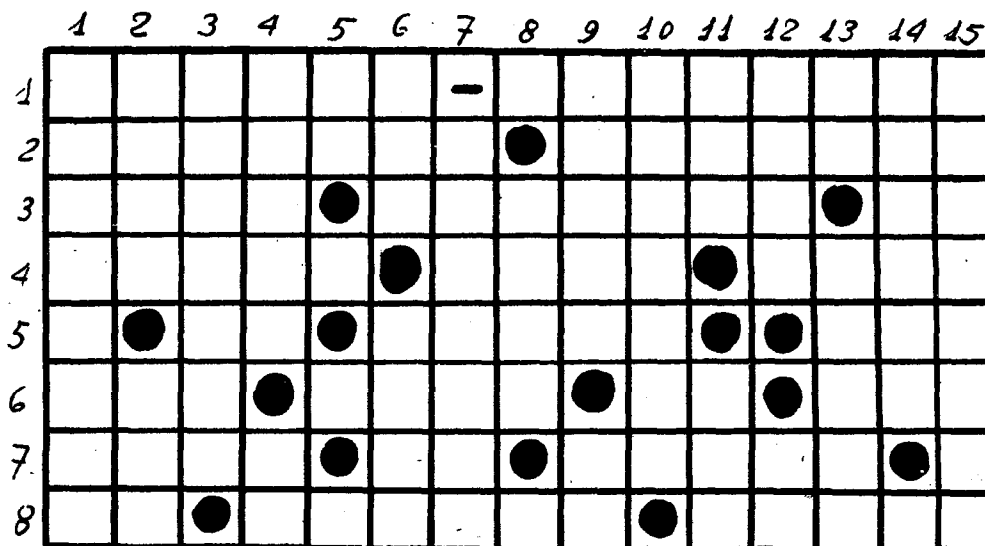
Per Rosa Collé

HORIZONTALS

1.— Dramaturg, fill d'un obrer qualificat va anar a viure a Lleida on estrenà la seva primera obra "La força de l'orgull". 2.— Nom que han adoptat diferents Papes. Estirp, casta. 3.— Cognon d'un periodista aragonès que es va establir a Madrid i creà la publicació "Miscel·lània" "Calaix de Sastre". Persona que estudia i investiga la ciència agronòmica. Tot sol. 4.— Mol. lusc marí, rugós per fora i llis per dintre, n'hi ha que tenen dintre, una perla. Forma prefixada del mot llatí "nasum", que significa nas. Suc de raïm abans de fermentar i esdevenir vi. 5.— Consonant. Vocal repetida. Israelita deportat, fidel a la llei de Déu es dedica a enterrar morts i en aquest afer va quedar cec. (A l'inrevés, abreviatura de etzètera. 6.— Bulb comestible de sabor molt fort. Vestit que usa la dona índia. Quaranta-nou. (A l'inrevés, cadascuna de les prolongacions de la ma). 7.— Homes joves. Símbol químic de sodi. Que dona tristesa, pena. Vocal. 8.— Consonants. Nom primitiu de la província de Dalmàcia. Obra tràgica de Goethe.

VERTICALS

1.— El que no sap res o sap molt poc. 2.— Color cendra. (A l'inrevés, tassa grant sense nansses.) 3.— Un dels pares geneològics del poble d'Israel. 4.— Rlases de Grècia. Nota musical. 5.— Tonada, quelcom que es sent. Preposició. Consonant. Cinquanta. 6.— (A l'inrevés, indoeuropeu). Substància astringent. 7.— Desconèixer una cosa, no saber-la. 8.— Conjunció. Mestre d'Israel. U. 9.— Coneixement intuïtiu i perfecte de la divinitat i de les seves relacions amb el món i l'home. Vocal repetida. 10.— Màquina de composició tipogràfica, que fon alhora el metall en peces que contenen totes les lletres d'una mateixa ratlla. 11.— (A l'inrevés i en castellà, vaig atrevir-me). (A l'inrevés, bilis). 12.— Abreviatura de ses majestats. Símbol químic del sodi. 13.— Vocals. (castellanisme de vuitè). 14.— Un dels grans Pares de l'Església. Consonant. 15.— Tractament honorífic que hom sol donar al Papa.

SOLUCIÓ

1.— Ignasi Iglèsias. 2.— Gregori. Nissaga. 3.— R. AA. Tobit. cte. 6.— Ail. Sari. IL. tld. 7.— Nois. Na. Apena. 8.— TB. Iliria. Faust.

1.— Ignorant. 2.— Gris. Iob. 3.— Neftalí. 4.— Agora. Si. 5.— So. A. S. L. 6.— ita. Taní. 7.— Nifo. Agrònom. Un. 4.— Ostra. Naso. Most. 5.— Linotip. 11.— ésO. 12.— SS. MM. Na. 13.— IA. Octau. 14.— Agustí. S. 15.— Santedat.

HORIZONTALS

VERTICALS

FUTBOL

Barça: els triomfalismes no porten enlloc

El mes de juliol és de descans per a la majoria de futbolistes espanyols. El tràfec i neguit de la temporada, sempre plena d'esdeveniments importants i de lluites dures, queda enrera. És l'època en què els directius planifiquen la temporada que és a punt de començar i es fan aquells fitxatges que han de potenciar l'equip.

Un any més, a can Barça s'estan fent tota mena d'especulacions sobre els jugadors i els canvis que s'han de realitzar. Els directius blaugrana no han de caure, però, en la temptació d'anteriori temporades de vendre —a través dels diaris esportius que controlen— la idea que el Barça té el millor planter i que ningú no el podrà

aturar en la lluita pel títol. En les darreres pre-temporades s'ha especulat, fins i tot que l'equip, ple de figures, sortiria de la classificació. La realitat, però, ha estat molt diferent. En aquest darrer any, per posar un exemple, els homes que entrenava Menotti no han aconseguit cap èxit mínimament rellevant.

Cal, per tant, que des del principi es treballi amb humilitat. El Barça, pel seu potencial, aspira lògicament al títol, però ha de fer-ho amb la mateixa intensitat que d'altres equips per tal d'aconseguir-lo. Falta, també, una mica de disciplina. No es poden permetre favoritismes a ningú; malgrat que hi hagi jugadors amb el nom internacional de Schuster o Ma-

radona. El tracte ha de ser igual per a tots. Els jugadors que no compleixin amb les seves obligacions han de ser sancionats.

D'altra banda, l'equip ha de recuperar el prestigi de portes enfora. No és bonic que, vagi on vagi, sigui rebut amb xiulets i una evident animadversió. El Barça ha de tornar a ser un club seriós, respectat i disciplinat. i en aquest punt la responsabilitat dels directius és absoluta.

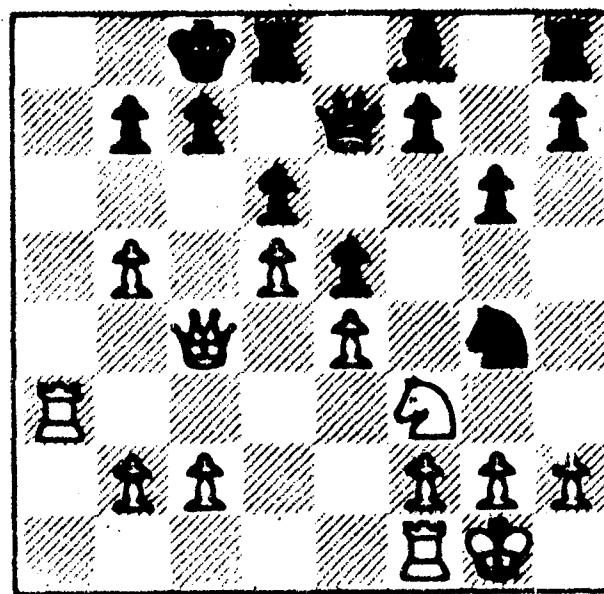
La imatge del Barça triomfant s'ha volgut vendre massa d'hora, abans de posar les bases que el féssin possible. L'intent d'assolir èxits a través del talonari no ha donat resultat.

Tomàs Puntí

ESCACS

Per Jaume Mora

Diagrama 118

Blanques juguen i guanyen

Compte! Que no s'escapi!

Solució al diagrama 117

1... a5-a4, 2 Rd3-c2 a4-a3, 3 Rc2-b3 Rf8-g7, 4 f2-f3 Rg7-h6, 5 g3-g4 Rh6-g6, 6 f3-f4 Rg6-g7, les blanques abandonen.

Desitjo subscriure'm / renovar la meua subscripció a:

Catalunya Cristiana

Nom i cognoms

Adreça

Població D.P.

Remetré aquesta butlleta a:

Redacció i administració:

C/. València, 244. 2on. Barcelona-7. Tels. 215/2739 - 2784 - 2805

☐ Trameto les 2.500 ptes. per gir postal.☐ Incloc un taló barrat per aquest import.☐ Prego al Banc / Caixa

Agència

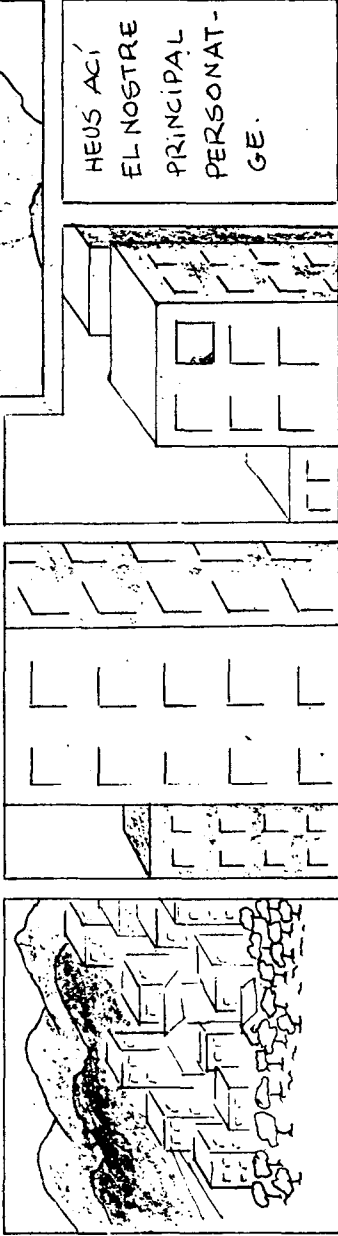
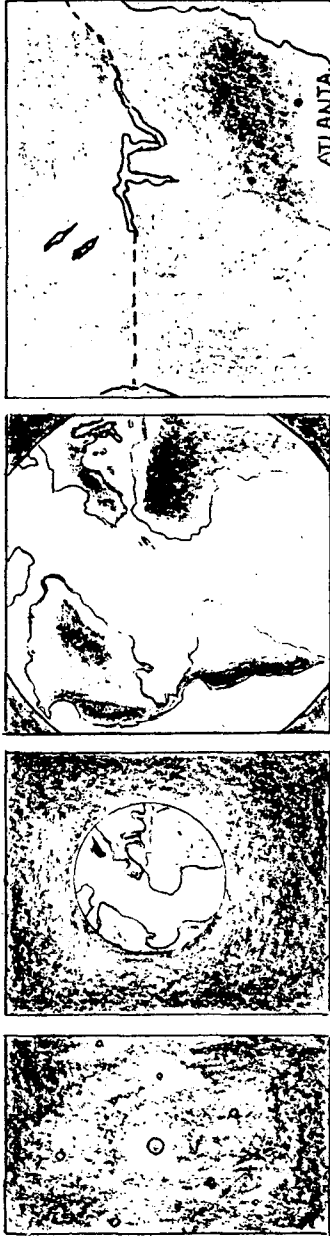
que se serveixi domiciliat aquest pagament anual, fins a nova ordre, en la meua llibreta / compte n.º

Lloc Data

Signatura

KRUSBEL

EL
PROBLEMA.

HEUS ACÍ
EL NOSTRE
PRINCIPAL
PERSONAT-
GE.

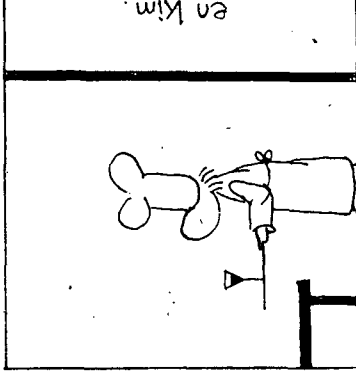
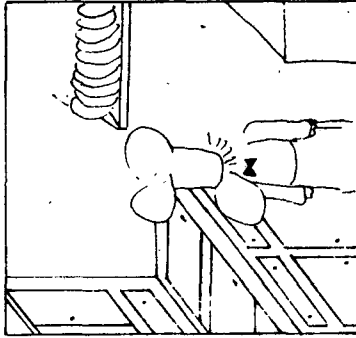
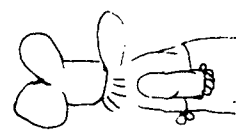
RAMIR, PORTE'M UNA
COPETA DE VI NEGRE.
CORRE!

ARA VAIG,
SENYOR
KRUSBEL!

POTSER L'AMPOLLA
DEL VI NEGRE ESTÀ
AL CELLER ANEM-HO
A VEURE!

NO, NO HI ES.
ON DEU ESTAR?

AH! ÉS CLAR! DEU
ESTAR A LA CUINA...

(CONTINUARÀ)

L'EXPERT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

ANY V.

N.º 210

L'angelet Ignasi

Ja hi som!

Vull dir a les vacances. Manoi, quins tips de dormir! De moment estic ben desconcertat, i encara no sé com organitzar-me. Però, a poc a poc, ja me'n sortiré, ja. Un d'aquests dies, abans que els de casa marxem tots plegats a fer vacances, m'endrecaré la meua habitació, que ara, diu la mare, sembla a "can seixanta".

De fet és veritat que hi ha molt de desordre: llibres per aquí, papers per allà, capses velles, eines inútils, trosos d'això i d'allò, etc. Quina mania tenim de guardar coses, oi?, per acabar tard o d'hora llençant-les.

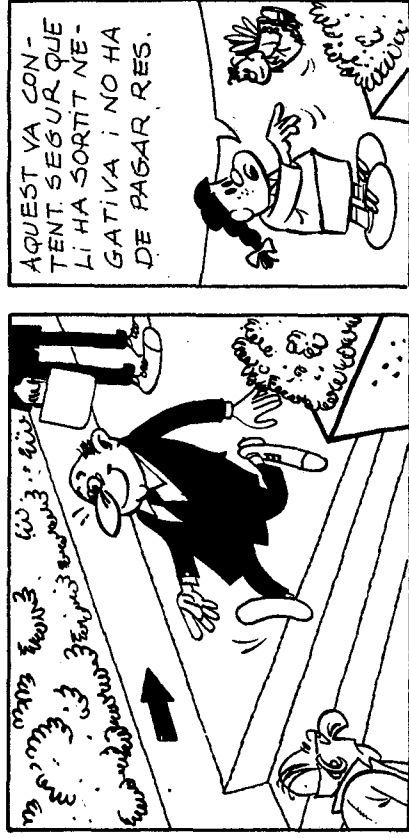
També penso posar en ordre les meves col·leccions de segells, d'insectes, de postals, de cromos, etc. També és divertit triar i remenar, mirar i recordar coses passades.

També m'agradaria llegir dos o tres llibres que siguin ben interessants. A l'escola ens han donat una llista i amb el pare i la mare parlarem de quins poden interessar-me més.

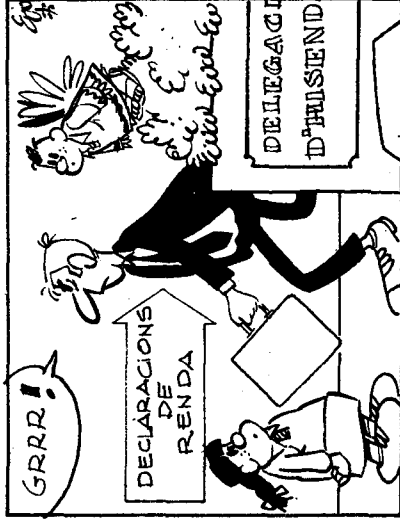
Amb dos o tres amics hem quedat d'escriure'ns, cadascú des d'allà on sigui, explicant on som i què fem. Fa gràcia, oi?, rebre alguna postal o alguna carta.

Bé, que us divertiu tots força i bé.

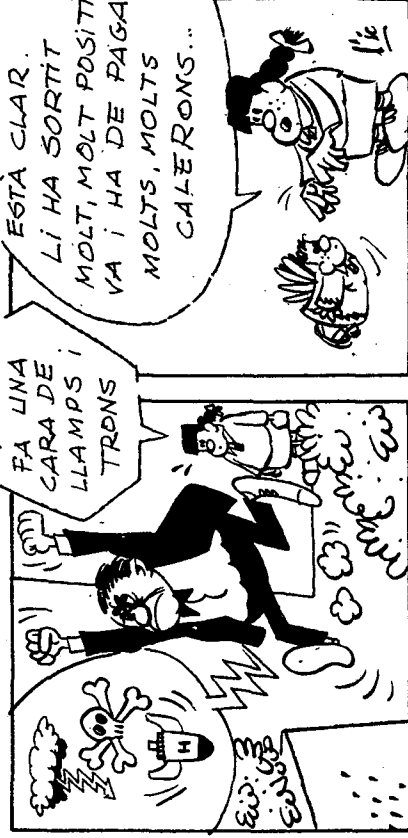
L'Expert

AQUEST VA CON-
TENT SEGUER QUE
LI HA SORTIT NE-
GATIVA I NO HA
DE PAGAR RES.

AQUEST FA MALA
CARA, LI HA
SORTIT POSITIVA
I HA DE PAGAR.

ESTÀ CLAR.
LI HA SORTIT
MOLT, MOLT POSITI-
VA I HA DE PAGAR
MOLTS, MOLTS
CALETERONS...

IL·LEGENDES

Però, en "Somos o no Somos" tenia una recàmara psicològica plena de bons recursos. Vaja! Un bon subconscient, que dirien alguns. Hi ha qui té un subconscient capriciós, arravatat i radical. Un subconscient que va fent feix i tot d'una, un dia, clava falconada al cor del seu propietari i l'envia a cantar l'ALLELUIÀ més enllà de la tanca. El subconscient d'en "Somos o no Somos", ben al revés, era d'allò més enraonat, jeràrquic i sobretot disciplinat. Era un subconscient de bo de bo, que malgrat els mals tragos pels quals passava en "Somos o no Somos", li anava treballant, de sota mà, una malaltia de molta escapatada, de gravetat minsa, amb uns dolors esporàdicament aguts, molt espectaculars i de tractament mèdic força senyoriol; gairebé artístic.

El subconscient d'en "Somos o no Somos" li fabricà unes pedretes diminutes, cantelludes i malintencionades al bell mig d'un ronyó.

I així s'esdevingué que una matinada, quan just trencava el dia, en "Somos o no Somos", ple d'un malestar punyent, s'entortolligava com una serp al cobrellit, gemegant de valent.

La noia "Amargant", la seva dona, es despertà i el va creure, de bell nou, submergit fins a les orelles, en un d'aquells somnis als que ja començava a estar, indiferentment, ayesada. Ella li prengué d'una bursada, el cobrellit. Però, nol s'adonà que allò, era ben diferent. Aquella cara desencaixada, blanca, esquixada de punts de suor. Aquells ulls suplicants. I la veu rogallosa, trencada... tenien tot un altre caire.

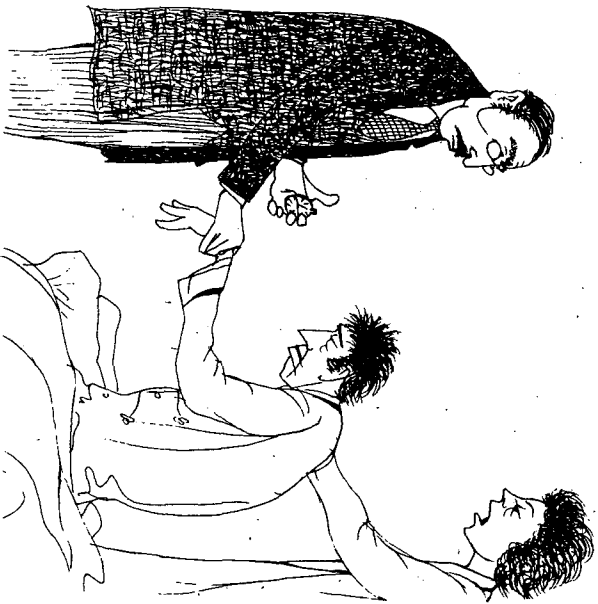
—Aï! Aï! Avisà el metge. Em moro. Em moro. —Somicava en "Somos o no somos".

La noia "Amargant", passà de l'enúig a l'entendiment. —Però, que tens? Què et passa? —preguntà angolxada. —Aquí. Aquí. —indicà ell, tot senyalant-se la cintura, de feige a ronyons — Aï! Aï! Quin dolor!

Enmig del patiment, en "Somos o no Somos", es sentí confortat per la dolçor que descobrí en els ulls de la seva dona i en el fons, no pogué estar-se d'agrair als dolors de l'atac, l'haver trencat la fredor i el rebuig que, de dies ençà, havia descobert posat de la noia "Amargant".

I quan el metge, arribat que fou, tot receptant-li unes píndoles, aconsellà, que quan es trobés un xic refet, anés a prendre les aigües a algun balneari. I, sobretot, quan va sentir com la noia "Amargant", li prenia les mans i com amorosament les hi estrenyia i com manlyament li deia: —Anirem a Panticosa.

En "Somos o no Somos" va veure el cel obert i agraí a la providència la seva malaltia.

Jesús ens parla

Busquem l'evangelí del diumenge: Evangeli de Sant Mateu, capítol 10, versets del 37 al 42 (Mt 10:37-42).

Reflexionem

- 1. Jesucrist vol que el nostre amor a ell sigui generós i sense condicions. Déu és únic, i font de tota vida i de tot amor. Sens dubte, estimar-lo a ell és el més important de la nostra vida.
- 2. Cal estimar a Déu encara que ens costi. Hi ha moments en que no ser egoista, perdonar, compartir, ajudar, etc., costa. És la creu de la que parla Jesús. Ell ens ha donat exemple.
- 3. De vegades no cal fer grans coses per estimar com Jesús vol que estimem: "Donar un vas d'aigua", donar la mà, escoltar l'amic, visitar el company malalt. Són petites coses que mostren un gran amor.

El mossèn

ENCREUATS

HORIZONTALS

- 1.— Trastos que tenen nens i nenes per a jugar. 2.— Recipient amb dues nances per fer sopes, caldó. Aire popular canari. 3.— Una serp de les mes llargues i gruixudes, no verinosa. El que no pot parlar (en plural). 4.— Consonant. Número. Consonant. 5.— La mateixa consonant. (A l'inrevés un bulb o rei gros que n'hi ha per menjar persones i per animals). Acabament d'infinítu. 6.— Consonant. (A l'inrevés, nota musical). Aquell fil gruixut que hi ha dins de les candelles, ciris. 7.— La més petita de les cinc parts del món. 8.— El Patriarca que es va salvar del diluvi amb la seva família. Nom de la mare de la Mare de Déu.

VERTICALS

- 1.— El patriarca bíblic de la paciència. Un mitjà per a viatjar que va sobre d'unes guies. 2.— Ciutat de La Garrotxa important en imatgeria. A l'inrevés, ovul. 3.— El fruit de les alzines i roures. Nom del primer Papa. 4.— A l'inrevés, ocell. A l'inrevés i en castí, preguen. 5.— U. Univers. Aliment. 6.— Allà on dormen els ocells. Edicte, crida, pregó. 7.— Punt cardinal. En castella, pronom. Consonant. 8.— Aquell que fa la roba pels homes. Preposició.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

- 1.— Sastre. 2.— N. N. El. Est. 3.— Ban. 4.— Nin. 5.— Pa. 6.— Mò. 7.— 8.— N. N. El. Est. 9.— Ban. 10.— Nin. 11.— Pa. 12.— Mò. 13.— N. N. El. Est. 14.— Ban. 15.— Nin. 16.— Pa. 17.— Mò. 18.— N. N. El. Est. 19.— Ban. 20.— Nin. 21.— Pa. 22.— Mò. 23.— N. N. El. Est. 24.— Ban. 25.— Nin. 26.— Pa. 27.— Mò. 28.— N. N. El. Est. 29.— Ban. 30.— Nin. 31.— Pa. 32.— Mò. 33.— N. N. El. Est. 34.— Ban. 35.— Nin. 36.— Pa. 37.— Mò. 38.— N. N. El. Est. 39.— Ban. 40.— Nin. 41.— Pa. 42.— Mò. 43.— N. N. El. Est. 44.— Ban. 45.— Nin. 46.— Pa. 47.— Mò. 48.— N. N. El. Est. 49.— Ban. 50.— Nin. 51.— Pa. 52.— Mò. 53.— N. N. El. Est. 54.— Ban. 55.— Nin. 56.— Pa. 57.— Mò. 58.— N. N. El. Est. 59.— Ban. 60.— Nin. 61.— Pa. 62.— Mò. 63.— N. N. El. Est. 64.— Ban. 65.— Nin. 66.— Pa. 67.— Mò. 68.— N. N. El. Est. 69.— Ban. 70.— Nin. 71.— Pa. 72.— Mò. 73.— N. N. El. Est. 74.— Ban. 75.— Nin. 76.— Pa. 77.— Mò. 78.— N. N. El. Est. 79.— Ban. 80.— Nin. 81.— Pa. 82.— Mò. 83.— N. N. El. Est. 84.— Ban. 85.— Nin. 86.— Pa. 87.— Mò. 88.— N. N. El. Est. 89.— Ban. 90.— Nin. 91.— Pa. 92.— Mò. 93.— N. N. El. Est. 94.— Ban. 95.— Nin. 96.— Pa. 97.— Mò. 98.— N. N. El. Est. 99.— Ban. 100.— Nin. 101.— Pa. 102.— Mò. 103.— N. N. El. Est. 104.— Ban. 105.— Nin. 106.— Pa. 107.— Mò. 108.— N. N. El. Est. 109.— Ban. 110.— Nin. 111.— Pa. 112.— Mò. 113.— N. N. El. Est. 114.— Ban. 115.— Nin. 116.— Pa. 117.— Mò. 118.— N. N. El. Est. 119.— Ban. 120.— Nin. 121.— Pa. 122.— Mò. 123.— N. N. El. Est. 124.— Ban. 125.— Nin. 126.— Pa. 127.— Mò. 128.— N. N. El. Est. 129.— Ban. 130.— Nin. 131.— Pa. 132.— Mò. 133.— N. N. El. Est. 134.— Ban. 135.— Nin. 136.— Pa. 137.— Mò. 138.— N. N. El. Est. 139.— Ban. 140.— Nin. 141.— Pa. 142.— Mò. 143.— N. N. El. Est. 144.— Ban. 145.— Nin. 146.— Pa. 147.— Mò. 148.— N. N. El. Est. 149.— Ban. 150.— Nin. 151.— Pa. 152.— Mò. 153.— N. N. El. Est. 154.— Ban. 155.— Nin. 156.— Pa. 157.— Mò. 158.— N. N. El. Est. 159.— Ban. 160.— Nin. 161.— Pa. 162.— Mò. 163.— N. N. El. Est. 164.— Ban. 165.— Nin. 166.— Pa. 167.— Mò. 168.— N. N. El. Est. 169.— Ban. 170.— Nin. 171.— Pa. 172.— Mò. 173.— N. N. El. Est. 174.— Ban. 175.— Nin. 176.— Pa. 177.— Mò. 178.— N. N. El. Est. 179.— Ban. 180.— Nin. 181.— Pa. 182.— Mò. 183.— N. N. El. Est. 184.— Ban. 185.— Nin. 186.— Pa. 187.— Mò. 188.— N. N. El. Est. 189.— Ban. 190.— Nin. 191.— Pa. 192.— Mò. 193.— N. N. El. Est. 194.— Ban. 195.— Nin. 196.— Pa. 197.— Mò. 198.— N. N. El. Est. 199.— Ban. 200.— Nin. 201.— Pa. 202.— Mò. 203.— N. N. El. Est. 204.— Ban. 205.— Nin. 206.— Pa. 207.— Mò. 208.— N. N. El. Est. 209.— Ban. 210.— Nin. 211.— Pa. 212.— Mò. 213.— N. N. El. Est. 214.— Ban. 215.— Nin. 216.— Pa. 217.— Mò. 218.— N. N. El. Est. 219.— Ban. 220.— Nin. 221.— Pa. 222.— Mò. 223.— N. N. El. Est. 224.— Ban. 225.— Nin. 226.— Pa. 227.— Mò. 228.— N. N. El. Est. 229.— Ban. 230.— Nin. 231.— Pa. 232.— Mò. 233.— N. N. El. Est. 234.— Ban. 235.— Nin. 236.— Pa. 237.— Mò. 238.— N. N. El. Est. 239.— Ban. 240.— Nin. 241.— Pa. 242.— Mò. 243.— N. N. El. Est. 244.— Ban. 245.— Nin. 246.— Pa. 247.— Mò. 248.— N. N. El. Est. 249.— Ban. 250.— Nin. 251.— Pa. 252.— Mò. 253.— N. N. El. Est. 254.— Ban. 255.— Nin. 256.— Pa. 257.— Mò. 258.— N. N. El. Est. 259.— Ban. 260.— Nin. 261.— Pa. 262.— Mò. 263.— N. N. El. Est. 264.— Ban. 265.— Nin. 266.— Pa. 267.— Mò. 268.— N. N. El. Est. 269.— Ban. 270.— Nin. 271.— Pa. 272.— Mò. 273.— N. N. El. Est. 274.— Ban. 275.— Nin. 276.— Pa. 277.— Mò. 278.— N. N. El. Est. 279.— Ban. 280.— Nin. 281.— Pa. 282.— Mò. 283.— N. N. El. Est. 284.— Ban. 285.— Nin. 286.— Pa. 287.— Mò. 288.— N. N. El. Est. 289.— Ban. 290.— Nin. 291.— Pa. 292.— Mò. 293.— N. N. El. Est. 294.— Ban. 295.— Nin. 296.— Pa. 297.— Mò. 298.— N. N. El. Est. 299.— Ban. 300.— Nin. 301.— Pa. 302.— Mò. 303.— N. N. El. Est. 304.— Ban. 305.— Nin. 306.— Pa. 307.— Mò. 308.— N. N. El. Est. 309.— Ban. 310.— Nin. 311.— Pa. 312.— Mò. 313.— N. N. El. Est. 314.— Ban. 315.— Nin. 316.— Pa. 317.— Mò. 318.— N. N. El. Est. 319.— Ban. 320.— Nin. 321.— Pa. 322.— Mò. 323.— N. N. El. Est. 324.— Ban. 325.— Nin. 326.— Pa. 327.— Mò. 328.— N. N. El. Est. 329.— Ban. 330.— Nin. 331.— Pa. 332.— Mò. 333.— N. N. El. Est. 334.— Ban. 335.— Nin. 336.— Pa. 337.— Mò. 338.— N. N. El. Est. 339.— Ban. 340.— Nin. 341.— Pa. 342.— Mò. 343.— N. N. El. Est. 344.— Ban. 345.— Nin. 346.— Pa. 347.— Mò. 348.— N. N. El. Est. 349.— Ban. 350.— Nin. 351.— Pa. 352.— Mò. 353.— N. N. El. Est. 354.— Ban. 355.— Nin. 356.— Pa. 357.— Mò. 358.— N. N. El. Est. 359.— Ban. 360.— Nin. 361.— Pa. 362.— Mò. 363.— N. N. El. Est. 364.— Ban. 365.— Nin. 366.— Pa. 367.— Mò. 368.— N. N. El. Est. 369.— Ban. 370.— Nin. 371.— Pa. 372.— Mò. 373.— N. N. El. Est. 374.— Ban. 375.— Nin. 376.— Pa. 377.— Mò. 378.— N. N. El. Est. 379.— Ban. 380.— Nin. 381.— Pa. 382.— Mò. 383.— N. N. El. Est. 384.— Ban. 385.— Nin. 386.— Pa. 387.— Mò. 388.— N. N. El. Est. 389.— Ban. 390.— Nin. 391.— Pa. 392.— Mò. 393.— N. N. El. Est. 394.— Ban. 395.— Nin. 396.— Pa. 397.— Mò. 398.— N. N. El. Est. 399.— Ban. 400.— Nin. 401.— Pa. 402.— Mò. 403.— N. N. El. Est. 404.— Ban. 405.— Nin. 406.— Pa. 407.— Mò. 408.— N. N. El. Est. 409.— Ban. 410.— Nin. 411.— Pa. 412.— Mò. 413.— N. N. El. Est. 414.— Ban. 415.— Nin. 416.— Pa. 417.— Mò. 418.— N. N. El. Est. 419.— Ban. 420.— Nin. 421.— Pa. 422.— Mò. 423.— N. N. El. Est. 424.— Ban. 425.— Nin. 426.— Pa. 427.— Mò. 428.— N. N. El. Est. 429.— Ban. 430.— Nin. 431.— Pa. 432.— Mò. 433.— N. N. El. Est. 434.— Ban. 435.— Nin. 436.— Pa. 437.— Mò. 438.— N. N. El. Est. 439.— Ban. 440.— Nin. 441.— Pa. 442.— Mò. 443.— N. N. El. Est. 444.— Ban. 445.— Nin. 446.— Pa. 447.— Mò. 448.— N. N. El. Est. 449.— Ban. 450.— Nin. 451.— Pa. 452.— Mò. 453.— N. N. El. Est. 454.— Ban. 455.— Nin. 456.— Pa. 457.— Mò. 458.— N. N. El. Est. 459.— Ban. 460.— Nin. 461.— Pa. 462.— Mò. 463.— N. N. El. Est. 464.— Ban. 465.— Nin. 466.— Pa. 467.— Mò. 468.— N. N. El. Est. 469.— Ban. 470.— Nin. 471.— Pa. 472.— Mò. 473.— N. N. El. Est. 474.— Ban. 475.— Nin. 476.— Pa. 477.— Mò. 478.— N. N. El. Est. 479.— Ban. 480.— Nin. 481.— Pa. 482.— Mò. 483.— N. N. El. Est. 484.— Ban. 485.— Nin. 486.— Pa. 487.— Mò. 488.— N. N. El. Est. 489.— Ban. 490.— Nin. 491.— Pa. 492.— Mò. 493.— N. N. El. Est. 494.— Ban. 495.— Nin. 496.— Pa. 497.— Mò. 498.— N. N. El. Est. 499.— Ban. 500.— Nin. 501.— Pa. 502.— Mò. 503.— N. N. El. Est. 504.— Ban. 505.— Nin. 506.— Pa. 507.— Mò. 508.— N. N. El. Est. 509.— Ban. 510.— Nin. 511.— Pa. 512.— Mò. 513.— N. N. El. Est. 514.— Ban. 515.— Nin. 516.— Pa. 517.— Mò. 518.— N. N. El. Est. 519.— Ban. 520.— Nin. 521.— Pa. 522.— Mò. 523.— N. N. El. Est. 524.— Ban. 525.— Nin. 526.— Pa. 527.— Mò. 528.— N. N. El. Est. 529.— Ban. 530.— Nin. 531.— Pa. 532.— Mò. 533.— N. N. El. Est. 534.— Ban. 535.— Nin. 536.— Pa. 537.— Mò. 538.— N. N. El. Est. 539.— Ban. 540.— Nin. 541.— Pa. 542.— Mò. 543.— N. N. El. Est. 544.— Ban. 545.— Nin. 546.— Pa. 547.— Mò. 548.— N. N. El. Est. 549.— Ban. 550.— Nin. 551.— Pa. 552.— Mò. 553.— N. N. El. Est. 554.— Ban. 555.— Nin. 556.— Pa. 557.— Mò. 558.— N. N. El. Est. 559.— Ban. 560.— Nin. 561.— Pa. 562.— Mò. 563.— N. N. El. Est. 564.— Ban. 565.— Nin. 566.— Pa. 567.— Mò. 568.— N. N. El. Est. 569.— Ban. 570.— Nin. 571.— Pa. 572.— Mò. 573.— N. N. El. Est. 574.— Ban. 575.— Nin. 576.— Pa. 577.— Mò. 578.— N. N. El. Est. 579.— Ban. 580.— Nin. 581.— Pa. 582.— Mò. 583.— N. N. El. Est. 584.— Ban. 585.— Nin. 586.— Pa. 587.— Mò. 588.— N. N. El. Est. 589.— Ban. 590.— Nin. 591.— Pa. 592.— Mò. 593.— N. N. El. Est. 594.— Ban. 595.— Nin. 596.— Pa. 597.— Mò. 598.— N. N. El. Est. 599.— Ban. 600.— Nin. 601.— Pa. 602.— Mò. 603.— N. N. El. Est. 604.— Ban. 605.— Nin. 606.— Pa. 607.— Mò. 608.— N. N. El. Est. 609.— Ban. 610.— Nin. 611.— Pa. 612.— Mò. 613.— N. N. El. Est. 614.— Ban. 615.— Nin. 616.— Pa. 617.— Mò. 618.— N. N. El. Est. 619.— Ban. 620.— Nin. 621.— Pa. 622.— Mò. 623.— N. N. El. Est. 624.— Ban. 625.— Nin. 626.— Pa. 627.— Mò. 628.— N. N. El. Est. 629.— Ban. 630.— Nin. 631.— Pa. 632.— Mò. 633.— N. N. El. Est. 634.— Ban. 635.— Nin. 636.— Pa. 637.— Mò. 638.— N. N. El. Est. 639.— Ban. 640.— Nin. 641.— Pa. 642.— Mò. 643.— N. N. El. Est. 644.— Ban. 645.— Nin. 646.— Pa. 647.— Mò. 648.— N. N. El. Est. 649.— Ban. 650.— Nin. 651.— Pa. 652.— Mò. 653.— N. N. El. Est. 654.— Ban. 655.— Nin. 656.— Pa. 657.— Mò. 658.— N. N. El. Est. 659.— Ban. 660.— Nin. 661.— Pa. 662.— Mò. 663.— N. N. El. Est. 664.— Ban. 665.— Nin. 666.— Pa. 667.— Mò. 668.— N. N. El. Est. 669.— Ban. 670.— Nin. 671.— Pa. 672.— Mò. 673.— N. N. El. Est. 674.— Ban. 675.— Nin. 676.— Pa. 677.— Mò. 678.— N. N. El. Est. 679.— Ban. 680.— Nin. 681.— Pa. 682.— Mò. 683.— N. N. El. Est. 684.— Ban. 685.— Nin. 686.— Pa. 687.— Mò. 688.— N. N. El. Est. 689.— Ban. 690.— Nin. 691.— Pa. 692.— Mò. 693.— N. N. El. Est. 694.— Ban. 695.— Nin. 696.— Pa. 697.— Mò. 698.— N. N. El. Est. 699.— Ban. 700.— Nin. 701.— Pa. 702.— Mò. 703.— N. N. El. Est. 704.— Ban. 705.— Nin. 706.— Pa. 707.— Mò. 708.— N. N. El. Est. 709.— Ban. 710.— Nin. 711.— Pa. 712.— Mò. 713.— N. N. El. Est. 714.— Ban. 715.— Nin. 716.— Pa. 717.— Mò. 718.— N. N. El. Est. 719.— Ban. 720.— Nin. 721.— Pa. 722.— Mò. 723.— N. N. El. Est. 724.— Ban. 725.— Nin. 726.— Pa. 727.— Mò. 728.— N. N. El. Est. 729.— Ban. 730.— Nin. 731.— Pa. 732.— Mò. 733.— N. N. El. Est. 734.— Ban. 735.— Nin. 736.— Pa. 737.— Mò. 738.— N. N. El. Est. 739.— Ban. 740.— Nin. 741.— Pa. 742.— Mò. 743.— N. N. El. Est. 744.— Ban. 745.— Nin. 746.— Pa. 747.— Mò. 748.— N. N. El. Est. 749.— Ban. 750.— Nin. 751.— Pa. 752.— Mò. 753.— N. N. El. Est. 754.— Ban. 755.— Nin. 756.— Pa. 757.— Mò. 758.— N. N. El. Est. 759.— Ban. 760.— Nin. 761.— Pa. 762.— Mò. 763.— N. N. El. Est. 764.— Ban. 765.— Nin. 766.— Pa. 767.— Mò. 768.— N. N. El. Est. 769.— Ban. 770.— Nin. 771.— Pa. 772.— Mò. 773.— N. N. El. Est. 774.— Ban. 775.— Nin. 776.— Pa. 777.— Mò. 778.— N. N. El. Est. 779.— Ban. 780.— Nin. 781.— Pa. 782.— Mò. 783.— N. N. El. Est. 784.— Ban. 785.— Nin. 786.— Pa. 787.— Mò. 788.— N. N. El. Est. 789.— Ban. 790.— Nin. 791.— Pa. 792.— Mò. 793.— N. N. El. Est. 794.— Ban. 795.— Nin. 796.— Pa. 797.— Mò. 798.— N. N. El. Est. 799.— Ban. 800.— Nin. 801.— Pa. 802.— Mò. 803.— N. N. El. Est. 804.— Ban. 805.— Nin. 806.— Pa. 807.— Mò. 808.— N. N. El. Est. 809.— Ban. 810.— Nin. 811.— Pa. 812.— Mò. 813.— N. N. El. Est. 814.— Ban. 815.— Nin. 816.— Pa. 817.— Mò. 818.— N. N. El. Est. 819.— Ban. 820.— Nin. 821.— Pa. 822.— Mò. 823.— N. N. El. Est. 824.— Ban. 825.— Nin. 826.— Pa. 827.— Mò. 828.— N. N. El. Est. 829.— Ban. 830.— Nin. 831.— Pa. 832.— Mò. 833.— N. N. El. Est. 834.— Ban. 835.— Nin. 836.— Pa. 837.— Mò. 838.— N. N. El. Est. 839.— Ban. 840.— Nin. 841.— Pa. 842.— Mò. 843.— N. N. El. Est. 844.— Ban. 845.— Nin. 846.— Pa. 847.— Mò. 848.— N. N. El. Est. 849.— Ban. 850.— Nin. 851.— Pa. 852.— Mò. 853.— N. N. El. Est. 854.— Ban. 855.— Nin. 856.— Pa. 857.— Mò. 858.— N. N. El. Est. 859.— Ban. 860.— Nin. 861.— Pa. 862.— Mò. 863.— N. N. El. Est. 864.— Ban. 865.— Nin. 866.— Pa. 867.— Mò. 868.— N. N. El. Est. 869.— Ban. 870.— Nin. 871.— Pa. 872.— Mò. 873.— N. N. El. Est. 874.— Ban. 875.— Nin. 876.— Pa. 877.— Mò. 878.— N. N. El. Est. 879.— Ban. 880.— Nin. 881.— Pa. 882.— Mò. 883.— N. N. El. Est. 884.— Ban. 885.— Nin. 886.— Pa. 887.— Mò. 888.— N. N. El. Est. 889.— Ban. 890.— Nin. 891.— Pa. 892.— Mò. 893.— N. N. El. Est. 894.— Ban. 895.— Nin. 896.— Pa. 897.— Mò. 898.— N. N. El. Est. 899.— Ban. 900.— Nin. 901.— Pa. 902.— Mò. 903.— N. N. El. Est. 904.— Ban. 905.— Nin. 906.— Pa. 907.— Mò. 908.— N. N. El. Est. 909.— Ban. 910.— Nin. 911.— Pa. 912.— Mò. 913.— N. N. El. Est. 914.— Ban. 915.— Nin. 916.— Pa. 917.— Mò. 918.— N. N. El. Est. 919.— Ban. 920.— Nin. 921.— Pa. 922.— Mò. 923.— N. N. El. Est. 924.— Ban. 925.— Nin. 926.— Pa. 927.— Mò. 928.— N. N. El. Est. 929.— Ban. 930.— Nin. 931.— Pa. 932.— Mò. 933.— N. N. El. Est. 934.— Ban. 935.— Nin. 936.— Pa. 937.— Mò. 938.— N. N. El. Est. 939.— Ban. 940.— Nin. 941.— Pa. 942.— Mò. 943.— N. N. El. Est. 944.— Ban. 945.— Nin. 946.— Pa. 947.— Mò. 948.— N. N. El. Est. 949.— Ban. 950.— Nin. 951.— Pa. 952.— Mò. 953.— N. N. El. Est. 954.— Ban. 955.— Nin. 956.— Pa. 957.— Mò. 958.— N. N. El. Est. 959.— Ban. 960.— Nin. 961.— Pa. 962.— Mò. 963.— N. N. El. Est. 964.— Ban. 965.— Nin. 966.— Pa. 967.— Mò. 968.— N. N. El. Est. 969.— Ban. 970.— Nin. 971.— Pa. 972.— Mò. 973.— N. N. El. Est. 974.— Ban. 975.— Nin. 976.— Pa. 977.— Mò. 978.— N. N. El. Est. 979.— Ban. 980.— Nin. 981.— Pa. 982.— Mò. 983.— N. N. El. Est. 984.— Ban. 985.— Nin. 986.— Pa. 987.— Mò. 988.— N. N. El. Est. 989.— Ban. 990.— Nin. 991.— Pa. 992.— Mò. 993.— N. N. El. Est. 994.— Ban. 995.— Nin. 996.— Pa. 997.— Mò. 998.— N. N. El. Est. 999.— Ban. 1000.— Nin. 1001.— Pa. 1002.— Mò. 1003.— N. N. El. Est. 1004.— Ban. 1005.— Nin. 1006.— Pa. 1007.— Mò. 1008.— N. N. El. Est. 1009.— Ban. 1010.— Nin. 1011.— Pa. 1012.— Mò. 1013.— N. N. El. Est. 1014.— Ban. 1015.— Nin. 1016.— Pa. 1017.— Mò. 1018.— N. N. El. Est. 1019.— Ban. 1020.— Nin. 1021.— Pa. 1022.— Mò. 1023.— N. N. El. Est. 1024.— Ban. 1025.— Nin. 1026.— Pa. 1027.— Mò. 1028.— N. N. El. Est. 1029.— Ban. 1030.— Nin. 1031.— Pa. 1032.— Mò. 1033.— N. N. El. Est. 1034.— Ban. 1035.— Nin. 1036.— Pa. 1037.— Mò. 1038.— N. N. El. Est. 1039.— Ban. 1040.— Nin. 1041.— Pa. 1042.— Mò. 1043.— N. N. El. Est. 1044.— Ban. 1045.— Nin. 1046.— Pa. 1047.— Mò. 1048.— N. N. El. Est. 1049.— Ban. 1050.— Nin. 1051.— Pa. 1052.— Mò. 1053.— N. N. El. Est. 1054.— Ban. 1055.— Nin. 1056.— Pa. 1057.— Mò. 1058.— N. N. El. Est. 1059.— Ban. 1060.— Nin. 1061.— Pa. 1062.— Mò. 1063.— N. N. El. Est. 1064.— Ban. 1065.— Nin. 1066.— Pa. 1067.— Mò. 1068.— N. N. El. Est. 1069.— Ban. 1070.— Nin. 1071.— Pa. 1072.— Mò. 1073.— N. N. El. Est. 1074.— Ban. 1075.— Nin. 1076.— Pa. 1077.— Mò. 1078.— N. N. El. Est. 1079.— Ban. 1080.— Nin. 1081.— Pa. 1082.— Mò. 1083.— N. N. El. Est. 1084.— Ban. 1085.— Nin. 1086.— Pa. 1087.— Mò. 1088.— N. N. El. Est. 1089.— Ban. 1090.— Nin. 1091.— Pa. 1092.— Mò. 1093.— N. N. El. Est. 1094.— Ban. 1095.— Nin. 1096.— Pa. 1097.— Mò. 1098.— N. N. El. Est. 1099.— Ban. 1100.— Nin. 1101.— Pa. 1102.— Mò. 1103.— N. N. El. Est. 1104.— Ban. 1105.— Nin. 1106.— Pa. 1107.— Mò. 1108.— N. N. El. Est. 1109.— Ban. 1110.— Nin. 1111.— Pa. 1112.— Mò. 1113.— N. N. El. Est. 1114.— Ban. 1115.— Nin. 1116.— Pa. 1117.— Mò. 1118.— N. N. El. Est. 1119.— Ban. 1120.— Nin. 1121.— Pa. 1122.— Mò. 1123.— N. N. El. Est. 1124.— Ban. 1125.— Nin. 1126.— Pa. 1127.— Mò. 1128.— N. N. El. Est. 1129.— Ban. 1130.— Nin. 1131.— Pa. 1132.— Mò. 1133.— N. N. El. Est. 1134.— Ban. 1135.— Nin. 1136.— Pa. 1137.— Mò. 1138.— N. N. El. Est. 1139.— Ban. 1140.— Nin. 1141.— Pa. 1142.— Mò. 1143.— N. N. El. Est. 1144.— Ban. 1145.— Nin. 1146.— Pa. 1147.— Mò. 1148.— N. N. El. Est. 1149.— Ban. 1150.— Nin. 1151.— Pa. 1152.— Mò. 1153.— N

DIUMENGE 1

PRIMERA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

10.00 CONCERT
10.30 EL DIA DEL SENYOR
11.30 POBLE DE DÉU
12.00 TEMPS I MARCA
15.00 TELEDIARI
15.35 LA VOLTA AL MÓN DE WILLY FOG
16.05 FAMA
17.00 PRIMERA CURSA DE CAVALLS
17.05 VAL MÉS PREVENIR
17.30 SEGONA CURSA DE CAVALLS
17.35 MASH
18.05 TERCERA CURSA DE CAVALLS
18.15 DOCUMENTAL
18.45 ESTUDI DIRECTE
20.10 I TANMATEIX, T'ESTIMO
21.00 TELEDIARI
21.25 ESPECIAL MUSICAL
22.25 ESPANYA, HISTÒRIA IMMEDIATA
23.30 ESTUDI ESTADI
00.25 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

15.30 DOCUMENTAL
16.10 LA PORTA DEL MISTERI
17.00 ESTRENAS TV: "Crisis en las aulas". (1980)
18.55 AVENTURES EN EL MISSISSIPPI
19.15 ELS PARES DELS NOSTRES PARES
20.15 MINDER
21.20 EL DOMINICAL
22.10 L'ARGUMENTATGE: "La vida privada de Elizabeth y Essex". (1939)
35.00 MÚSICA I MÚSICS
00.40 COMIAT
CIRCUIT CATALÀ
10.30 MISSA
11.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CARA A CARA

DILLUNS 2

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CREAR I VIURE
14.25 MIRAMAR
CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI
15.35 COMPTES DEL MONO D'OR
16.25 ¡HOLA NOIS!
16.30 PISTA LLIURE
17.30 DABADABADA
18.00 BARRI SESAMO
19.00 OFICIS FÉR AL RECORD
19.30 LA TARDA
20.30 CONSUM
21.00 TELEDIARI
21.35 VOLTA A ESPANYA DE CREUERS
21.45 PAISATGE AMB FIGURES
22.15 ELS HOMES DE SMILEY
23.15 SEQUÈNCIES
00.15 TD CIERRE
00.20 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 CICLE TEATRE: "La Morta".
17.30 CANTEN: "Ramon Muntaner".
17.55 ELS MUSEUS
18.20 LA FAMÍLIA ROBINSON
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
CIRCUIT ESTATAL
18.25 BRAUS
20.30 LA NIT DEL CINEMA ESPANYOL: "La Dama de Armijo".
23.30 DARRERES PREGUNTES
24.00 TELEDIARI-3
00.30 TELE-ESPORT
00.45 COMIAT

DIMARTS 3

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 COMARQUES
14.00 EL XOU DE LA FAMÍLIA PERA
14.25 MIRAMAR
CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI
15.35 COMPTES DEL MONO D'OR
16.25 ¡HOLA NOIS!
16.30 TOCATA
17.30 DABADABADA
18.00 BARRI SESAMO
18.30 AUTORRETRATO
19.30 LA TARDA
20.30 AL MIL POR MIL
21.00 TELEDIARI
21.35 VOLTA A ESPANYA DE CREUERS
21.45 L'HOMI I LA TERRA
22.15 JO ROBO, TU XANTAGEGES, ELLA ESTAFÀ, I A MÉS UN MORT
23.15 EN PORTADA
00.15 TD CIERRE
00.20 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 AMOR MEU
17.15 PLEITAGUENSAM
17.45 TERRES LLUNYANES
18.15 LA FAMÍLIA ROBINSON
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 ULISES 31
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS
20.05 ROBINSON A L'ÀFRICA
20.30 AMB LES MANS A LA MASSA
21.05 TELEFILME
22.00 AQUESTA NIT A LA ÒPERA
00.05 TELEDIARI-3
00.35 TELE-ESPORT
00.50 COMIAT

DIMECRES 4

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 COMARQUES
14.00 MIRALLS
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TELEDIARI
15.35 COMPTES DEL MONO D'OR
16.25 ¡HOLA NOIS!
16.30 NOSALTRES
17.30 DABADABADA
18.00 BARRI SESAMO
18.30 ÀFRICA
19.30 LA TARDA
20.30 MASSES ESPOSES PER A PATRICK
21.00 TELEDIARI
21.35 VOLTA A ESPANYA DE CREUERS
22.35 SESSIÓ DE NIT: "Repulsió". (1965)
00.15 TD CIERRE
00.20 TESTIMONI
00.25 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 AMOR MEU
17.15 QUART CREIXENT
17.45 PUNT DE REUNIÓ
18.15 LA FAMÍLIA ROBINSON
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 ULISES 31
19.35 ARC IRIS
20.00 IMATGES DEL CINEMA MUT
20.30 LA HISTORIETA
21.15 ESTUDI OBERT
23.00 LA BONA MÚSICA
24.00 TELEDIARI-3
00.30 TELE-ESPORT
00.45 COMIAT

DIJOUS 5

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 COMARQUES
14.00 LES NOSTRES COSES
14.25 MIRAMAR
CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI
15.35 COMPTES DEL MONO D'OR
16.25 ¡HOLA NOIS!
16.30 DE OLIMPIA ALS ANGELS
17.30 MICKY I DONALD
18.00 BARRI SESAMO
18.25 BRAUS
20.30 DE PELÍCULA
21.00 TELEDIARI
21.35 VOLTA A ESPANYA DE CREUERS
21.45 CAIGUDA Y AUGE DE REGINALD PERRIN
22.20 LA ORQUESTRA
23.20 EL LLAC DELS CIGNES
00.15 TELEDIARI
00.20 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 AMOR MEU
17.15 EL MÓN DELS ANIMALS
17.45 AL CALIU DE LA FELIU
18.15 LA FAMÍLIA ROBINSON
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 ULISES 31
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS

20.05 LEO CONTRA TOTS

21.05 FILA-7
22.00 CURTMETRATGE: "Niños 1.900".
LLARGMETRATGE: "La muchacha de Londres". (1929)
24.00 TELEDIARI-3
00.30 TELE-ESPORT
00.45 COMIAT

DIVENDRES 6

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 AIXÒ ÉS ESPECTACLE
14.00 PLEITAGUENSAM
14.25 MIRAMAR
CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI
15.35 SESSIÓ DE TARDA: "Sor Citroen". (1967)
17.00 ¡HOLA NOIS!
17.05 L'INSPECTOR ARDILLA
17.30 BARRI SESAMO
18.00 L'ART DE VIURE
19.00 MINERIA
19.30 LA TARDA
20.30 AL GALOPE
21.00 TELEDIARI
21.35 VOLTA A ESPANYA DE CREUERS
21.45 SUPERSTAR
23.20 VENTS DE GUERRA
00.10 TD CIERRE
00.15 CONCIERTO SENTIDO
00.45 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TENNIS. WIMBLEDON
17.30 DARRERA FRONTERA
18.30 HANDBOL
19.40 LA CLAVE
24.00 TELEDIARI-3

00.30 TELE-ESPORT

00.45 COMIAT

DISSABTE 7

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

10.30 PLANETA IMAGINARI
11.30 LA GRESCA DEL SAC DE GEMECS - XERINOLA
12.00 L'AVENTURA DELS CATALANS
13.30 PER MOLTS ANYS
13.30 UN MILIÓ PER AL MILLOR
14.30 RECALL INFORMATIU
15.00 QUE VOL VEURE?
CIRCUIT ESTATAL
11.00 COM HO VEUS
12.50 LOTERIA NACIONAL
13.00 GENT JOVE
14.30 LAS CORTS ESPANYOLES
15.00 TELEDIARI
15.35 ELS BARRUFETS
16.05 PRIMERA SESSIÓ: "La Máscara de hierro". (1976)
17.55 ELS SAVIS
19.00 LOU GRANT
20.00 VOSTÈ, PER EXEMPLE
21.00 TELEDIARI
21.25 VOLTA A ESPANYA DE CREUERS
21.35 INFORME SETMANAL
22.40 DISSABTE CINE: "El Rey de la comedia". (1982)
00.30 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

15.00 RETRANSMISSIÓ ESPORTIVA TENNIS - WIMBLEDON
19.30 FORMATS
20.00 TALLER DE TEATRE
21.00 LA FINESTRA ELECTRÒNICA
22.25 CONCERT-2
00.30 COMIAT

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

DIUMENGE - 1

21.00 TELENOTÍCIES
21.30 DALLAS: "Un hereu perdut".
22.30 GOL A GOL

DILLUNS - 2

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 LA CRÒNICA DE KORSBAEK
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 CINEMA-3. Informatiu Cinema 25'. Pel·lícula: "La Trampa".
22.30 L'ESCLAVA ISAURA

DIMARTS - 3

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 LA CRÒNICA DE KORSBAEK
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 CURAR-SE EN SALUT: "Fecundació in vitro".
22.00 ÀNGEL CASAS SHOW

DIMECRES - 4

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 LA CRÒNICA DE KORSBAEK
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
21.00 TELENOTÍCIES

21.30 ESTOC DE POP
22.30 LA RUTA DE LA SEDA: "El país dels cavalls que volen com el vent".

23.30 L'ESCLAVA ISAURA

DIJOUS - 5

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 LA CRÒNICA DE KORSBAEK
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 JOC DE CIÈNCIA - ESTIU
22.00 A TOT ESPORT
23.00 ELS PROFESSIONALS

DIVENDRES - 6

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 LA CRÒNICA DE KORSBAEK
20.30 CAPS I CUES
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 CARMÉ I DAVID, CUINA, MENJADOR I LLIT
22.00 IDENTITATS
23.00 L'ESCLAVA ISAURA

DISSABTE - 7

20.30 VACANCES AL SOL
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 JAZZ
22.00 ELS BORGIA
23.00 L'ESCLAVA ISAURA

TELE-CRÍTICA

Vivir cada dia: separats (I)

Sèrie de reportatges realitzats a manera de document filmat sobre la realitat de tantes vides dignes de ser posades com a exemple, pel seu valor humà i social. En l'espai d'avui dirigit com sempre per aquest gran professional que és José Luis Rodríguez Puértolas, s'ha reconstruït el més fidelment possible, una realitat tan viva i punyent, com és la que tracta de la dramàtica situació dels que viuen separats, d'aquells que, després d'uns dies, uns mesos, o uns anys de matrimoni legal, decidiren separar-se i marxar cadascú pel seu costat. Amb veritable domini de les imatges, se'ns consta allò que va succeir amb els matrimonis

formats per Josep Maria i Paquita, per Héctor i Susí, essent els interpres, excepte en el cas del marit de Paquita, els mateixos interessats. Paquita, dona amb dos fills menors, fou abandonada pel seu marit, per picapunt, del tot inexplicable. Quan el marit, al cap d'un any, volgué tornar a ella, ella no va poder, o no sabé, o no volgué perdonar-lo. El segon matrimoni és el format per Héctor i Susí, sempre a la grenya, per malentesos sobre la distribució del diner, que en aquest cas ambdós aportaven.

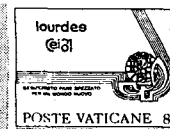
Joan Sans

FILATÈLIA

Per Enric Graupera

El Vaticà va emetre una sèrie de segells dedicats a commemorar el XLII Congrés Eucarístic Internacional de Lourdes el dia 22 de juny de 1981. Aquesta sèrie es compon de quatre valors (80, 150, 200 i 800 liras), format horitzontal, 40 x 30 mm, dentat 14, full de 40 exemplars. Estampats gravats al buit sobre el paper blanc especial de Österreichische Staatsdruckerei, de Viena. Tiratge 1.100.000 sèries completes.
Valor 80 liras: Símbol del Congrés Eucarístic, calze amb una flama, forma partida amb la llegenda "Jesucrist, pa partit per a un món nou".
Valor 150 liras: símbol eucarístic i l'aparició de la Verge a Sta. Bernadette. Valor 200 liras: símbol eucarístic i grup de pelegrins dirigint-se al Santuari de Lourdes. Valor 800 liras: símbol eucarístic amb el bisbe i els fidels venerant la Verge Maria.
Dibuixos dissenyats per Angelo Canevari i Viloin Labbe.

LA CONFIANÇA ENS FA CRÉIXER

Resultats econòmics excel·lents, col·laboració en diversos fronts d'interès comunitari i progressiva activitat de l'Obra Social.

(Informació sobre l'exercici de 1983, aprovat per l'Assemblea General, celebrada el dia 15 de juny del 1984.)

GESTIÓ ECONÒMICA

La confiança fa créixer els dipòsits

La confiança dels clients té una repercussió directa en el creixement dels recursos captats, el qual durant el 1983 ha estat de 151.774 milions de pessetes. Aquesta xifra equival a una taxa de creixement del 20,5 %, xifra superior a la mitjana de tot el conjunt de Caixes i Bancs. Comptant aquest increment, a finals del 1983 el total de recursos aliens ascendia a 890.908 milions de pessetes, als quals s'hauria d'afegir l'import dels actius intermedis, que totalitzaven la xifra de 46.912 milions de pessetes.

Ampliació de les modalitats d'estalvi

El 1983 l'ampliació de les modalitats d'estalvi de "la Caixa" ha permès oferir als seus clients moltes possibilitats d'inversió des de la popular llibreta a la vista fins Certificats de Dipòsit, Cèdules Hipotecàries, Bons de Tresoreria, Pagarés del Tresor, Pensions Temporals i Vitalícies per a la Tercera Edat, Llibreta Agrícola i Estalvi Habitatge entre altres.

450 milions diaris en nous crèdits

L'activitat creditícia de "la Caixa" durant el 1983 ha estat molt intensa. El total de crèdits concedits en aquest període ha estat de 136.000 milions de pessetes, el que representa un ritme de 450 milions per dia hàbil i una taxa de creixement de la cartera del 22,3 % respecte de l'any anterior.

La col·laboració amb les diferents Administracions ha representat la concessió de crèdits per un valor superior als 17.000 milions de pessetes.

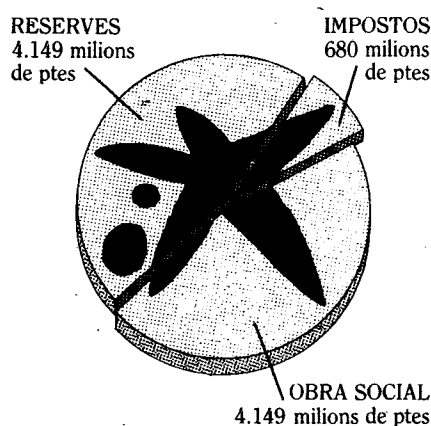
Expansió de la xarxa d'oficines

El 1983 es va inaugurar 39 oficines noves, que sumades a les ja existents fan un total de 836. En conjunt, i considerant també els caixers automàtics, "la Caixa" disposa de la xarxa d'oficines més extensa de Catalunya i Balears.

En aquest apartat destaquen les 10 oficines singulars, i la presència a Madrid, Bilbao, Saragossa i València.

Els beneficis i la seva distribució

L'exercici del 1983 ha donat un benefici net de 8.978 milions de pessetes, exactament 2.548 milions més que l'any passat. Aquests beneficis s'han distribuït de la manera següent:

Amb l'increment de les reserves que resulta d'aquesta distribució dels beneficis, i considerant l'efecte de l'actualització del patrimoni immobiliari, els Recursos Propis de "la Caixa" han arribat a 106.331 milions de pessetes, la qual cosa permet que "la Caixa" disposi d'un coeficient de garantia excepcional: el 14,2 %.

OBRA SOCIAL

Una gran inversió i un gran programa

Durant l'any 1983 "la Caixa" va destinar a l'Obra Social més de 4.000 milions de pessetes per finançar totes les seves activitats. Les accions de l'Obra Social durant aquest període han abastat 312 localitats que s'han beneficiat d'un ampli ventall d'activitats i realitzacions de tot tipus.

Nous Esplais i Cases de Cultura

Aquest any han entrat en funcionament 15 nous equipaments: 10 Esplais, 4 Cases de Cultura i 1 Complex de Serveis Culturals. A finals d'any l'Obra Social de "la Caixa" comptava amb 263 equipaments repartits entre 164 poblacions de Catalunya, Balears, Madrid i València.

41 Exposicions d'alt nivell

Els serveis propis de l'Obra Social han organitzat durant 1983, 41 exposicions que han comptabilitzat un total de 655.510 visitants. També s'ha celebrat al Museu de la Ciència, el Festival de Cinema Científic i Cultural.

Intensa activitat educativa i cultural

El programa educatiu «la Caixa a les Escoles» ha comptat amb la participació de més de mig milió d'escolars. Per altra part el Museu de la Ciència és un dels més visitats d'Espanya, amb 246.995 visitants.

La dotació de 34 Beques Fulbright, les publicacions, les 107 Unitats d'Experimentació Agrícola i la culminació de la col·lecció «Les 100 millors obres de la Literatura Catalana» són una bona mostra de l'activitat desenvolupada.

Projecció territorial i ciutadana de l'Obra Social

En conjunt, l'activitat de l'Obra Social de "la Caixa" s'ha desenvolupat a 312 municipis, on "la Caixa" també actua com a entitat financera. El programa d'activitats ha totalitzat 10.227 sessions.

En total, l'Obra Social de "la Caixa" ha mobilitzat durant l'any 1983 més de 2.150.000 persones que han participat, d'una manera o altra, en les seves activitats.

